

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΘΑΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Τὸ φύλλον τιμάται λεπτ. 10.
Μετὰ τοῦ Μυθιστορήματος 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ... Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Η Ἐπιστολή διήγημα, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη (συνέχεια). Βαυαροκρατία καὶ Ἑλλάς, ἤτοι πῶς ἐπαίδευσεν ἡ Ἑλλάς καὶ πῶς ἐπρεπε νὰ παίδευσεν ἡ, ὑπὸ Π. Ι. Χαλκιοπούλου. (Συνέχεια).
- Ο Κοσ Ἐντροπαλός, εἰκὼν, ὑπὸ Α. Π.
- Η Γῆ τῆς δουλείας, ὑπὸ Ε. Στάνλεϋ, ἀπόσπασμα. Μετάφρ. Γεωργίου. Ἄδρακτά.
- Η τεμὴ τοῦ καλλιτέχνου, μυθιστορία Ὀκταβίου Φεργί. (Διὰ τοὺς κατὰ φύλλον ἀγοραστάς, ἐν Παραρτήματι).
- Πέτρα καὶ σκουλίκι, Ρωσικὴ φιλολογία. Μῦθος Κρλώφ, ὑπὸ Π. Α. Ἀξιώτου.
- Εἰδήσι. τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια.—Ἐξωτερικά.—Ἀρχαιολογία.—Φιλολογία.—Καλλιτεχνία.
- Ἰδιαιτέρα Γράμματα.
- Νέα Βιβλία.

ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΤΩΧΟΙ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

(Διήγημα)

Δ

Ἡ Ἄννα μόνον ἐξ ὀφείας ἐγνώριζε τὸν Στέφανον. Τὸν ἐβλεπε συχνάκις εἴτε μόνον, εἴτε μετ' ἄλλων φίλων τοῦ διερχόμενον ἐπιπλέον ἐκ τοῦ εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως ταπεινοῦ οἰκίσκου τῆς, οὐ τὸ ὕψος δὲν ἦτο ἀνώτερον τοῦ ὠραίου ἱππέως, καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν οὐδ' ἐπρόσεχεν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ μετέπειτα μαθούσα ὅτι ἦτο ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ πεφημισμένου ἐπὶ γενναϊότητι ἑκατομμυριοῦχο Δελῆ, ἐσπευδεν εἰς τὸ παράθυρόν τῆς, ὅτε ἤκουε πλησιάζοντας κάλπασμούς ἵππων, ἀνήγειρε τὸ λεπτόν ὕψασμα, ὅπερ ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τοῦς ἐξωθεν διερχομένους τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου τῆς, καὶ ἂν διήρχετο ὁ Στέφανος, παρηκολούθει αὐτὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐφ' ὅσον ἦτο ὁρατός.

Ἦτο ἔρωσ τὸ αἰσθημα, ὅπερ ὤθει τὴν Ἄνναν πρὸς τὸ παράθυρον; Ὅχι, ἀλλὰ ποῖον ἄλλο αἰσθημα ἔχει τόσην δύναμιν, ὥστε νὰ μαντεύη τὸν ἀνάβατόν καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ βαδίσματος τοῦ ἵππου;

Ἡ Ἄννα ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τῆς ἐν κυρίως εἶχε διδαχθῆ τὴν μεγάλην ἰσχύϊν τοῦ χρυσοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· μία δὲ ἦτο ἡ μεγάλη ἐπιθυμία, ἡ ἀμετρος φιλοδοξία τῆς· νὰ γείνη πλούσια! Ποσάκις ἀναγνώσκουσα τὴν περιγραφὴν πολυτελοῦς ἀνακτόρου, ἐν ᾧ ἡμιλλῶντο ἐπὶ λαμπρότητι ὁ χρυσὸς καὶ ἡ μέταξα, δὲν ἠσθάνθη ἐξογκούμενον τὸ στήθος τῆς ὑπὸ στεναγμοῦ καὶ πειζόμενον ἔπειτα ἐκ φθόνου ἀορίστου καὶ κατ' αὐτοῦ ἐτι τοῦ μυθιστορικοῦ ἥρωος, ὅστις ἦτο ὁ φαντασιώδης κύριος τῶν περιγραφομένων θησαυρῶν; Καὶ ποσάκις μετὰ

τὴν ἀνάγνωσιν κλείουσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἵνα μὴ βλέπῃ τοὺς διὰ κίτρινῆς ὕδατοβαφῆς ἀμελῶς κεκοιναμένους τοίχους τοῦ δωματίου τῆς, δὲν ἐφάνταζετο ἑαυτὴν βαδίζουσα ὑπερφάνως ἐπὶ τοῦ παχέως τάπητος εὐρυτάτων αἰθουσῶν διαγωνιζομένων ἐπὶ κάλλει καὶ λαμπρότητι καὶ συγκεντρουσῶν ἐπὶ τῶν χρυσοκοσμητῶν τραπέζων καὶ τῶν διὰ βαρυτίμων ὑφασμάτων καὶ εἰκόνων κεκαλυμμένων τοίχων ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῆς πολυτελείας, οὓς κατὰ καιροὺς ἐδῶ ἢ ἐκεῖ συνήντησεν;

Ἄλλ' ἀπὸ τίνος δὲν ἐπεχειρεῖ μόνη τῆς νοεράς ταύτας περιπλανήσεις ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἰδανικοῦ τῆς. Ὁ Στέφανος ἦτο πλούσιος, πολὺ πλούσιος...

Ἡ γραῖα Μαρिγῶ, βλέπουσα μάλιστα ὅτι αἱ διηγήσεις τῆς κατεπράυνον τὴν διαστρεμμένην κυρίαν τῆς καὶ μετεβαλλόν αὐτὴν εἰς Κυρὰ Νίτσαν, πρέθυμον νὰ λησμονήσῃ τὰ περισσεύοντα ἐκ τῆς ἀγορᾶς κεράττια, δὲν ἀπέκαμνεν ἐξιστοροῦσα καὶ μεγαλύνουσα κατὰ καλὰ καὶ τῆς ἀρχοντίας, ὅπ' ἔχει στὸ παλατάκι τοῦ ὁμορφονίου, ποῦ συχνοπερνᾷ μετ' ἄλογο.

— Καὶ πότε πάλιν ἦσουν ἀπ' ἐκεῖ; ἠρώτα ὑποκρινομένη τὴν ἀδιάφορον ἡ Ἄννα.

— Καὶ μπορῶ, Κυρὰ Νίτσα, νὰ μὴν πηγαινῶ μέρα παρά μέρα τώρα ποῦ εἶνε ἀρρωστή ἡ κακομοῖρα ἡ ἀνηψιά μου; Ἐχει ἄλλον ἀπὸ μὲνα ἢ ἔρημη; Ἄς εἶνε ὅμως καλά τ' ἀφεντικὰ τῆς, μήτε παιδί τοὺς νὰ ἦτανε, δὲν θὰ τὴν κυττάζανε ἔτσι. Καλέ, τί ἀνθρωποὶ σπλαχνικοί, τί...

Βεβαιωθείσα ὅμως ἐκ τῶν προτέρων ἀφηγήσεών τῆς ὅτι ἤκιστα ἐνδιέφερε τὴν κυρίαν τῆς ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ εὐσπλαγγία τῶν, ἐστρεφεν ἀμέσως τὴν ὀμιλίαν εἰς τὰ ἀφορώοντα τὸν πλοῦτόν τῶν καὶ ἐπὶ πανηγυρικωτέρου τόνου ἐξηκολούθει:

— Καὶ τί παλάτι ἀληθινὸ τὸ ἀρχοντικὸ τοὺς! Ἄλλο νὰ σοῦ τὸ λέω, Κυρὰ Νίτσα μου, κι' ἄλλο νὰ τὸ ἰδῆς. Ὅπου καὶ νὰ γυρίξῃς καὶ νὰ δῆς, πομένει τὸ μάτι σου. Τὶ καθρέφταις εἶνε ἐκεῖνοι ἴσα μ' ἐκεῖ ἐπάνω, τί χαλιὰ, ποῦ πατεῖς καὶ χάνεται μέσα τὸ πόδι σου (καὶ προβάλλουσα τὸν τεράστιον πόδα τῆς ἀπεδείκνυεν ἀληθῶς πόσον παχὺς θὰ ἦτο ὁ τάπης, ἐν ᾧ ἦτο δυνατόν νὰ χαθῆ τοιοῦτος ὄγκος) — Τὶ ἀσημικὸ ἀπάνω στὰ καρδένια τραπέζια, τί κουρτίνας σταῖς πόρταις! Κάθε κάμερα εἶνε μαγαζὶ γεμάτο κορνίζαις, κάδρα, μπιχλιμπίδια καὶ χρυσαφικά. Ἀμ' ἐκεῖνο τὸ περιβόλι, ποῦ μπαινεις μέσα καὶ ἀνοίγει ἡ καρδιά σου; Ἀμ' ἐκεῖνο τὸ μεγάλο κλουβί, ἴσα μὲ ὅλο μας τὸ σπῆτι, ποῦ εἶνε γεμάτο ἀπὸ καναρίνια; Ἀμ' ἐκεῖνο τὸ πῶς εἶνε, — ὅλα στὴ γραμμῇ καὶ γυαλίζουν σὰν καθρέφταις... Εὐτυχισμένη ἐκείνη, ποῦ

θὰ τὰ χαρῆ, γιατί μοῦ ἔλεγε ἡ ἀνηψιά μου πῶς θὰ τὴν ἔχουσε ὡνούφη ὅποιαν θὰ πάρη ὁ κύριος Στέφανος, σὰν παντρευτῆ...

Προσέθηκε δὲ τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις μετ' ἰδιαιτέρου τινὸς τόνου παρατηροῦσα ἀσκαρδαμυκτῆ τὴν κυρίαν τῆς, ὡς νὰ ὑπώπτευεν ἐκ τῆς ὀλονὲν ἐπιχυνομένης ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ὠχρότητος, ὅποια πάλιν ἐγεννᾶτο ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς... Ἐπειτα δι' ἄλλου τόνου, προστατευτικοῦ ἂν θέλετε, ἡ γραῖα ἐξηκολούθησε:

— Σοῦ τὸ εἶπα καὶ ἄλλη φορά, Κυρὰ Νίτσα, γιατί δὲν ἐρχεσαι μαζὴ μου μιά μέρα καὶ τὸ τὸ ἰδῆς αὐτὸ θάμασμα; Θαρρῶ ἄλλο σὰν κι' αὐτὸ δὲν ἔχει μὲς τὴν Ἀθήνα. Ποῦ θὰ σοῦ τυχῆ ἄλλη φορά νὰ ἔχῃς τέτοιο μέσο; Ἐλα αὐριο, καὶ σήμερα ἂν θέλεις, νὰ πάμε μαζὴ. Ἄν μὲ ρωτήσουνε, λέγω πῶς εἶσαι... συγγενισά μου, κόρη μου... Κυρὰ Νίτσα.

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις οὐδὲ καεντρεχῶς ἐτόνισεν, οὐδὲ μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλλῃ τὴν κυρίαν τῆς ἐπρόφερον ἡ γραῖα Μαριγῶ. Τὸ ὠχρὸν ἐν τούτοις πρόσωπον τῆς Ἄννας ἐπορφυρώθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξήστραψαν ἀγρίως.

— Νὰ μὲ παρουσιάσῃς γιὰ κόρη σου; ἐκραξεν ἠγανακτημένη καὶ μετὰ βαθύτης περιφρονήσεως, ἐνῶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκαραυνοβόλει τὴν πτωχὴν ὑπηρετρίαν. Παληόγρηκα!...

Εἶχε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν πρὸς τὰ ἄνω ὑψωμένην τὴν κεφαλὴν, τὸ στήθος προτεταμένον, τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τῆς ὀσφύος καὶ τὴν δεξιὰν σπασμοδικῶς τεινομένην ὡς εἰ ἀπειλοῦσαν στάσιν Νεμέσεως ἀξίαν τραγικωτέρας σκηνῆς· κάλλος ἐωσφόρειον! — Πόσον θὰ τὰ ἐζήλευεν ἀμφοτέρω καὶ ὁ εἰδημονέστερος τῶν θεατρῶν διὰ τὴν ὑποκρινομένην τὸ πρόσωπον τῆς ἠρωίδος ἐν ταῖς τραγωδίαις τοῦ θεάτρου τοῦ!

— Παληόγρηκα, ἐπανελάβε κλείουσα μετ' ὀρμῆς καὶ παταγωδῶς τὴν θύραν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἐξωθεν ἱσταμένης Μαριγῶς...

— Διαστρεμμένη! ἐψιθύρισεν αὐτὴ μετὰ πείσματος, διαστρεμμένη!! διαστρεμμένη!!

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἱκανὸν ρίπτει φῶς ἐπὶ τοῦ αἰνιγματώδους προσώπου τῆς Ἄννης, ἀλλ' ἕτερόν τι εἶνε μᾶλλον ἀναγκαῖον ὅπως ἀποδιώξῃ πᾶσαν οἰάν.

Ὁ Στέφανος ἦτο πλούσιος, πολὺ πλούσιος· ἦτο καὶ νέος, ἦτο καὶ ὠρατός· τί ἄλλο ἐζήτη; ἡ Ἄννα ἵνα τὸν συμπαράλαβῃ ὡς σύντροφον εἰς τὰς ἀνά τὰς λαμπρὰς αἰθούσας τῆς φαντασίας τῆς περιπλανήσεις; Αἱ συχναί, καίτοι τόσον δυσάρεστον ἔχουσαι τὸ τέλος ἐνίοτε, διηγήσεις τῆς Μαριγῶς, ἐξῆπτον τὴν φαντασίαν τῆς ἐξ ἐνὸς καὶ ἐξ ἄλλου συνέπλεκον ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομά του. Τὸ μέγαρόν του ταχέως ἐγένετο κτήμᾳ τῆς, τὰ πλοῦτή του πλοῦτή τῆς, αἱ ἀμαξαὶ καὶ οἱ

* Συνέχεια ἀπὸ φύλ. 6—17.

...το στήθος της και των σελιδών, εξέλεπε δε τότε η Άννα τον ύπαινον εκατομμυριοῦν γονυπετούτα, ασφαλόμενον ἀβρῶς τὴν χεῖρά της καὶ φελλίζοντα θερμούς λόγους ἐρωτός, οὐς μετ' ἴσης ζήσεως ἤκουε καὶ συμμερίζετο ἐκείνη...

Ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν ἡρέμα ἀνηγείρετο τὸ ἀπλοῦν ἐκ λευκοῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος παραπέτασμα, καὶ ἡ κόρη ὕπαιθεν τῆς ὑάλου παρηκολούθει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὸν διερχόμενον ἰππέα· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ Στέφανος ἐβλεπε πάντοτε ἐν μέσῳ τοῦ ἐυτελοῦς ἐκείνου πλαισίου, ὅπερ ἐσχημάτιζον τὰ ἀβαφῆ ζῶλα τοῦ παραθύρου της, εἰκόνα ἀμέμπτου καλλονῆς ἐπιμόνας ἀνείζουσαν αὐτόν.

Διὰ τῆς ψυχρᾶς ἐν τούτοις ταύτης ἀναλλαγῆς ἀπαθῶν βλεμμάτων δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως νὰ πραγματοποιῆ τὸ φιλόδοξον τῆς Ἀννης οὐνεροπόλημα. Μάτην δ' αὕτη προσεπάθει νὰ καταστήσῃ γλυκύτερα τὰ ἰδικὰ της δοκιμάζουσα καὶ πρὸ τοῦ κατόπτρου κάποτε τὸ γήγρον, ὅπερ τὰ ἐξηκόντιζεν ἐἰς πρῶτην εὐκαιρίαν. Τὰ ὄμματα τοῦ Στεφάνου μόνον περιεργεῖαν τινὰ ἐξέφραζον ἐνίοτε, ἄλλοτε δὲ ἐντελὴ ἀδιαφορίαν.

Ἡμέραν τινὰ ἡ Ἀννα μετεχειρίσθη μίσον ἀρετὰ τετριμμένην, ὅπερ ὁ τελευταῖος συγγραφεύς, ὃν ἀνέγνωσεν, εἶχε δανεισθῆ ἀπὸ ὄλους τοὺς προγενεστέρους του. Ἔλυσεν τὴν μακρὰν καὶ πλουσίαν κόμην της καὶ ἐπὶ ὥραν πολλὴν ἀνέμενε τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ διήρχετο ἐκείνος ἵνα πρὸ τῶν ὀμμάτων του τῆ δόση ἐπιτηδείων τινὰ ἐλγμῶν καὶ τὴν ἀναδέσῃ. Θὰ ἔμμενεν ἐκθαμβῶς τότε κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς της ὁ Στέφανος πρὸ τοιούτου πλοῦτου κομῆς, θὰ ἐάνειτο ἐπὶ μᾶλλον τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ αὕτῃ ἀνελάμβανεν ἔπειτα νὰ μετατρέψῃ αὐτὸ εἰς... ἐρωτὰ ἰσως.

Δὲν ὑπῆρξεν ὅμως ἀκριβῶς τοιοῦτον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματός της. Ὁ Στέφανος, ὅστις ἦτο τακτικώτατος εἰς τὸν μεταιεσμηθρινόν του περίπατον, διῆλθεν, ἐστράφη, ἰθαύμασε μάλιστα τὴν πλουσίαν καὶ στίβουσαν ἐκείνην κόμην, ἣτις ἤρκει νὰ περιβάλλῃ ὀλόκληρον τὴν κάτοχον, ... ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ ἵππος του ἐστράφη βιαίως πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος καὶ κατέρριψε πτωχῶν ἐπαίτην διερχόμενον.

Ἄναδάτης ἐπὶ δὴσεν ἀμέσως κατὰ γῆς, παρέδωκε τὰ ἡνία τοῦ ἵππου του εἰς τὸν συνοδὸν του καὶ προσεπάθει νὰ ἀνεγείρῃ τὸν πεσόντα· ἀλλὰ καίτοι οὗτος οὐδὲν κακὸν ἐπαίνετο παθὼν δὲν ἦτο ἔυκολον νὰ ἐγεθῆ ἕνεκα τῆς ἡλικίας του.

Μετὰ λόγους τινὰς συμπαθείας, ὁ Στέφανος ὅστις ἐθεώρησε τὴν ἀδεξιότητά του ὡς αἰτίαν μεγαλητέρου ἰσως δυστυχήματος, ἐκφρών σχεδὸν ἐστράφη δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ζητῶν ποῦ νὰ ἀποτανθῆ πρὸς εὐρεῖαν ὀλιγοῦ ὕδατος ψυχροῦ. Ἐνθεν τόχος ἐκτάστατος· πλαγίως μεγάλῃ οἰκία με κατὰ κλειστά τὰ παράθυρα· οὐδὲ φαρμακείον πλῆσιον, οὐδ' ἄλλο τι ἐργαστήριον. Ἐστράφη πρὸς τὸ παράθυρον τῆς Ἀννης· ἀλλ' αὕτη εἶχεν ἐνοήσῃ ἤδη τι ἐξίχεται διὰ τοῦ βλέμμα-

τός του καὶ ἐσπευσε νὰ τὸν προλάβῃ... Ταχεῖα ὄρμηξ ἐ τοῦ δωματίου της, ἀρπάξει ἐκ τοῦ βραχιόνος τὴν ὑπέρητριν, ἣτις ἀκούσασα κραυγὴν ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ... τῆ ἐπιβλήσει σιωπῇ καὶ τρέγουσα κλείει ἀσφαλῶς τὴν ἐξώθυρον. Ὅλα ταῦτα ἐν μιᾷ στιγμῇ. Καὶ μάτην κρούει ἤδη ὁ Στέφανος. Οὐδεὶς ἀπαντᾷ, οὐδεὶς ἀνοίγει.

Νὰ ἀνοίξῃ; Αὕτῃ νὰ ἀνοίξῃ; καὶ ἂν ἦτο λυσικόμος ἀκόμη, θὰ ἤρκει ὁ βασιλικὸς της ἐκείνος μανθῦας ν' ἀποκρύψῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Στεφάνου ὄλην τὴν χυδαῖότητα, ἣν ἀπὸ αὐτῆς τῆς θύρας ἐπεδείκνυεν ὁ ταπεινὸς της οἶκος; Τί; Νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἐκείνην, ἣν οὐδὲ τὰ βλήματα τῶν γειτόνων διήλθον ποτε, ἵνα ἀποκαλυφθῆ πρὸ τοῦ εκατομμυριοῦχοῦ νέου ἡ πλήρης πηλοῦ καὶ τεθραυσμέναν σανιδῶν ἀλλῆ, το χρίνον καὶ ἀντικρυ καὶ κατηγορητοῦμένον πηγᾶδιον, τὰ ἡλωμένα καὶ ὄλαι αἱ ἄλλαι ἐλασινότητες τῆς ἐνδείας της;

— Ὁχι! ὄχι! ἐπιθύριζε· κάτωχρος εἰς πᾶν κτύπημα τοῦ Στεφάνου.

— Κυρία, ἐκράξεν οὕτως ἐξῶθεν, πότε κρούων τὴν θύραν καὶ πότε στρεφόμενος πρὸς τὸ παράθυρον. Ὅλιγο νερό, σὰς παρακαλῶ.

— Ἀπέντη ἐκράξε τέλος καὶ ὁ ἐπαίτης ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις του καὶ κατορθώσας νὰ ἐγέρθῃ ἐνοῖα σου, δὲν ἔχω τίποτε.

— Ὅτε δὲ ὁ Στέφανος ἐπλησίαζε καὶ ἐδίδεν αὐτῷ νομίσματά τινὰ καὶ τὴν διευθύνον του,

— Εὐχαριστῶ, ἀπέντη, προσέθηκεν Ἄδικα ἐκτυπούσας ἐκεῖ τόση ὄρα. Ἀπ' ἐκείνη τὴν πόρτα δὲν ἐβγήκει ποτέ, ὄχι νερό, ἀλλὰ μὴτε καλὸς λόγος γιὰ φτωχό. Μόνον σπρωξιαὶς ἂν ἦτανε...

Ὁ Στέφανος ἱππέυσας ἐστράφη ἄπαξ ἐπὶ πρὸς τὸ κενὸν παράθυρον, ἐπανείδε κατὰ δίκοναιον τὴν εἰκόνα τῆς κενεζομένης κόρης, ἥς ἡ κόμη πρὸ ὀλίγων ἐτι λεπτῶν μαρμαίρουσα ἐξθαμβου αὐτόν, ἀπέτεινε τῷ ἐπαίτη συμπαθεῖς τινὰς λόγους καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του ψιθυρίζων:

Ποὶς ξέρει...

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὅμως ἡ ἀπορία του διελύθη. Ἡ γραφία Μαρίας διηγῆθη τὸ συμβῆν ἐἰς τὴν ἀνεσίαν της, αὕτη εἰς τὴν θαλαμῆτόν του καὶ ἐκείνη εἰς τὴν κυρίαν Δελῆ, ἣτις κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἠρώτησε τὸν Στέφανον.

— Γνωρίζεις τὸν λόγον, διὰ τὸν ὅποιον ἐκρούεις προῆξεν θύραν τινὰ καὶ δὲν σοι ἠνοίγον;

— Πότε, ποῖαν θύραν; ἠρώτησεν ἐκπληκτος.

Ἡ κυρία Δελῆ ἐπανέλαβεν ἐν περιλήψι τὰς μεταδοθείσας αὐτῇ πληροφορίας.

— Καὶ ὁ λόγος, ἠρώτησεν ὁ Στέφανος.

— Ἡ μικρὰ ἐκείνη θὰ ἔσπινε καλύτερα τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀποθάξῃ παρὰ νὰ ἰδῆς τὴν πτωχεῖαν τῆς αὐλῆς της.

— Ὡραία ὑπερηφάνεια, ἐπιθύρισε ὁ Στέφανος βυθίζόμενος εἰς σκέψεις.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΒΑΡΥΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΣ*

Πῶς ἐπαυδαγωγῆθῃ ἡ Ἑλλάς καὶ πῶς ἐπρεπε νὰ παιδαγωγῆθῃ

Π. Ι. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

Δ

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν τριῶν κομμάτων, ἐπιτοφωροῦντο, ἄτινα, ὡς εἶπομεν, μετὰ ξενικὰ ὀνόματα τοῦ ἀγγλιστοῦ, τοῦ γαλλιστοῦ καὶ τοῦ ρωσιστοῦ, ἀνεφύτρωσεν αἰφνης ὑπεράνω αὐτῶν, τὸ βασιλικὸν κόμμα, ἢ τὸ κόμμα τῶν ἀφωσιωμένων, ὡς τότε ἐλέγετο. Ἐκ ποίων συνήθως ἀνθρώπων σύγκεινται τὰ κόμματα τὰ ἰδιοποιούμενα τὴν ἀποκλειστικὴν τοῦ ἡγεμόνος εὐνοίαν, περιττὸν νὰ κάμωμεν λόγον ἐνταῦθα ἐπίσης δὲ περιττὸν νὰ εἰπωμεν καὶ ὅποιον μέγα ψεύδος εἶνε διὰ τοὺς ἡγεμόνας τὰ κόμματα αὐτά. Οὐδόλως ἐβόηθησαν τὸν Κυβερνητήν· αἱ μεγάλαὶ αὐτοῦ ἀρεταὶ, ὅσον ἐβλαψαν αὐτόν· αἱ παραφορὰ τοῦ κόμματός του, καὶ οὐδόλως ἠδυνήθησαν νὰ συντρέξωσιν, ἢ νὰ σώσωσι τὸν Ὄθωνα, ἐν ταῖς ἀλλεπαλλήλοις αὐτοῦ συμφοραῖς, καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ αὐτοῦ ὄρα, οἱ ἀπειροπληθεῖς κόλακες, ἐξ ὧν συνέκειτο τὸ βασιλικὸν του κόμμα.

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες, καὶ εἰς τὸ ἔσχατον αὐτῶν γῆρας φθάσαντες, δὲν θέλουσι νὰ κάμωσι διαθήκην, διότι τὴν διαθήκην φαντάζονται ὡς κακὸν οἰανὸν κατὰ τῆς ἰδίας των υπάρξεως, καὶ ὡς διαβατήριον διὰ τὸν ἄλλον κόσμον. Οὕτω καὶ ὁ Ὄθων, ἂν καὶ ἀπελπισθεὶς ν' ἀποκτήσῃ τέκνον, δὲν ἤθελε νὰ συλλογισθῆ ποτε περὶ διαδόχου τοῦ θρόνου του. Ἀπεναντίας ἐσυλλογιζέτο πῶς νὰ μὴ συλλογισθῆ ποτε περὶ τοιοῦτου πράγματος. Ἡ Ἀμαλία, ὠφελήσασα ἐκ τῆς τοσαύτης ἀμεριμνίας της, καὶ χάριστα διακειμένη πρὸς τὰ πνευθηκάτης, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ὀργανώσῃ ἰδίον κόμμα ὑπὲρ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ νεωτέρου αὐτῆς ἀδελφοῦ, ὡς διαδόχου. Πρόθυμοι ἔτρεξαν πολλοί, οἵτινες, κολακεύοντές την, ὡς πανίσχυρον παρὰ τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν κυβερνήσεων, ἐπιρριπούθησαν τὴν ἰδέαν της ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατηύτησε καὶ αὕτῃ ἡ ἰδία νὰ τὴν πιστεύσῃ ὡς κατορθωτήν. Οἱ τὴν ἀξιόλογον ταύτην εὐκαιρίαν ἀρπάξαντες ἦσαν οἱ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καταδιωχθέντες ὡς ἀντιβασιλικοὶ καὶ ἀναρχικοί, οἱ εἰς στάσεις καὶ ἐπαναστάσεις διαπρέψαντες. Ἐκτοτε λοιπόν, ἐκτός τῶν τριῶν κομμάτων, ὁ βασιλεὺς εἶχε τὸ ἰδικόν του κόμμα, ἡ βασίλισσα τὸ ἰδικόν της, καὶ, κατὰ μίμησιν, ἐκάστος τῶν πρωτίστων αὐλικῶν εἶχε τὸ κόμμα του καὶ τοὺς προστατευόμενους του. Αἱ διαίρεσεις ἐπομένως τοῦ πατριασμοῦ, καὶ αἱ ὑποδημιτείες, ἦσαν ἀναριθμηταί. Ὅλοι ὑπηρέτου τὰ ἰδία αὐτῶν συμφέροντα, οὐδεὶς δὲ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς Πολιτείας, τὸ δὲ ἔθνος εὐρεθῆ αἰφνης διηρημένον εἰς ἀφωσιωμένους καὶ ἐχθρούς τῆς βασιλείας, εἰς ὀπαδοὺς τῆς βασιλείας, εἰς εὐνοουμένους καὶ εὐνοουμένας τῆς μεγάλῃς κυρίας, εἰς φι-

λους τοῦ αὐλάρχου, εἰς φίλους τοῦ ὑπασπιστοῦ, εἰς φίλους τοῦ διαγγελέως, εἰς φίλους τοῦ αὐλικοῦ μαγείρου καὶ τοῦ αὐλικοῦ ὑπηρέτου, καὶ εἰς κατασκόπους τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλίσσης, τοῦ Βένιαμ, τῆς κυρίας Πιουσκῶ, τοῦ αὐλάρχου, τῶν ὑπασπιστῶν, καὶ ὄλων τῶν λοιπῶν αὐλικῶν μέχρι τοῦ ἱπποκόμου καὶ τοῦ μαγείρου.

Αὕτῃ εἶνε ἡ ἀληθῆ εἰκόνα τῆς αὐλῆς τῆς πρώτης ἐλληνικῆς δυναστείας, ἣτις ἐκ Γερμανίας μετέφερον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄλας τὰς μικροπροτείας τῶν αὐλῶν τῶν μικρῶν γερμανικῶν δουκῶν. Καὶ αὐτὰ τὰ ἀπόρητα τῶν οἰκογενειῶν ἤθελον οἱ βασιλεῖς νὰ τὰ μανθάνωσι, καὶ ἀφρονολογία ἐχορηγεῖτο ὑπ' αὐτῶν εὐνοία πρὸς τοὺς ἀνδρας ἢ τὰς γυναῖκας, παρ' ὧν ἠδύνατο ν' ἀκούσωσιν ἀληθῆ τινὰ ἢ ψευδῆ οἰκογενειακὴν σκανδαλώδη σκηνὴν, ἢ κατὰ κρίσιν τινὰ ἢ συκοφαντίαν κατὰ τῶν πολιτευομένων ἢ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Εἶχε δὲ ἡ βασίλισσα Ἀμαλία τὴν ἀρετὴν ὄρεξιν νὰ κάμνῃ χρῆσιν, διὰ λογοπαίγνιον, ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν της, πάσης περὶ προσώπων καὶ οἰκογενειῶν δυσφημίας ἢ ἐξυβριστικῆς πληροφορίας, ἀληθοῦς εἴτε ψευδοῦς, καὶ νὰ ἐκτιθεταὶ οὕτως εἰς τὰς δυσαρεσκείας τῶν προσκαλλομένων ἢ συκοφαντωμένων, ἢ εἰς τὰς πικρὰς παρατηρήσεις τῶν ἀφωσιωμένων, ὡς τρεῖς ἔπαθε τοῦτο παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Καλλέργη, ἄπαξ μὲν ἐγγράφως, δις δὲ προφορικῶς κατὰ πρόσωπον. Ἡ εὐπρέπεια καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς ὑπαρχούσας ἐτι ἐντίμους οἰκογενεῖας συκοφαντηθείσας, μὰς ἀπαγορεύουσα τὴν ἐξιστόρησιν τῶν διαμιφθέντων λόγων.

* Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλ. 18.

δεν καὶ κάτween, ὡς προηγουμένα σεβαστὰς διέποιου τὴν τῶν νόμων ἐφαρμογὴν, καὶ ἀπασαν τὴν τυχὴν τῆς Πολιτείας.

Γενόμενος ὁ βασιλεὺς Ὄθων συνταγματικός, παρὰ τὴν θέλησιν του, διὰ νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον τῶν δυνάμεων του ἐργον νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, διότι ἡ ἐπί τινα χρόνον ἀνοχὴ του εἰς τὰ δημοσία κακοεργήματα, κατέστησε κυρίου αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ του τοὺς διεφθαρμένους ὑπάλληλους του.

Λέγουσι τινες, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἦτο τίμιος, καὶ οὐδεὶς ἀμφιβέβηκε περὶ τῆς ἀτομικῆς του τιμιότητος. Ἀλλὰ ἡμάρτησε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν, ἀνεγχείσ τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν, αὐτὰι δὲ αἱ δύο μεγάλαι κακίαι, ἀποτελέσασα, ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1843 καὶ μετὰ ταῦτα, τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος δικαίον, ἐγένοντο ἀφορμὴ ὄλων τῶν συμφορῶν του. Τότε, ἐν τῇ ἀντιπαραταγματικῇ ἐξάσει τοῦ Βασιλέως, βουλευτῆς γέρον, οἰστηλατῆθεις ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν μιᾶς ὑπουργικῆς ἐδρας, ἐξέφερον, ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, τὴν φοβεράν ταύτην ἀπειλὴν κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως: «Νὰ χρεωσθῆτε χάριν, ὅτι σὰς ἀφίνωσιν νὰ ἔχετε τὰς κεφαλὰς σας ἐπὶ τῶν ὠμων σας.» Ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ ὁ Ἰακωβάτος, κατὰ τὸ 1872, τυφλὸς ὀπαδὸς τοῦ Βούλγαρη, εἶπε πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν, κατὰ τὴν ἐξέλεξιν τῶν ἀνομοιωτῶν ἐκείνων ἐκλογῶν: «Νὰ ἦσθε εὐχαριστήμενοι ὅπου δὲν σὰς ἀποδεκτιζόμεν.» Ὁ ἀναγνώστης βλέπει, ὅτι τὰ ἀπορρήματα ἀμφοτέρων τῶν ἐποχῶν εἶναι προτόντα τῆς αὐτῆς σχολῆς.

Οὕτως ἐγένετο ἕξις εἰς τὸν ἡγεμόνα νὰ συμπαθῇ πρὸς τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν, ἀνεχόμενος αὐτάς. Τὰ πάντα ἦσαν ἀνεκτὰ εἰς αὐτόν, ἤρκει μόνον νὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἀντιπαραταγματικὴν πορείαν του ἢ νὰ ἰκανοποιῦν τὰς ἰδιότροπιὰς του. Ἐπὶ τῆς σφαγῆς τῶν νόμων ἢ τῆς σχολῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς ἠνοίξεν ὄλας αὐτῆς τὰς θύρας, καὶ ὅπου ὄλα τὰ λοιπὰ συμφέροντα δὲν ἐπῆρχον, ἤρχετο εἰς ἐπικουρίαν ἢ μᾶλλον εἰσερχόμην διαφθορὰ πρὸς ἐνωρησιν τῶν συνειδσεων. Ἡ βία ἐνεθρόνισε γερουσιαστὰς, μὴν ἔχοντας τὰ τοῦ νόμου προσόντα, καὶ ψυχροφρονεῖντες ἐφῆρθησαν εἰς τὰ βουλευτήρια βουλευτῆται καὶ γερουσιασταί, ὅπως δώσωσι τὴν ψῆφόν των, ὡς φέρεται σήμερον ὁ νεκροφανὴς Γκιλῆς, ἠπειλοῦντο δὲ ἐν τῇ ἀποουσίᾳ των θὰ παυθῶσι τὰ τέκνα καὶ οἱ συγγενεῖς των ἐκ τῶν δημοσίων θέσεων, ἂς κατέχον, ἢ θὰ πέσωσιν εἰς τὴν ὄργην τοῦ βασιλέως. Ἐνθυμούμεθα σεβαστότατον ὄδοιχροντοῦτη γερουσιαστῆν, ἀναγκασθέντα νὰ συγκατατεθῆ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὴν Γερουσίαν, δεινῶς νοσοῦντα—μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπεθίωσε—διὰ νὰ σώσῃ τὸν υἱόν του ἀπὸ τινος φρικτῆς συκοφαντίας τῆς Αὐλῆς.

Ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ συμπεράνῃ ὅποιοι ἦσαν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, ὅταν ὁ Βασιλεὺς ἦτο τοιοῦτος. Ὁ Βασιλεὺς ἠναγκάσθη, ὡς ἐκ τῆς ἰδίας του διαγωγῆς, ν' ἀνέχεται τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων του, οἵτινες δὲν ἔκαμον ἄλλο παρὰ ν' ἀκοουθῶσι τὸ παράδειγμα του. Ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ ἀνοχὴ του, κατόπιν, ἦτον ἰκανή, καὶ ἄνευ τοῦ παραδείγματός του, νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἄπαξ παραδεικτὸν γένόμενον καὶ

ἐφαρμοσθῆν σύστημα τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἀσυνειδησίας. Ἦλθον στιγμαί, καθ' ἃς ἐσυλλογίσθη ὁ Ὄθων, ἂν ἐπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον τῶν δυνάμεων του ἐργον νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, διότι ἡ ἐπί τινα χρόνον ἀνοχὴ του εἰς τὰ δημοσία κακοεργήματα, κατέστησε κυρίου αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ του τοὺς διεφθαρμένους ὑπάλληλους του.

Λέγουσι τινες, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἦτο τίμιος, καὶ οὐδεὶς ἀμφιβέβηκε περὶ τῆς ἀτομικῆς του τιμιότητος. Ἀλλὰ ἡμάρτησε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν, ἀνεγχείσ τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν, αὐτὰι δὲ αἱ δύο μεγάλαι κακίαι, ἀποτελέσασα, ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1843 καὶ μετὰ ταῦτα, τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος δικαίον, ἐγένοντο ἀφορμὴ ὄλων τῶν συμφορῶν του. Τότε, ἐν τῇ ἀντιπαραταγματικῇ ἐξάσει τοῦ Βασιλέως, βουλευτῆς γέρον, οἰστηλατῆθεις ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν μιᾶς ὑπουργικῆς ἐδρας, ἐξέφερον, ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, τὴν φοβεράν ταύτην ἀπειλὴν κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως: «Νὰ χρεωσθῆτε χάριν, ὅτι σὰς ἀφίνωσιν νὰ ἔχετε τὰς κεφαλὰς σας ἐπὶ τῶν ὠμων σας.» Ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ ὁ Ἰακωβάτος, κατὰ τὸ 1872, τυφλὸς ὀπαδὸς τοῦ Βούλγαρη, εἶπε πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν, κατὰ τὴν ἐξέλεξιν τῶν ἀνομοιωτῶν ἐκείνων ἐκλογῶν: «Νὰ ἦσθε εὐχαριστήμενοι ὅπου δὲν σὰς ἀποδεκτιζόμεν.» Ὁ ἀναγνώστης βλέπει, ὅτι τὰ ἀπορρήματα ἀμφοτέρων τῶν ἐποχῶν εἶναι προτόντα τῆς αὐτῆς σχολῆς.

Οὕτως ἐγένετο ἕξις εἰς τὸν ἡγεμόνα νὰ συμπαθῇ πρὸς τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν, ἀνεχόμενος αὐτάς. Τὰ πάντα ἦσαν ἀνεκτὰ εἰς αὐτόν, ἤρκει μόνον νὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἀντιπαραταγματικὴν πορείαν του ἢ νὰ ἰκανοποιῦν τὰς ἰδιότροπιὰς του. Ἐπὶ τῆς σφαγῆς τῶν νόμων ἢ τῆς σχολῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς ἠνοίξεν ὄλας αὐτῆς τὰς θύρας, καὶ ὅπου ὄλα τὰ λοιπὰ συμφέροντα δὲν ἐπῆρχον, ἤρχετο εἰς ἐπικουρίαν ἢ μᾶλλον εἰσερχόμην διαφθορὰ πρὸς ἐνωρησιν τῶν συνειδσεων. Ἡ βία ἐνεθρόνισε γερουσιαστὰς, μὴν ἔχοντας τὰ τοῦ νόμου προσόντα, καὶ ψυχροφρονεῖντες ἐφῆρθησαν εἰς τὰ βουλευτήρια βουλευτῆται καὶ γερουσιασταί, ὅπως δώσωσι τὴν ψῆφόν των, ὡς φέρεται σήμερον ὁ νεκροφανὴς Γκιλῆς, ἠπειλοῦντο δὲ ἐν τῇ ἀποουσίᾳ των θὰ παυθῶσι τὰ τέκνα καὶ οἱ συγγενεῖς των ἐκ τῶν δημοσίων θέσεων, ἂς κατέχον, ἢ θὰ πέσωσιν εἰς τὴν ὄργην τοῦ βασιλέως. Ἐνθυμούμεθα σεβαστότατον ὄδοιχροντοῦτη γερουσιαστῆν, ἀναγκασθέντα νὰ συγκατατεθῆ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὴν Γερουσίαν, δεινῶς νοσοῦντα—μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπεθίωσε—διὰ νὰ σώσῃ τὸν υἱόν του ἀπὸ τινος φρικτῆς συκοφαντίας τῆς Αὐλῆς.

Τοσοῦτον εἶχε κακοσυνειθισθῆ ὁ Ὄθων εἰς τὴν ἀνομίαν—διότι καὶ οἱ βασιλεῖς κακοσυνειθισοῦσιν, ὥστε, ἂν καὶ προσπαθεῖ νὰ φαίνεται φιλόνομος, πολλὰκις ἠρσέκετο ν' ἀκούῃ τοὺς αὐλικούς του διηγουμένους αὐτῷ τὰ ἄνομα καὶ ἀτιμα γεγονῶτα, δι' ὧν καταρωθῶθῃ ἢ ἡ ἀποτυχία ὑποψηφίου τινὸς βουλευτοῦ, ἢ ἡ διαφθορὰ συνειδσεῶς τινος, ἢ ἡ κακοποιήσις τινος ἐκ τῶν ἀντιπολιτευομένων, ἢ ἡ συκοφαντία κατ' αὐτοῦ ἐπὶ προμελετῇ κατὰ τῆς Πολιτικῆς ἢ τοῦ Βα-

Ἄ Ζεὺ Βασιλεῦ, τὸ χεῖμα τῶν νυκτῶν ὄσον ἀπέραντον, οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται!

Ε'

Τοσοῦτον εἶχε κακοσυνειθισθῆ ὁ Ὄθων εἰς τὴν ἀνομίαν—διότι καὶ οἱ βασιλεῖς κακοσυνειθισοῦσιν, ὥστε, ἂν καὶ προσπαθεῖ νὰ φαίνεται φιλόνομος, πολλὰκις ἠρσέκετο ν' ἀκούῃ τοὺς αὐλικούς του διηγουμένους αὐτῷ τὰ ἄνομα καὶ ἀτιμα γεγονῶτα, δι' ὧν καταρωθῶθῃ ἢ ἡ ἀποτυχία ὑποψηφίου τινὸς βουλευτοῦ, ἢ ἡ διαφθορὰ συνειδσεῶς τινος, ἢ ἡ κακοποιήσις τινος ἐκ τῶν ἀντιπολιτευομένων, ἢ ἡ συκοφαντία κατ' αὐτοῦ ἐπὶ προμελετῇ κατὰ τῆς Πολιτικῆς ἢ τοῦ Βα-

σιλέως. Ὁ πανάθλιος βασιλεὺς ἐφαίνετο συνέρρεσος πρὸς τὴν πονηρὰν βασιλεύσαν, ἀρσεοιομένην ἰδιαζόντως εἰς ὅλα ταῦτα. Παρεδέχετο λοιπὸν ὡς ἀναγκαῖα πάντα τὰ διαπραττόμενα ἀνοσιουργήματα, ὧν ἀκριβῆ γνῶσιν εἶχεν ἡ μεγαλειότης Ἄνασσα. Οἱ αὐλικοὶ τῶν εἰχόν λάβη τὴν ἔξιν—ἀφοῦ ἐπισέθησαν, ὅτι οὕτω καὶ μόνον γίνονται ἀρσστοί—νὰ λύσωσιν ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ ὅλα τὰ πολιτικὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας, διὰ ἐπὶ κερδίων ἀστεινῶν καὶ σαρκασμῶν χυδασιότητων, ἔκων νὰ κινήσωσι τὸν ἄσβεστον γέλωτα τῆς πολυσάρκου βασιλεύσας· τοῦτο δὲ μεγάλως ἔτερπε τὴν βασιλέα, μὴ θελήσασθαι νὰ ἐννοήσῃ ἐγκρίως, ὅτι ἡ διαρκὴς αὕτη κομφῆδι τῶν ἀνακτόρων, ἑμελλε μίαν ἡμέραν νὰ λάβῃ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς. Κατὰ κανόνα φυσικόν, ὅταν τελειώσωσιν αἱ μανίαι τῶν ἡγεμόνων, ἄρχονται αἱ μανίαι τῶν λαῶν.

Ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ ἀπερραίσθη ἡ δολοφονία τοῦ Μπίμπισι, γυναικίου τινὸς ἀνδρός ἀθηναίου, καταδικωθέντος ὡς ληστοῦ, ἐνεκα τῆς λίαν δικαιολογημένου φυγοδικίας του. Οἱ ἐν Ἀθήναις ἀναγιώσκοντες γινώσκουσι καλῶς τὴν ἱστορίαν ταύτην. Τὸν Μπίμπισιον ὑποπέθετ ἡ Ἀλφὴ ὡς μελετώνα τα τὴν ἐν τῷ ἔλαιῳ δολοφονίαν τοῦ βασιλέως, ὅπου συνειθίξαι νὰ μεταβαίνῃ μετὰ τῆς βασιλεύσας ἐφ' ἀμάξης, καὶ ἐκεῖ καταβαίνων, νὰ περιπατῇ πεζὸς καὶ ἀόρατος ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν ὑπηκόων του. Σπανιῶτα τον ἦτο τὸ φαινόμενον νὰ θεαθῇ ὁ Βασιλεὺς περιπατῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς πόλεως πεζός. Ἀμφιβάλλω δὲ ἀν εἶδε τίς ποτε πέζη τὴν βασιλεύσαν εἰς τὰς κεντρικώτερας ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς τῶν μεγάλων αὐλικῶν ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀποτροπαίου ἔργου, ὅπερ καὶ ἐξετέλεσθαι δι' ἀπάτης, ὑπὸ τινος ὑπηρετοῦ του, Βούλγαρη ἐπονομαζομένου. Ὁ αὐλικός, χαριεντιζόμενος καὶ παλληκρευόμενος, ἔκαυθήθη ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, θέλει φέρῃ εἰς τὴν βασιλικὴν τραπέζαν τὴν κεφαλὴν τοῦ Μπίμπισι. Τοῦτο καὶ ἐγένετο, βεβαιωθεὶς τῆς ταυτότητος τῆς ἀποκοτεινῆς κεφαλῆς παρὰ εἰδημόνων, ἐν τοῖς ἀνακτοῖς. Ἦτον ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἀμοιχαρής, ἢ κἄν ἀλόγος; Ὁχι. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἐσυνειθίσατο καὶ νὰ λαλῇ καθὼς ἑλάλουν οἱ κόλακες του, καὶ νὰ σκέπτεται καθὼς ἐσκέπτοντο οἱ παράσιτοι του, καὶ νὰ ἀνέχεσθαι τὸ ἐγκλημα μὲ τὴν αὐτὴν ἀπάθειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκείνοι τὸ ἔπραττον. Οἱ ἀναγνώσται δέον νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι ἡ σκηνὴ αὕτη ἐγράφη παρ' ἡμῶν ἀτελῶς καὶ ὠχρῶς, διότι τὰ ἐπιστάδια τῆς καταπύσεως ἀπιστεύονται. Ἀλλὰ δὲν ἤρμοξε νὰ παρασιωπηθῇ τὸ μέγα τοῦτο γεγονός, ὅπερ ἐκφράζει τὴν ἀναντίρτητον ἐκείνην ἀλήθειαν περὶ τοῦ ὅτι καὶ οἱ ἡγεμόνες κακοσυνηθίζουσιν, ὅταν ἀπαξ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν οὐδὸν τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἀτιμίας. Ἄρκει εἰς τοῦτο νὰ ἀνέχονται πηλοσίον τῶν ὑπουργῶν καὶ φίλων φαύλων καὶ μὴ δυναμένους ἄλλως νὰ βιώσωσιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ παρὰ ἀνόμιως καὶ ἀτιμῶς. Δυστυχῶς, οἱ ἡγεμόνες ὁμοιάζουσι τὰς ὠραίας γυναῖκας, τὰς ὁποίας πολιορκεῖ πανταχόθεν ἡ ἐνεκα συμφροντος κο-

λακεία. Τοὺς βασιλεῖς δὲ κολακεύουσιν πάντοτε ἐκείνοι, οἵτινες προτίθενται ἢ νὰ τοὺς ἀπατήσωσιν, ἢ νὰ τοὺς διαφθείρωσιν.

Μαρτυρίας τρεῖς, πρὸς πλείστοις ἄλλαις, τρεῖς ἢ σύγχρονος ἱστορίας, εἰς ἐνδειξὴν τῶν διεφθαρμένων ἕξεων τοῦ αἵμου τῆς τύχης του πρώτου ἡγεμόνος τῆς Ἑλλάδος. Τῶν μαρτυριῶν τούτων ποιούμεθα ἐπιχειρητικὴν χρῆσιν ἐνταῦθα διὰ τὸ ἀδέκαστον τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς αὐστηρᾶς φιλαλληθείας ἀνδρῶν, ὧν ἡ μνήμη ἐπὶ γενεάς θέλει τηρηθῆ σεβαστῇ. Ἐκ τῶν μαρτυριῶν δὲ τούτων θέλει ἀποδειχθῆ, ὅτι καὶ ἐν τῇ νεότητι καὶ ἐν τῇ προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ, ὁ βασιλεὺς Ὁθων περιεφρόνει τὴν εὐθειαν ὁδὸν καὶ ἐπρωτίμα τὴν σχολίαν. Πόσοι ἐξ ἡμῶν δὲν ἐνθυμούμεθα εἰσεῖτι τὸν σοβαρὸν χαρακτήρα του Γεωργίου Σπανιωλάκη, χρηματίσαντος, ἐπὶ Ὁθωνος, ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν! Ὁ συνετώτατος οὗτος ἀνὴρ ἔλεγε πάντοτε: *Παράδεχομαι ὅτι ὁ βασιλεὺς, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Ἑνράπη μᾶς ἐπροικοδόμησεν, εἶπε ἄνικανος νὰ βασιλεύῃ, ἀλλὰ, τέλος πάντων, εἶπε τίμος ἀνθρώπος.* Καὶ ὁμοίως, ἡμέραν τινὰ, καταβὰς τῶν ἀνακτόρων, καὶ ἐπαυλῶν εἰς τὸ γραφεῖόν του, φωνάζει, στενορροεὶα τῇ φωνῇ, ἕνα τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, ὃν ἄπαντες οἱ κατὰ καιρὸν ἡγάπων καὶ ἐτίμων ἰδιαζόντως, καὶ λέγει αὐτῷ, καταρρίπτων μὲ ὄργην ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς τραπέζης τὰ ἐγγράφα, ἅτινα ἔφερον ἐκ τῶν ἀνακτόρων: *Ἔως τώρα σὰς ἔλεγα ὅτι ἦτο τίμος, ἀλλ' εἶπε ἄτιμος, ἄτιμος, ἄτιμος!* Μόλις δὲ ὁ ἀνώτερος ἐκείνος ὑπάλληλος κατάρθωσεν νὰ καταπραύνη τὴν ὄργην του, διὰ νὰ μὴν ἀκουσθῶσι καὶ πέραν τοῦ κατωφλίου τοῦ ὑπουργικοῦ ὀφθαλμοῦ οἱ λόγοι του. Καθὼς ἐνθυμούμεθα πολλοὶ ἐκ τῶν σημερινῶν ζώντων τὸν Σπανιωλάκη, οὕτω βεβαίως ἐνθυμούμεθα καὶ τὸν Ἰακωβὸν Ρίζον, ἀνδρὰ ἐξῆκου παιδείας καὶ ἐξῆκου ἀρετῆς. Διετέλει οὗτος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ σπουδαίας τινὸς ἐξωτερικῆς ὑποθέσεως, ἢ ὁ Ὁθων ἐπιθύμει νὰ διαστρέψῃ ὁ ὑπουργὸς του διὰ τοῦ ψεύδους, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀντέτεινε: Καταβαίνων λοιπὸν τῶν ἀνακτόρων ὁ ποιητῆς ὑπουργὸς—ἡ ἐκπραστις μου αὕτη ἔστω πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνδρός, διότι καὶ εἰς τὸν ἀρχαῖον κόσμον καὶ εἰς τὸν νεώτερον, πλείστοι τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἀνδρῶν ἦσαν καὶ εἶνε σύγχρονως καὶ ποιηταί—ἀπήνησεν καθ' ὁδὸν τὸν ἴδιον ἐκείνον ὑπάλληλον, ὅστις ἔσπευσε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποῖον ἔλαβε πέραις ἢ ὑποθέσει, περὶ ἧς διεφώνετο μετὰ τὸν Βασιλέως, ὁ δὲ ποιητῆς ὑπουργός, ποιητικῶς ἐπρωτίμησεν, νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, εἰπὼν: *Με ἀργαλίαν δοῦλον γενέσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου.* Ὁ τότε ὑπάλληλος εὐτυχῶς ζῆ, νῦν δὲ πρεσβεύει ἐπαξίως παρὰ ζῆνιν τινὶ αὐτῇ, καὶ οὐδόλους ἀπὸ θάνατον εἶνε νὰ πείθῃ εἰς τὰς φιλικὰς αὐτοῦ χεῖρας τὸ φύλλον τοῦτο, εἰς ἀνάμνησιν ἡμερῶν ἀρχαίων.

Ἡ τρίτη ὁμοίως μαρτυρία ζῆ, καὶ μέλει νὰ ζῆσῃ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναγραφῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν δυναστεϊῶν τῆς Ἑλλάδος γράμμασι κεφαλαίοις. Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ν' ἀναζωογονήσωμεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀντιλήψεώς

τινος τῶν συγχρόνων, ἀλλὰ θὰ τὴν ἀναπλήσωμεν εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀθανάτου γραφίδος τοῦ πλατωνικοῦ Σπυριδῶνος Βυλῆττα, καὶ τούτου ὑπουργοῦ χρηματίσαντος τοῦ βασιλέως Ὁθωνος. Ὁ μὴ λαβὼν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀρχαῖόν του τούτον ἀνδρὰ, ἄς ζήτησῃ, καὶ ἴσως εὖρη, εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα, μικρὸν τι τεύχος ὁ γέρον Λυμπέρης ἐπιγραφόμενον καὶ ἐξ αὐτοῦ θὰ μάθῃ ὅποια ἦτον ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ βασιλεία, καὶ πῶς ἐνόμισεν πρέπον νὰ παιδαγωγῆσῃ τὴν Ἑλλάδα.

(Ἐπειτα συνέχεια)

Ὁ Κος ΕΝΤΡΟΠΑΛΟΣ

Εἰκὼν.

Μεταξὺ τῶν καλῶν καὶ κακῶν προσόντων, ἅτινα ἡ φύσις μᾶς χαρίζει εἶνε καὶ ἡ αἰδομοσύνη, τῆς ὁποίας δυστυχῶς ἔχω πολὺ μεγάλην δόσιν. Πρέπει ὁμοίως νὰ γνωρίζετε ὅτι εἶμαι τὸσον αἰδέημων, ὥστε ἡ ἐλαχιστὴ σύγχυσις μὲ κλύει νὰ κοκκινίξω τὸσον πολὺ ὥστε νὰ ὁμοιάζω μὲ ἀστακὸν ἐξερχόμενον τῆς χύτρας.

Ἐν ὀλίγοις εἶμαι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον: ὁ ἐντροπαλός.

Ἡ συναισθησις τῆς δυστυχίας μου ταύτης μὲ ἔκαμε νὰ ἀποφεύγω τὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον θὰ ὑπερφανεύομην μεγάλως νὰ συναναστρέφωμαι ἄλλ' ἐπὶ τέλους γενόμενος κἀτόχος μεγάλης περιουσίας διὰ τοῦ θανάτου πλουσίου τινὸς θεοῦ μου, καὶ ὑποθέσας ὅτι «τὰ χρήματα κλύουν τὸν ἀνθρώπον», ἀπεφάσισα νὰ ἀπορφύω τὴν φυσικὴν μου δειλίαν, καὶ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὰς συναναστροφάς. Μὲ αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἰδέαν, ἐδέχθην τὴν πρόσκλησιν νὰ συγγευματίσω μετ' ἐνός, οὕτως ὁ ἡμερος καὶ γλυκὺς χαρακτήρ δὲν μοι ἐπέτριπε νὰ ἔχω ἀμφιβολίας περὶ τῆς κλιθῆς δεξιότητός του.

Ὁ κ. Θωμᾶς ἦτο φίλος ἀγαπητὸς τοῦ μακαρίτου θεοῦ μου· εἶχε δύο υἱούς, καὶ πέντε θυγατέρας. Γνωρίζων τὸ ἀκομψὸν τῶν βηματισμῶν μου, ἔλαβον ἰδιαίτερα μαθήματα παρ' ἐνός χοροδιδασκάλου: πῶς νὰ περιπατῶ χωρὶς νὰ προσκόπτω, πῶς νὰ κἀμνω ὑποκλίσεις κτλ. μὴ ἀμφιβάλλων δὲ ποσῶς ὅτι διὰ τῶν νέων μου τρόπων θὰ δυναθῆναι νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὰς κυρίας, ἐξεκίνησα θαρραλέως ὅπως μεταβῶ εἰς τοῦ κ. Θωμᾶ· πλὴν φεῖ! πόσον ματαία εἶνε ἡ πεποιθήσις εἰς τὰς θεωρίας ἀνεῦ τῆς πράξεως! Ὅταν ἐφθάσα εἰς τὴν οἰκίαν κώδων ἐτάραξε τοὺς φόβους μου μὴ δὲν ἤμην ἀκριβοῦς καὶ ἐγεῖνα αἰτία νὰ χαλᾶσῃ τὸ γέμμα! ἔχων αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἠρυθρίασα ἀκούων τὸ ὄνομά μου ἀναγγελλόμενον ἐπαυελιημένως παρὰ τῶν ὑπηρητῶν, οἵτινες μὲ εἰσήγαγον εἰς τὸ σπουδαστήριον.

Ἀμα εἰσελθὼν, συνείλεξα ὄλον μου τὸ θάρρος καὶ ἔκαμα τὴν ὑπόκλησιν, τὴν ὁποίαν εἶχον μάθῃ μετὰ τόσου κόπου, πρὸ τῆς κυρίας Θωμᾶ, ἀλλὰ δυστυχῶς, φέρων τὸν ἀριστορὸν μου πόδα πρὸς τὰ ὀπισθερὰ ἐπάτησα τὸν πτωχὸν κ. Θωμᾶν, ὁ ὁποῖος εἶχε σπύση νὰ μὲ συστήσῃ εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του. Τὴν σύγχυσίν μου ἀδύνατον νὰ φαν-

ταθῆ τις! μόνον ἐντροπαλοὶ δύνανται νὰ κλινοῦσι τὴν θέσιν μου! Τοῦ οἰκοδεσπότου ἡ εὐγένεια ὀλίγον κατ' ὀλίγον διεσκεδάσατο τὴν ἀνθυσιάν μου, καὶ ἐθαύμασα βλέπων πόσον ἡ καλὴ ἀνατροφή βοήθει τὸν ἀνθρώπον νὰ συγκρατηθῆ! Ὑπερον ἀπὸ τόσον πόνον, ὃν βεβαίως τῷ εἶχον προεβήθη, ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴ τῷ συνίθῃ τίποτε.

Ἡ προσήνεια τῆς κυρίας καὶ ἡ οἰκειότης, μὲτ' ἧς μοι προσεφέροντο αἱ νεάνιδες, μὲ ἔκκαμον, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ, ν' ἀφήσω τὴν δειλίαν μου καὶ νὰ ἀναμειθῶ εἰς τὰς συνδιαλέξεις ἀνεκίνου κἀλίστα καὶ νέα ζητήματα.

Ἡ βιβλιοθήκη ἦτο πλουσίως κεκοσμημένη με βιβλία πολυτελῶς δεδεμένα. Παρατήρησας ἑκδοσίαν τινὰ Ξενοφάντος, εἰς δέκα καὶ ἕξ τόμους (καὶ μὴ ἀκούσας ποτὲ ἄλλοτε περὶ αὐτῆς) κτελήθητι ὑπὸ περιεργίας καὶ ἡγέθητι ὅπως τὴν ἐξετάσω· ὁ κ. Θωμᾶς ἰδὼν τοῦ διηθηθῆναι καὶ, ὡς ὑποθέτω, θέλων νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ τοῦ κόπου, κατεβίβασεν ὀλοκλήρον τὸ σῶμα· τοῦτο μὲ ἔκαμε τολμηροτέρου, καὶ ἔκτεινας τὴν χεῖρα ἔθεσα αὐτὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου τόμου, ὃν καὶ ἐσφρον μετ' ὄρμητος· ἀλλ' οἶμοι! ἀντὶ βιβλίων σάνδης, ἧτις ἦτο κεκαλυμμένη διὰ βύρσης καὶ χρυσοῦ οὕτως, ὥστε νὰ παριστᾶ δέκα καὶ ἕξ τόμους, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἀνέτρεψε τὸ ἐπ' αὐτῆς μελανοδοχεῖον· εἰς μίτην ὁ κ. Θωμᾶς μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι δὲν ἐγενεὶ ζημία! βλέπων τὴν μελάνην ρέουσιν ἐπὶ τοῦ τουρκικοῦ τάπητος καὶ μὴ σκεπτόμενος τί πράττω, προσεπάθουν διὰ τοῦ λινοῦ μανδουλιού μου νὰ σταματήσω αὐτὴν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς ταύτης εἰδοποιήθημεν ὅτι τὸ γεῦμα ἦτον ἔτοιμον, καὶ μετὰ χαρᾶς ἠντήσασα, ὅτι ὁ κώδων, ὅστις κατ' ἀρχάς εἶχεν ἐγείρη τοὺς φόβους μου, ἦτο τῆς γειτονικῆς οἰκίας.

Μέχρις οὐ μεταβῶμεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ἔσχον καιρὸν νὰ συνέλωθαι. Ἐκείθησα μετὰ τοῦ κ. Θωμᾶ καὶ τῆς μεγαλητέρας θυγατέρος της. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς πρώσεως τοῦ ξυλίνου Ξενοφάντος, τὸ πρόσωπόν μου ἐξηκολούθει καίον, μόλις δὲ ἤρχισον νὰ συνέρχωμαι καὶ νὰ αἰσθάνωμαι μικρὰν ἀνακούφιαν, ἀπροσδόκητον συμβῆν ἐπανεφέρθη ὄλον τὸ αἷμα ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. Εἶχον θέσθαι τὸ πινάκιον μου τὸσον ἕξω ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὥστε θέλων νὰ ὑποκλιθῶ εἰς τὴν δεσποσύνην, ἧτις εὐγενῶς μοι ἔλεγε, ὅτι τῆς ἦρσε πολὺ τὸ κέντημα τοῦ ὑποκαμίσου μου, ἀνέτρεψα τὸ πινάκιον, ὅλη δὲ ἡ σούπα βράζευσά εἰσεῖτι ἐγυθῆ ἐπὶ τῶν γομάτων μου· ἂν καὶ μοι ἐφερον ἀμέσως χειρόμακτρα, ὅπως καθάρισα τὰ ἐνδύματά μου, τὸ ὕψωμα δὲν ἦτον ἀρκετὰ χονδρὸν ὥστε νὰ μὲ προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ ζεμάτισμα, καὶ εἰς ἰκανὰ λεπτά αἱ κνήμαι μου ἐφύνοντο κυριολεκτικῶς ἐνθουμηθεῖς ὅμως πῶς ὁ κ. Θωμᾶς εἶχε κρύψῃ τὸν πόνον του, ὅτε τὸν ἐπάτησα εἰς τοὺς πόδας, προσεπάθουν καὶ ἐγὼ νὰ καταστρεφθῶ τοὺς ἰδικούς μου καὶ ἐκαθημι σχεδὸν βρασιμένους ἐν μέσῳ τῶν συγκρατομένων γελῶτων τῶν κυριῶν καὶ ὑπηρητῶν.

Δὲν θέλω διηγηθῆ τὰ διάφορα ἄλλα σφάλματά μου καὶ τὴν ἀδεξιότητά μου, ὅτε

μοι ἔτυχε νὰ προσφέρω τεμάχιον ὄρνιθος ἢ διάφορα ἄλλα φαγητὰ εὐρισκόμενα πηλοσίον μου, ἢ ὅταν ἔχυσα τὸν ζωμόν ἢ ἀνέτρεψα τὴν ἀλατοθήκη· ἀλλ' ἄφες νὰ τελειώσω ταχέως, διότι νέα δυστυχήματα μὲ κατέβαλον ἐντελῶς: Εἶχον ἐπὶ τοῦ πηροῦ μου ὡλεθρὸν τεμάχιον ζυμαρικοῦ, ὅτε ἡ δεσποσύνη μὲ παρεκάλει νὰ τῇ προσφέρω ὀλίγον ἀπὸ τὸν λαγῶν, ὅστις εὐρισκέτο πηλοσίον μου ἀπὸ τὴν βίαν χωρὶς νὰ σκεφθῶ τί κλύνω, ἔθεσα εἰς τὸ στόμα μου τὸ ζυμαρικόν καίον ὡς ἀναμείνον κάρβουνον. Ἦτον ἀδύνατον νὰ κρατήσω τὴν ἀγωνίαν μου, οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶχον ἐξογκώθῃ, μὲ ὄλην μου δὲ τὴν ἐντροπὴν καὶ αἰσχύνην εὐρέθη ἠναγκασμένος νὰ τὸ ἐκβάλω τοῦ στόματος καὶ τὸ ἀφήσω πάλιν εἰς τὸ πινάκιον. Ὁ κ. Θωμᾶς καὶ αἱ κυρίαὶ μὲ συνελύπηθησαν διὰ τὸ δυστυχήματά μου, καὶ μοι ἔδιδον συμβουλὰς διαφόρους, ἢ μὲν μοι ἐσώτηνε νερόν, ἄλλῃ ἔλασον, καὶ ἐπὶ τέλους, ὅλοι συνεφώνησαν, ὅτι τὸ καλῆτερον θὰ ἦτο ὀλίγος οἶνος, μοι ἔδοθη δὲ ἐν ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἦραξα μετὰ προθυμίας· πλὴν φεῖ! πῶς νὰ σὰς περιγράφω τὰ ἐπακόλουθα; Ὁ ὑπηρετὸς κατὰ λάθος ἢ ἐπιτηδεύς, θέλων νὰ μὲ καταστήσῃ τρελλόν, μοι ἔδωκε τὸ δυνάτωτερον κονιάκ, μὲ τὸ ὁποῖον καὶ ἐπλήρωσα τὸ ἦδη πληγωμένον στόμα μου.

Ὅλος ἀτυνθίσιος εἰς οἶνοπνεύματα, καὶ μὲ τὴν γλώσσαν, τὸν λαϊμόν καὶ τὸν οὐρανίσκον φλογισμένα, τί ἴδοναμην νὰ πράξω; Νὰ τὸ καταπίω; ἀδύνατον! Ἐυστικῶς ἔφερα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματός μου, ἀλλὰ τὸ κονιάκ ἐξηκοντίθη ἀπὸ τὴν μύτην καὶ τοὺς δακτύλους μου ὡς πίδαξ ἐφ' ὄλων τῶν φαγητῶν, εἶμενα δὲ κατασχυμένοι ἐκ τῶν γελῶτων, οἵτινες ἐξεργάζονταν δεξιά καὶ ἀριστερά. Μίτην δὲ ὁ κ. Θωμᾶς ἐπέτιμα τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἐγενεε εἰς τὰς θυγατέρας της, τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου μου δὲν εἶχε φθίσῃ ἀκόμη.

Καθὼς εἶδε τῆς τελευταίας μου συμφορᾶς καὶ ἀγωνοῦν τί πράττω, ἐσφρόγισα τὸ πρόσωπόν μου μὲ τὸ μανδουλίον, τὸ ὁποῖον εἶχε πάθη καὶ ἦτον ὑγρὸν ἀκόμη ἐκ τῶν... ἀποτελεσμάτων τοῦ Ξενοφάντος! ἔκαμα δὲ τὸ πρόσωπόν μου κατὰμαυρον. Ὁ κ. Θωμᾶς—ἀνθρώπος ἦτο καὶ αὐτός—δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτά του, ὅπως καὶ ἡ Κυρία του, ἠνώθησαν δὲ ὄλοι εἰς γενικὸν γέλωτα, ἐνθ' ἐγὼ εὐρισκόμενος εἰς ἀπελπισίαν ἐτινάχθην ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἐξερομήσας τῆς οἰκίας ἔτρεξα εἰς τὴν ἰδικὴν μου, μὲ τὴσση ἀγωνίαν, καὶ αἰσθανόμενος τοιαύτην καταίσχυσην, ὅσην ἴσως οὐδ' ὁ χειρότερος τῶν κακούργων θὰ ἠσθάνθη ποτὲ.

Καὶ οὕτω χωρὶς νὰ παραμορφώσω τὸ ἐλάχιστον, ὑποφέρω φρικτὰς ἀλγηδόνας. Τὸ κῆμα μέρο τοῦ σώματός μου εἶνε σχεδὸν βρασιμένον, ἢ γλώσσα καὶ τὸ στόμα μου ἐψήμνα, ἐπὶ τοῦ μετώπου δὲ φέρω τὸ στίγμα τοῦ Κάιν. Καὶ ἀκόμη αὐτὰ εἶνε μὴδὲν πρὸ τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ συμφορὰ μου θὰ ἀνακουωθῆ καὶ εἰς ἄλλους.

Ἰσως ὁμοίως μὲ τὴν βοήθειάν σας, ἀγχαπητὸί ἀναγνώσται, ὅταν ὁ κόσμος γνωρίξῃ τὸ τί ὑποφέρω, ἴσως λυπηθῆ ἐναν πτωχὸν

ἐντροπαλὸν καὶ... ἐπειδὴ τὴν ἡμερὴν εἶδοποιούσιν ὅτι τὰ καταπλάσματά μου εἶνε ἔτοιμα... πιστεύω, ὅτι θὰ με συγχωρήσῃτε διότι βιάζομαι νὰ ἀποσυρθῶ.

(Μίμησις)

Α. Π.

E. STANLEY

Ἡ Γῆ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

(Ἀποσπασμα')

— Ἔνοι, εἶπεν ὁ ἀρχηγός, εἰστέ ψεύταις. Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δὲν ὑπάρχουν Ἀραβες. Εἰστέ αἰμαχλωτοὶ μας καὶ θὰ σας πᾶμε εἰς τὸν Βασιλέα.» Εἰς ἐν δὲ νεῦμα αὐτοῦ, τοὺς ἀφώπλισαν.

Μετ' ὄλην εὐρέθησαν ἐντὸς τῆς ἐσωτερικῆς πλάτειας. Ἐκεῖ ὑπῆρχε καλαιά τις συκομοωρία, περὶ τὴν ὁποίαν ἦτο κατεσκευασμένον ἐκ ζήρου πηλοῦ εἶδος τι κυκλικῶς σφοδρῶν, κεκαλυμμένον ὑπὸ δερμίδων ἐπιφάνων καὶ αἰγῶν, ἐπὶ τούτων δ' ἐκάθητο γέρον λευκοθύρξ. Ἐκ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν πάντες τῷ ἔφερον, οἱ αἰμαχλωτοὶ ἐνόησαν, ὅτι αὐτός ἦτο ὁ βασιλεὺς.

Οὗτος ἦτο περιβεβλημένος ὕψασμα λευκόν, ὡς ἡ χιών, ἐφόρει δὲ εὐρεῖαν φοινικῶν εἰσθήτην. Εἶχεν ὄψιν ἀγαθοῦ γέροντος καὶ ἐφαίνετο νύχαραστῆματος ἐξ ὅσον τῷ ἔλεγε νεανίας δεκαεὶ περὶ τοῦ ἐτόν. Ὅτε ὁ Σίμπος καὶ ὁ Μόττος εἰσήθησαν ἐντὸς τῆς αὐλῆς, ὁ γέρον ὑψώσε τὰ βλέμματα μετὰ περιεργίας καὶ ἠρώτησε τί συνέβαινε.

« Σουλτάνε μου, ἀφέντη μου, εἶπεν ὁ ἀρχηγός ὁ σὺλλανος τοὺς δύο αἰμαχλωτοὺς, αὐτοὶ ἐδῶ εἶνε ἀνθρώποι ὑποποτι. Εἰς ὅτι καὶ ἂν τοὺς ἐρώτησα, ὄλο φέματα μοὺ εἶπαν. Γι' αὐτοὺς ἐφέραμε ἐμπροσθὲν σου.

— Ἔνοι, πῆτε τὴν ἀλήθειαν. Ποιοὶ εἰστέ; Πῶθεν ἔρχεστε; »

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, τὸ ὄζυ βλέμμα τοῦ Μόττου παρατήρησε τὸν νεανίαν, καὶ ἐπίστευσεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἀνεγνώριζεν ἐκεῖνον, ὃν ἐζήτηε, ἐκεῖνον, ὅστις ἄλλοτε τῷ ὠρκήθη φίλιον.

« Μεγάλε βασιλέα, εἶπεν, ὁμολογῶ ὅτι εἶπα ψέματα· σὲ λόγου σου ὁμοίως θὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν. Εἶμαι Μόρρος, καὶ ἀπὸ μικρὸν μὲ πῆρανε οἱ Ἀραβες τῆς Ζαντζιβάρης. Ὑστερα ἀπὸ κῆμποσα χρόνια, ὅταν ἐγενεα πλέον ἄνδρας, ἀκολούθησα εἰς τὴν Οὐρναγεμπεῖ ἔναν Ἀραβὴ ἀρχηγόν, τὸν Κιζίζαν. Μόλις ἐφθάσαμε, ἀρχίσασθε τὸν πόλεμον μὲ τοὺς Μοραίους, καί... »

— Τὸν Κιζίζαν! ἐκραξεν ὁ νεὸς, καὶ μετ' ὄρμητος λεοντιδεῶς ἐπέδησε πρὸς τὸν Μόττον. « Τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Μοραίων; » προσεβήκε μετὰ λάμψεως ὄργης ἐν τῷ βλέμματι.

— Μάλιστα, μικρὲ καπετάνε μου, εἶπε ταπεινῶς ὁ Μόττος, καὶ συνάδουσα τὸν Κιζίζαν εἰς τὸν πόλεμον αὐτόν. Ὑστερα ἀπὸ μακρῖνον δρόμον, ἐφθάσαμε εἰς ἕνα χωριὸν, κοντὰ εἰς τὴν Οὐτούτα, ποῦ τὸ διοικούσε... »

— Ποιός; Πῆ μου τ' ὄνομά του γρήγορα.

ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

(Συνέχεια)

Τὸν παρητήρησε μετὰ προσοχῆς στροφομένη δὲ πρὸς τὴν Μαρκέλλα εἶπεν:

— Ἀγαπᾶς πολὺ τὸν πατέρα σου, ναί;

Τὸ παῖδιον φοβηθὲν ἐκ τῆς παρουσίας τῆς ἐχθρᾶς τῆς ἀπῆντησεν ἀπλῶς διὰ νεύματος, θέτουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς.

— Χαριστάτη μικροῦλα! εἶπεν ἡ Βεατρίκη. Φίλησέ με, θέλει;

Ὁλοῦς ἐκπληκτός, ἡ Μαρκέλλα ἐπλησίασε βραδείως. Ἡ δεσποινὶς Δὲ Σαρτῶν τὴν ἤγειρεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, τὴν ἐθεσεν ὄρθην ἐπὶ τοῦ θρονίου καὶ τὴν ἐθλίψεν ἐπὶ τοῦ στήθους κατάσπαζομένη αὐτὴν.

Ἡ περιπαθὴς αὕτη θωπεία ἐκ μέρους ἀτόμου τοσοῦτον φειδῶλοῦ εἰς διαχύσεις, συνεκίνησε τὸν Φαβρίκιον μέχρι βάθους καρδίας, ὡσεὶ εἶχε λάβῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν θωπείαν. Πάντες οἱ φόβοι τοῦ, αἱ ἀνησυχίαι, αἱ ὑποψίαι ἐξέλιπον ὑπὸ τὴν πνύγη τῶν φιλημάτων τούτων. Εἶδεν ὅλην τὴν ψυχικὴν ζέσιν, ἦν ὑπέκρυπτεν ἡ υπερῆφανος κόρη, χάριν σεμνότητος, ὑπὸ τὴν συνήθη ψυχρότητά τῆς. Ὁ ἔρωσ, ἐπὶ μικρὸν ἀποθαρρυνθεὶς, κατέσχευεν αὐτὸν καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἡ Μαρκέλλα εἶχεν εἰσελθῆ ἐν τῇ ἐπαύλει. Ἡ δὲ Βεατρίκη λαμβάνουσα θέσιν ἐπὶ τοῦ θρονίου ἤρχισε τὴν ἐργασίαν τῆς ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὶν τοῦ διδασκάλου.

Ἡ εἰκὼν ἐαρινῆς Ἑλβετικῆς καλύβης κεκαλυμμένης ὑπὸ κληματικῆς καὶ χρυσαεμένου-σης ὡς κατοικίας τοῦ κληροῦ προσηγγίζειν εἰς τὸ τέλος. Ὁ Φαβρίκιος παρητήρησε τὴν εἰκὼνα, τὴν ἔλαβεν ἐπὶ τῶν χειρῶν, ἐποίησε μικρὰν ἐπεξεργασίαν καὶ ἀποδίδων αὐτήν, εἶπε:

— Πόσον καλῆ ὑπὴρξατε πρὸς τὴν κόρην μου...

— Σὰς φαίνεται παράδοξον;

— Ὁχι, βεβαίως... ἀλλὰ...

— Ναί... σὰς ἐφάνη παράδοξον... Διέκρινα τοῦτο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σας... Ἡ ζεύρα κάλλιστα, ὅτι μέχρι σήμερον δὲν τὴν εἰσάξατε ἐν τῇ οἰκίᾳ σας; Προσεύχου ἵνα μὴ τὸ συγχορηγήσῃ... Εἶμαι ἐνίοτε τόσοσ ἀφηρημένη... Μοὶ ἐλέγετε, κύριε Φαβρίκιε, ὅτι εἰσθε τὸ πᾶν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον, ἡ κόρη σας καὶ ὑμεῖς. Ἀπὸ πόσου καιροῦ τὸ πτωχὸν παῖδιον ἀπάλεσε τὴν μητέρα του;

— Ἀπὸ πέντε καὶ πλέον ἐτῶν.

— Εἶχτε νυμφευθῆ πολὺ νεός!

— Ναί, νεώτατος.

— Καὶ ἡ μικρὰ ἐκτὸς ὑμῶν δὲν ἔχει ἄλλον συγγενῆ;

— Ἐνα θεῖον... ἀδελφόντῃς μητρός τῆς.

— Εὐρίσκεται νῦν εἰς παρθενῶγαγον, δὲν εἶνε οὕτω; Ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Πηνῶν, πιστεύω;

— Ὁχι, δεσποινίς... Ἐν τῷ τῆς Ἀναλφείρας τοῦ Ὀτέλλ.

χεν εἶτι χρωματισθῇ ὡς τὸ τῶν ἄλλων, ἦτο χρώματος χαλκοῦ. Τὰ χεῖλη τοῦ ἦσαν παχέα, ἀλλ' οὐχί καὶ δύσμορφα. Ἡ ρίς τοῦ δὲν ἦτο πεπλατυσμένη, δὲν ἠδύνατο ὅμως καὶ νὰ συγκριθῆ πρὸς ἑλληνικὴν ἢ ρωμαϊκὴν ρίνα. Ἐξαιρουμένων τῶν δύο τούτων γραμμῶν, ἡ καλλονὴ τοῦ Καλουλοῦ ἦτο τελεία. Εἰς τὰ ὦτα ἔφερε πρὸς στολισμὸν μόνον δύο μαργαρίτας Σουγκομάτση. Ἡ κόμη τοῦ, καίτοι οὐλή, ἐπιπτε μετρίως τῶν ὤμων διηρημένη εἰς χαριτωμένους πλοκάμους, κεκοσμημένους ὑπὸ μαργαριτῶν ἐρυθρῶν, πρασίμων καὶ λευκῶν. Ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔφερε τρία περὰ στρουθοκαμήλου λευκά, τοποθετημένα ἐντὸς διαδήματος, ὅπερ συγχρόνως εἶχε τὰ περὰ καὶ ἐκράτει τὴν κόμην του. Ἐφερε πλεκτὸν περιδέραιον, εἰς τὸ ἀνώτατον δὲ μέρος τοῦ βραχίονος εἶχε κρύου ἐλεφαντινούς, ψέλλια ἐπίσης ἐλεφάντινα, καὶ περὶ τὰ σφυρὰ εὐρεῖς δακτυλίους ἐκ μαργαριτῶν.

Ὅτε ὁ Καλουλοῦ ἐπανῆλθεν, ἐκράτει ἐκ τῆς χειρὸς τὴν ἐξαδέλφην του Λαμολὴν, προωρισμένην νὰ καταστῆ σύζυγος τοῦ Μόττου. Ἡ παρουσίαις ἐγένετο εὐθὺς καὶ ζνευ πολλῶν διατυπώσεων. Ἡ Λαμολὴ ἤρεσεν εἰς τὸν Μόττον, ὄχι τόσο διότι ἦτο ὦραια, ἀλλὰ διότι δὲν ἦτο γραῖα, εἶχεν ἄλλως τε καὶ πάντας τοὺς ὀδόντας τῆς. Ἐξ ἄλλου, ὁ Μόττος δὲν ἦτο οὕτε ἐκλεκτός τις, οὕτε υπερῆφανος. Ἐσκέπτετο ὅτι τοῦτο ἦτο μεγάλη τιμὴ δι' αὐτὸν, νὰ συζευχθῆ θυγατέρα βασιλέως. Ἐξεγύθη λοιπὸν εἰς φιλοφροσύνας, ἀς ἡ Λαμολὴ ὑπεδέχτο μετὰ πλατέως γελῶν.

Ὁ Καλουλοῦ ἠρώτησε τότε τὸν Σίμπαν ποῖον εἶδος γυναικῶν ἠγάπα. «Διᾶλεξέ τοῦ λόγου σου γιὰ μένα», εἶπεν ὁ γίγας. Ὁ νεαρός βασιλόπαις ἀνεχώρησε γελῶν καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά ἐπανῆλθε φέρων τὴν νύμφην, ἦτις μεγάλως θὰ προῦκάλει συναθροίσεις ἐν Παρισίαις, Λονδίνο καὶ Νέα Ἵορκη, καὶ ἦν ἀμέσως θὰ ἐπωνόμαζον: «Ἡ Ἀφρικανὶς Γίγας».

Ὅτε τοὺς εἶδεν ὁμοῦ ὁ νεανίας, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν χαρὰν του. Ἐγέλα, ἐχόρευεν, ἔκρουε τὰς χεῖράς του. Συνέθικεν ἐπιθαλάμιον ὅμον τοῦ εἶδους του, ὅστις ἠδύνατο νὰ ἐκφραστῆ διὰ δύο λέξεων: Οἱ δυὸ κάρουρ ζευγάρι. Ὁ ὅμονος δὲ οὗτος κατὰ τὸ φαινόμενον ὑπενόει ὅτι ἡ Λαμολὴ ἐπίστευεν ὅτι θ' ἀπέθνησκε γεροντοκόρη, καὶ ὅτι ὁ Μόττος ἦλθεν εἰς κατάλληλον καιρὸν διὰ νὰ τῆ προσφέρῃ τὴν χεῖρά του. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐστῆς, ἔφεραν ὀκτὼ τύμπανα, δύο ὄρχηστὰς — σαλτιμπάγκους θὰ ἦτο ἡ πρίκουσα λέξις — καὶ πεντήκοντα ζεύγη νέων, οἵτινες ἐσχημάτισαν κύκλον. Ὅτε ὁ Καλουλοῦ ἐπερῶστατα σχεδία του, ὁ μάγος — ἄλλος ἀγύρτης — ἔψαλε τὸν ὅμον τοῦ γάμου. Ψάλλον δὲ συγχρόνως ἐχώρευε μανιωδῆ χορόν. Τὰ διάφορα ὄργανα ἤχουν θορυβωδῶς, ὁ δὲ μάγος ἔψαλλε τὰς ἀγωνίας τῆς Λαμολῆς, ἦτις πρὸς καιρὸν ἐφοβήθη μὴ δὲν εὐρὴν σύζυγον, καὶ τὴν χαρὰν τῆς, ὅτε ἐφάνη ὁ Μόττος.....

Χαίρετήσκη τὸν Μόττον, ὁ δὲ βασιλεὺς ἔλαβε τὴν δεξιάν του χεῖρα, καὶ εἶπεν:

«Ὁ Καλουλοῦ μού τὰ εἶπε δλα. Δὲν ἐπερίμενα ποτε νὰ ἰδῶ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος ἐφάνηκα καλὸς γι' αὐτόν. ἀλλὰ ὑποσχέθηκα νὰ ἦμαι φίλος του, ἂν κανεὶς ἀπὸ τοὺς δικούς μου τὸν εὐρισκέ ποτε καὶ μού τὸν ἔφερεν. ὑποσχέθηκα δὲ νὰ του δώσω καὶ μιὰ ἀπ' ταῖς κόρας μου καὶ νὰ του κάμω ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ ζητοῦσε, ἐπειδὴ τὸν Καλουλοῦ τὸν ἀγαπῶ ὡς παῖδι μου. Μὲλα, Μόττο, καὶ πῆ μου τί μπορῶ νὰ κάμω γιὰ σένα.»

Ὁ Μόττος, εἰς ὃ εἶχε δοθῆ κῆσιμα εἰς ἐνδειξιν τιμῆς, διηγήθη τὴν προσβολὴν τῆς Κουίκουρου ὑπὸ τῶν Ἀράβων, τὴν παρουσίαν τοῦ Φερῶδία καὶ τὴν ἦταν τῶν ἐφορησάντων. Ἀκούοντες τὴν διήγησιν περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Φερῶδία οἱ παριστάμενοι, ἐξέβαλλον φωνὰς χαρμοσύνης. Τέλος δὲ ὁ Μόττος ἐξηκολούθησεν:

«Ὁ! Καλουλοῦ, ἂν ὅ,τι ἐκάμα γιὰ σένα ἀξίζει ἀμοιβήν, ἂν ἀλλήθιᾳ μου ὑποσχέθηκες νὰ ἦσαι φίλος μου, μήλυσέ σὺ γιὰ μένα εἰς τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Οὐτούτας. Ἄς ἐλευθέρωσῃ τὸν μικρὸν μου ἀφέντη Σελίμ, μαζὶ μὲ τὰ τρία ἄλλα παιδιὰ, καὶ ἄς τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ γυρῶσιν πίσω εἰς τὸν τόπον τους, εἰς οἶκούς σου, πού τοὺς κλαίει.»

Ὁ Καλουλοῦ σοὺ δίνει τὸν λόγον του. Εἶναι ὁ φίλος τῶν φίλων σου καὶ ὁ ἐχθρὸς τῶν ἐχθρῶν σου. Ὁ βασιλεὺς ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ θὰ κάμῃ τὴν ἐπιθυμίαν σου αὐτήν, ἐπειδὴ ἐνθυμείται τὴν ἐκάμεις ἐσὺ γιὰ μένα. Μὲλα, ὁ βασιλεὺς βασιλεῖα, εἶπεν ὁ Καλουλοῦ ποῖων ἔν βῆμα πρὸς αὐτόν.

Ὁ Καλουλοῦ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, δὲν ξέρεις τί μου ζητεῖς; μ' ὅλα ταῦτα θὰ κάμω ὅ,τι ἠμπορῶ. Ἡμπορῶ νὰ παρακαλέσω πρὸς χάριν των τῶν Φερῶδιαν, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ τὸν προστάξω..... Πήγαινε τῶρα καὶ κάμ' τὰ καθήκοντά σου πρὸς τοὺς ταξιδιωτάς. Δός τους νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦνε. Ἐπειτα δῶσεῖς τὸν καθένα σπίτι. Ἡ κόρη μου Λαμολὴ θὰ πάρῃ τὸν Μόττον, καὶ ὁ φηλὸς θὰ πάρῃ γιὰ γυναῖκα μιὰ ἀπ' ταῖς σκλάβαις μου.»

Ὅτε ὁ Καλουλοῦ ἐφθασε μετὰ τῶν ζέων του εἰς τὴν ἴδιαν αὐτοῦ οἰκίαν, περιεπτύχθη ἐκ νέου τὸν Μόττον, καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ προσπαθῆσῃ μετ' ὅλην τὴν δυνάμιν του νὰ ἐλευθέρωσῃ τοὺς μικροὺς Ἀράβας. «Ἐντυχώς, εἶπε, δι' αὐτοὺς, ὅπου εἶσαι φίλος μου. ἄλλως, θαρρῶ πῶς ποτε δὲν θὰ εἰσυχωροῦσα τοὺς Ἀράβας γιὰ τὸν θάνατον τοῦ πατέρα μου.»

Ὁ Καλουλοῦ ἦτο πλήρης χάριτος, ἰσχυρός καὶ ἔχων τὸ κάλλος τῶν μορφῶν, ἂς οἱ ἄρχαιτοι γλύπται ἐδωκαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Εἰς τὰς φωνὰς ταύτας τῆς κεντρῆς Ἀφρικῆς, ἀπάντῃ τις τοὺς ἀγνωστέρους καὶ ἔμμοροτέρους τύπους τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς. Ὁ Καλουλοῦ ὑπερέχε πάντων κατὰ τὸ κάλλος, οὐδεὶς δὲ ἠδύνατο νὰ υπερτερῆσῃ αὐτόν εἰς τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ νὰ ρίπτῃ τὸ ἀκόνητον, νὰ τανύτῃ τὸ τόξον, νὰ σκοπεύῃ καὶ νὰ κτυπᾷ μακρῶν.

Ἡ μορφή μόνη προῦκάλει τὴν ἀγάπην ἦτο μὲν μαῦρος, ἀλλὰ τὸ δέρμα του δὲν εἶ-

— Ὁ Μοστάνας! ἐκραξεν ὁ νεανίας, καὶ ἡ λέξις αὕτη ἐπανελήθη ὑφ' ἀπάντων τῶν παρευστῶν.

— Μάλιστα, ὁ Μοστάνας. ἔτσι τὸν ἔλεγον, ἐπανελάβε χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰ ἀπειλητικὰ βλέμματα καὶ τοὺς ψιθυρισμούς των ὁ Μόττος. Ἐκυριεύσαμε λοιπὸν τὸ χωριό, ἂν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Μοστάνα ἦσαν ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔχασαμε ἀρκετούς. Ὅλοι συζδὸν οἱ πολεμιστῆαι τοῦ Μοστάνα ἐσκοτώθηκαν, τοὺς δὲ ἄλλους οἱ Ἀράβες, κατὰ τὴν συνήθειά τους, τοὺς ἔκαμαν σκλάβους.

— Σωστά, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, εἶπεν ὁ βασιλεὺς. Ἐτσι συνήθισον νὰ κάνουν οἱ σκληροὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἅμα νικήσουν, ἀλλὰ ἐγώ...

— Ὅλους τοὺς ἐπίασαν; ἠρώτησε πάλιν μετὰ περιεργίας ὁ νεανίας.

— Ὅλους; μόνον ἓνας ἐγλύτωσε.

— Τὸ ὄνομά του;

— Καλουλοῦ! ἀπῆντησεν ὁ Μόττος ὑψὼν ὀλίγον τὴν φωνήν.

Νέος ψιθυρισμὸς ἠκούσθη ἐκ τῶν παρισταμένων, ψιθυρισμὸς ὁμοῦ ἐκπλήξεως τὴν φωνὰν ταύτην. Ὁ Μόττος προσεποιήθη ὅτι δὲν παρητήρησε τίποτε, καὶ ἐξηκολούθησε:

«Μάλιστα, ὁ Καλουλοῦ, ὁ γυῖός τοῦ Μοστάνα, ἔμενε κοντὰ εἰς τὸν πατέρα του. Ἀμα ὡς τὸν εἶδεν ὁ Κιζέζας, ὑποσχέθηκε πενήντα φορσαῖς εἰς αὐτόν, πού θὰ τὸν ἐπιανε ζωντανόν. Ἐγώ, ἄμα τὸ ἀκουσα, ἡ καρδιά μου ἔλαβε συμπάθειαν γι' αὐτόν. Μή λησμονεῖτε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι Μρόρης ἀγαποῦσα πολὺ τοὺς Ἀράβας, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα καὶ νὰ σκοτώσω τοὺς ἀνθρώπους τοῦ αἵματός μου. Δὲν ἤθελα νὰ ἰδῶ ἓνα παιδί τόσο γενναῖο, ὡς τὸ γυῖο τοῦ Μοστάνα, νὰ κινδυνεύῃ νὰ σκλαβωθῆ ἀπὸ τὸν Κιζέζαν. Ἀμέσως, εἰς τὰς πρώτας λέξεις τοῦ Κιζέζα, ἀπαξὰ μιὰ ἀσπίδα καὶ ἐπήδηξα πρὸς τὸ παιδί γιὰ νὰ του πῶ σιγᾶ νὰ μ' ἀκολουθήσῃ. Ἐκεῖνο ἐθάρρυνε, χωρὶς ἄλλο, ὅτι ἐπήγαινα νὰ το σκοτώσω. ἔρριξε τότε ἓνα ἀκόνητον, μού ἐπέρασε τὴν ἀσπίδα καὶ μού τρύπησε τὸ χέρι.»

Τὴν διήγησιν ταύτην ἠκολούθησαν ἐπιφωνήσεις θαυμασμοῦ, ὁ δὲ νέος ἐπλησίασε πρὸς τὸν Μόττον: τὰ βλέματά του εἰζήφραζον συμπάθειαν, ἀλλ' οὗτος προσποιήθη καὶ πάλιν ὅτι οὐδὲν ἔβλεπε.

Διηγήθη λεπτομέρως πῶς ἔφυγεν ὁ Καλουλοῦ, πῶς τὸν ἐφθασεν εἰς τὸ δάσος καὶ πῶς τῷ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν. «Ἐκεῖ, προσέθηκε τελευταῖον, τὸ μικρὸ βασιλόπουλο μού εἶπεν ὅτι θὰ πήγαινε εἰς τὸν θεῖόν του, ἓναν μέγαν βασιλέα τῆς Οὐτούτας, καὶ ὅτι, ἂν καμμιά φορὰ ξαναναμωθῶμε, θὰ ἦναι φίλος μου.»

— Ὁ Καλουλοῦ εἶμαι ἐγώ! ἐκραξε τότε ὁ νεαρός βασιλόπαις ριπτόμενος ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ Μόττου. δὲν με γνωρίζεις; Εἶμαι ὁ Καλουλοῦ, καὶ σὺ εἶσαι ὁ φίλος μου Μόττος! Θὰ φυλάξω τὴν ὑπόσχεσί μου, καὶ ὁ βασιλεὺς θὰ σ' εὐχαριστήσῃ.» Εἶπε καὶ ἔσυρε τὸν Μόττον πρὸς τὸν βασιλέα.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ γέροντες ἔκρουσαν τὰς χεῖράς των καὶ ἐ-

— Ἄ! εἰς ἐμὰ... Εἶνε λαμπρὰ ἐκεῖ... ἀληθῆς παράδεισος... Θεὸ μου! Πόσον ἀσχημα πίπτουσι, κύριε Φαβρίκιε, αἱ κληματαίδες μου! Πόσον στεροῦνται χάριτος!... Ὁ! ματαίως... δὲν ἔχω κλίσιν... Αποθαρρύνουμαι, κύριε Φαβρίκιε! — Ἐχετε ἄδικον, δεσποινίς... Σὰς διαβεβαίω ὅτι ἐπροσδοκῶ σπουδαίως.

— Ἄλλ' οὐδέποτε θὰ διακριθῶ, δὲν εἶνε οὕτω;

— Συγγνώμην... ἀπῆντησεν ὁ ζωγράφος μετὰ τῆς συνήθους ἀποτόμου εἰλικρινείας του... θὰ διακριθῆτε λιαν ὡς ἐρασιτέχνεις.

— ἴσως... ἀλλ' οὐδέποτε θὰ φθάσω εἰς τὸ σημείον, δι' οὗ θὰ ἠδύναμην νὰ κερδήσω τὰ πρὸς τὸ ζῆν...

— Θὰ κατωρθοῦτο καὶ τοῦτο... Ἀλλὰ θ' ἀπῆντητο πλείοτερα μελέτη...

— Πλείοτερα μελέτη! ἐψιθύρουν ἡ Βεατρίκη.

Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμήν ὁ κώδικας ἐσήμανε δις.

Μὲ ζητοῦν! εἶπεν ἐγειρομένη ἑσπευμένως, θέτουσα δ' ἐν τῷ κειβωτίῳ τὸ σκεδῖόν της προσέθηκε: Βλέπετε, κύριε, πόσον εὐκόλον εἶνε, πόσον εἶμαι κύρια τῶν ὡρῶν μου!

Ὁ βίος σας δὲν εἶνε βεβαίως εὐάρεστος! εἶπεν ὁ Φαβρίκιος, περιβάλλον αὐτὴν διὰ συμπαθεῖς βλέμματος. — Κύριε Φαβρίκιε, τῷ εἶπε τότε μετὰ χαμηλοτέρας φωνῆς, ἀλλὰ καὶ μετὰ παραδόξου δυνάμεως, εἶνε πολὺ ὀλίγον τὸ νὰ εἶνε τις δυστυχῆς... Τὸ φοβερόν εἶνε νὰ αισθάνηται, ὅτι καθίσταται κακός!

Καὶ διὰ ταχέως βήματος ἠκολούθησε τὴν πρὸς τὴν ἐπαυλιν ἀγούσαν.

Ὁ Φαβρίκιος δὲν ἐβράδυνε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Ἐπὶ μακρὸν ἐθάδισεν ἐντὸς τοῦ θαλάμου καὶ τῆς αἰθούσης του, παρασώμενος ὑπὸ μεγάλων ἐνδοιασμῶν. εἶτα καθίσας πρὸ τραπέζης ἔλαβε τὸν κάλαμον καὶ ἔγραψε τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν:

«Δεσποινίς,

»Σὰς γράφω ὅ,τι δὲν ἔσχον τὴν δυνάμιν νὰ σὰς εἶπω προφορικῶς. Σὰς σέβομαι παρὰ πολὺ, ὅπως μὴ μεταχειρισθῶ πρὸς ὑμᾶς τὴν συνήθη διάλεκτον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς φιλοφροσύνης. Τὸ μόνον, ὅπερ δύναμαι νὰ πράξω, εἶνε νὰ ἐναποθέσω πρὸς τὸ μέλλον μου ἐντὸς τῶν χειρῶν σας. Ἐξ ὑμῶν ἐξαρτᾶται εἰς τὸ ἐξῆς ἡ εὐδαιμονία μου ἢ ἡ δυστυχία μου. Τοῦτο δὲν σημαίνει ἰκανῶς ὅτι αἱ ἀρεταί, τὰ προσόντα, τὰ δεινὰ ὑμῶν με συνεκίνησαν βαθύτατα, νείσεδυσαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου; Τοιαύτη νείνε ἢ πρὸς ὑμᾶς ὑπόληψίς μου, δεσποινίς, ὅστε θεωροῦμαι ἐφόδλος, διότι τολμῶ νὰ σὰς ἀγαπῶ. Ἀλλὰ τέλος, προσφέρω

ὑμῖν ταπεινῶς τὸ ἀσήμαντον ἀτομόν μου: »Θέλετε νὰ γείνητε μήτηρ τῆς προσφιλοῦς μικρᾶς μου θυγατρὸς;... Μὰς θέλετε, ἐκείνην καὶ ἐμέ;

»Ὁ μετ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ ἀφωσιωμένος διὰ βίου καὶ ἐν οἰαζήποτε περιπτώσει Ἰάκωβος Φαβρίκιος»

Ἐνθ' ὁ Φαβρίκιος, σφραγίσας τὴν ἐπιστολήν, ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ τὴν πέμψῃ ταχέως καὶ ἀσφαλῶς, εἶδε δὲ διὰ τοῦ παραθύρου τῆς αἰθούσης τὴν δεσποινίδα Δὲ Σαρτῶν διερχομένην μετὰ σπουδῆς ἐκ τῆς κυρίας αὐλῆς τῆς ἐπαύλειος. Ἡ αὐλή αὕτη ἦτο λιαν ἐκτεταμένη καὶ σχεδὸν ὅλη κατὰφυτος ὥραιον κάταπον ἐσχημάτιζεν ἐν γωνίᾳ τινὶ εἶδος ἄλλου. Ἐπ' αὐτὸ δὲ εὐρίσκοντο ἐξοχικὰ τινα καθίσματα... Ἡ Βεατρίκη μετέβαιον ἐκεῖ μετὰ μεσημβρίαν, ὁπως ἀπομονωθῆν ἐπὶ μικρὸν καὶ ἀναγνώσῃ δι' ἴδιον λογαριασμόν, ὁσάκις ὁ ἐγωισμὸς τῆς βαρύνως τῇ τῷ ἐπέτρεπεν. Ὁ ζωγράφος ἐκάλεσε τὴν κόρην του, ἧς ὁ θάλαμος παρόκειτο τῷ ἰδικῷ του.

— Παιδί μου, εἶπεν αὕτη, ἡ δεσποινὶς Δὲ Σαρτῶν κάθηται ὑπὸ τὸ μέγαλον δένδρον, τὸ ὅποιον βλέπετε ἐκεῖ κάτω πλησίον τοῦ παρεκκλησίου... Πήγαινε νὰ τῷ δώσης τὴν ἐπιστολήν ταύτην ἀπὸ μέρους μου.... Πήγαινε, μικροῦλά μου.

Ὁ Φαβρίκιος μετὰ μικρὸν παρηκολούθει, ἐν ἀγωνίᾳ, τὴν ἀνὰ τὴν αὐλήν πορείαν τῆς Μαρκέλλας. Ἰδοῦ ἀπεκρύβη ὑπὸ τὴν πλουσίαν τοῦ κατὰπυ σκιάν. Βραδύτατα παρεβλήθη διὰ τὸν Φαβρίκιον αἱ ὀλίγαι ἐκεῖναι στιγμαί. Ἡ Μαρκέλλα ἐφάνη καὶ ἐπῆλθεν ἠρέμα. Ὁ ζωγράφος ἐνόμισεν ὅτι ἐκράτει ἔτι τὴν ἐπιστολήν του. Ἐφερον εἰς τὸ μέτωπον τὴν παγετῶδη χεῖρά του καὶ χωρὶς νὰ κινηθῆ ἐψιθύρουν ἀπλῶς μόνον:

— Θεὸ μου!

Ἡ Μαρκέλλα εἰσηλθεν.

— Ἰδοῦ, πατέρα! εἶπε δίδουσα αὐτῷ τὸν φακέλλον, ὃν ἐκράτει ἐν τῇ χερὶ τῆς. Ἦτο πράγματι ὁ φακέλλος τῆς ἐπιστολῆς του, ἀλλ' αὐτὸς μόνον καὶ ἀποσφραγισμένος. Ἐπὶ μῆς γωνίας τοῦ ἦτο γεγραμμένη διὰ μολυβδοκοινούλου μόνῃ ἡ λέξις: Αἴριον.

Μετά τινα σιγήν: — Δὲν σοὶ εἶπε τίποτε; ἠρώτησε τὴν κόρην του:

— Τίποτε.

— Σὲ ἐφίλησεν;

— Ὁχι.

Πάντες, ὅσοι ἠγάπησαν ἡ διατηροῦσιν ἐτι τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἐρωτὸς των, θὰ ἀντιληφθῶσιν εὐκόλως, χωρὶς νὰ τὴν περιγράψωμεν, τὴν συκίνησαν τῆς ψυχῆς, τὴν ταραχήν τοῦ νοῦ, τὸν πυρετὸν τῆς ἀνεπιμονησίας, τὰς ὁρμάς τῆς ἐλπίδος καὶ τὰς δεινὰς ἀτελεισίας, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ Φαβρίκιος ἠγωνίσθη κατὰ τὰς ἀτελευτήτους ὥρας

της νυκτός και της ημέρας, αίνετες τον έχο-
ρίζον από της αύριον. Κατά το διάστημα
της εσπέρας συννητήθη, όπως συνήθως, μετά
της Βατρικής χωρίς να εννοήση ουδέ εκ
της ψυχράς διαγωγής της. ουδέ εκ του ά-
παθούς ως σφιγγός βλέμματος αυτής, το
ελάχιστον σμεινον, όπερ θα τον έβοήθει να
έξηγηση το έγκλειόμενον έν τη λέξει:
αύριον! αίνιγμα.

Θά τώ γραφή άρά γε ; Θά τώ άπαντήση
προφορικώς, προσερχομένη, όπως καθ' ένα-
στην, εις το μάθημα της ύδατογραφίας ; ...
Τήν επομένην, πολύ πρό της συνήθους
ώρας, ό καλλιτέχνης ήμών εύρισκετο εις τό
μέρος της συνεντεύξεως, καθήμενος έν τη
θέσει, έν η συνδιελέχθησαν την προτεραίαν.

Η Βατρίκη άφίχθη, άπήντησεν εις τον
χαριετισμόν του θέ άμυδρού νεύματος της
κεφαλής, έλαβε θέσαν χωρίς να προσέρη ουδέ
μαλετο λέξιν προπαρασκευάσασα τον χάρτην
και τά χρώματά της, τέλος δέ ποιούσα
αυτῷ νεύμα να καθήση, ειπε μετά φωνής
συγκεκριμένης, γλυκείας και μελαγχολικής:

— Κύριε Φαβρίκιε, σάς ειμαι ευγνώμων.
... λιαν ευγνώμων. ... αλλά δεν έπιθυμώ
να σάς άπατήσω... δύναμαι να ύποσχεθώ
την χειρά μου... αλλά φοβομαι ότι η συν-
τετριμμένη, καταπεπονημένη και μεμαρμα-
μένη καρδια μου δεν θα δυνηθή να σάς ά-
ποδώσῃ πών ό,τι η ύμετέρα μοι προσφέρει...

Φοβομαι ότι τά ειλικρινή αισθήματα της
πρός ύμας ύπολήψεις και συμπαθείας μου,
θ' άνταποκριθώσι λιαν άσθενώς προς τά αί-
σθήματα, άτινα τρέφετε προς έμέ... Φοβοῦ-
μαι μη καταστήσω ύμας δυστυχῆ.

— Δεσποινίς, δεν ήδυνάμην ν' άναμένω
εϋθίς έξ άρχής από ύμας την άπειρον αγά-
πην, ην μοι ενσπνέσατε... Δεν δύναμαι να
προδοκώ, τό γνωρίζω, τοιούτον αισθημα,
είμη μετά παρέλευσιν χρόνου και χάριν τών
τροφερών περιποιήσεων, της περιπαθούς
πρός ύμας άφαισιώσεώς μου.

— Κύριε Φαβρίκιε, μόνον περί του πα-
ρόντος δύναται τις να όμιλήση μετά πεποι-
θήσεως ένόμιμα δέ καθήκον μου να σάς
είπω την αλήθειαν... Όσον διά τό μέλλον,
περί τούτου δύναμαι να σάς διαβεβαιώσω,
ότι θα καταβάλω πάσαν προσπάθειαν ίνα
ήμαι καλή και ένάρετος σύζυγος προς ύμας
και καλή μητήρ προς τό τέκνον σας.

Ό Φαβρίκιος, διακρύων έκ συγκαταθέσεως,
έλαβε την λευκήν χειρά, ην αυτη τῷ έτεινε,
σκοπών ν' άσπασθῆ αυτην. Άλλ' εκείνη
την άπέσπυρσεν ήμερα:

— Προσεξάτε! ειπεν. Έάν νομίζετε ότι
μοι όφείλετε ευγνώμοσύνην, επιφυλάχθητε
δὲ' άργότερα... Μάς επιβλέπουν οὐκ όλίγον...
σάς παρακαλώ δέ να μη προδώσῃτε τό μυ-
στικόν μας, τουλάχιστον μέχρις ότου γνω-
στοποιήσω τόutto εις... την ευεργέτιδά μου.

Παραδόξου πιερίας μεδίαμα συνάδευσε
την τελευταίαν ταύτην λέξιν.
— Άλλά, δεσποινίς, δεν όφείλω έγω
αυτός να έξηγηθώ προς εκείνην, ην καλεέτε
ευεργέτιδα ήμών ;
— Άναντηρήτως, τόutto θα ήτο όρθόν
και επάναγκες. Άλλά νομίζω ότι είνε προ-
τιμώτερον να τη αναφέρω πρώτη. Έχω
τούς λόγους μου.

— Θεέ μου! Δεσποινίς, άμφοτέροι γνω-
ρίζομεν, δεν έχει ούτως, ότι θα εύρεθίτη πρό
διαθέσεων Ικανώς έχθρικών, ... αίνετες θα κα-
ταστήσωσι, κατά πάσαν πιθανότητα, την
συνδιελέξιν λιαν επιπόνον... Έπιτρέψατέ μοι
να σάς άπαλλάξω ταύτης, η τουλάχιστον,
προσθήκη μειδιών, να ύπιστώ την πρώτην
όργήν... Σέβομαι καθ' ύπερβολήν την κυ-
ρίαν Δέ Μοντορόν, δεν την φοβομαι όμως.

— Άλλ'... ουδέ έγω, ειπεν η δεσποινίς Δέ
Σαρτών... Έάν παρατηρήσατε την ύπομο-
νήν, μεθ' ης ύφίσταται τάς ταπεινώσεις ά-
ληθοῦς ύπηρετίας, —οιουδήπου είνε οι λό-
γοι της καρτερίας μου, — εστέ βέβαιος ότι
δεν προήρχετο αυτη έξ άνανδρίας. Θά
εδήλου ότι με παραγωνρίζετε, εάν επι-
στεύετε...

Διεκόπη άποτόμως... Ό κώδων έση-
μανε δισ πλέον η άναγνώστρια προσε-
καλειτο παρα τῷ βαρώνη.
— Φεύγω! ειπεν εγειρομένη, αγρία δέ
λάμψις έξηκοντίσθη έκ τών όφθαλμών της.

Έτεινεν έκ νέου την χειρά της τῷ Φα-
βρίκιω και άπεμακρύνη.
Τήν ήμεραν, καθ' ην η κυρία Δέ Μοντο-
ρόν επέβαλεν όριστικώς τῷ Βατρικήν την
θυσιαν του προς τον Πιερίων έρωτός της,
άφήρπασεν αυτη σύναμα και τον μόνον λό-
γον, διά τον όποιον η όρφανή ύφίστατο την
άθλιαν ζωήν, ην διήρχετο παρ' αυτη. Από
της στιγμής εκείνης, τό ευνόητον αισθημα
της ύποκόπιον άγανακτήσεως, ην έτρεφεν η
νεάνις προς την κακήν προστάτιδα αυτής,
μετεβλήθη έν τη συνεσταλμένη, αλλά περι-
παθεστάτη εκείνη ψυχῇ, εις αληθή απέχ-
θειαν. Και αυτη η θεα της βαρώνης κατέ-
στη δὲ' αυτην απεχθής. Είχεν όριστικώς ά-
ποφασίσῃ να είπατε ότι, εάν ποτε εύγε-
νής η γεναίος τις άνήρ έξήτει την χειρά μου,
όχι μόνον δεν θα έπαρουσιάζετε ουδέν προσ-
κομμα, αλλά και θα συνετελεέτε λιαν προ-
θύμως... Οι λόγοι οὔτοι, Κυρία μου, ήσαν
πολυτιμώτατοι δι' έμέ και δεν ήδυνάμην
να τους λησμονήσω...

Θά μοι κάμνει την
χάριν να τους ένθυμηθίτη και ύμεις ;
— Η βαρώνη, ην δυσκόλως ήδυνάτο τις
να εκπλήξῃ, έταράχθη έν τούτοις εις τό
άκουσμα του προομιου τούτου, ψελλιζουσα
δέ σχεδόν άπήνησε :

— Θεέ μου... δεν είνε παράδοξον... ναί.
Πιθανώς να είπόν τι παρόμοιον... άλλ' όχι
άνευ επιφυλάξεως.

— Είνε αληθές, Κυρία μου, ότι επέβά-
λατε επιφυλάξεις τινάς. Έθέσατε πράγματι
δύο όρους πρώτον, ότι ό άνεψιός ήμών ή-
θελεν έξαιρθῆ έκ του άριθμού εκείνων, έξ
ών θα έξέλεγον τον σύζυγόν μου... έσειβάσθη
τόν όρον τούτον... Ό δεύτερος, Κυρία μου,
ήτο ότι ουδέποτε θα έλάμβανον υποχρεώσιν
τινα εις γάμον, πριν η σάς ειδοποιήσω
τόutto δέ πράττω σήμεραν.

— Λοιπόν, άκούω.
— Η περίστασις, έξηκολούθησεν η δε-
σποινίς Δέ Σαρτών μετά της αυτής τελείας
ευγενείας, ην είχετε την καλοκάγαθιαν να
προϊδητε και να εύρησθε δι' έμέ, παρουσιά-
ζεται, Κυρία μου, σήμεραν.

— Ά!
— Έρχομαι δέ να σάς παρακαλέσω να
χιστον η ζωή, άν όχι η ευδαιμονία. Ητο
πρό παντός τό βεβαιον και άμεσον τέμα
της βαρείας δουλείας της. Δεν ήγνοεί, προσ-
έτι, ότι η είδησις του γάμου και της άνα-
χωρήσεώς της θα δυσπρίεται υπερβαλλόν-
τως την κυρίαν Δέ Μοντορόν η ήδονή δέ,
ην ήσθάνετο η δεσποινίς Δέ Σαρτών να τῷ
άναγγείλῃ την άπόφασίν της ταύτην, Ικα-
νοποιεί τό ισχυρότερον Ισως αισθημα, όπερ
ύπάρχει επί γῆς, τό μίσος γυναικός κατ'
άλλης γυναικός.

— Η κυρία Δέ Μοντορόν έν τούτοις ήγει-
ρετο έκ του μετά μεσημβριαν ύπνου της'
— εκμαῖοτό έν τῷ μικρῷ αἰθούσῃ τῷ παρακει-
μένη πρός την μεγάλην. — Συνήθως είχε
την πείθιν δυσχερή και ήτο ακουρωπῆ κατά
την άφύπνισιν' άμα ειδε εισερχομένη την
Βατρίκην, ειπέ :

— Νομίζω, φίλτάτη μου, ότι βραδυ-
νεις πολύ παρα τῷ διδασκάλῳ σου ; ...
Άνέγνωσα ήδη τό ήμισυ της έφημερίδος,
οι όφθαλμοί μου διακρύουσιν έκ του κόπου.
Δάξει... και έξηκολουθήσον τά Διάφορα...
η μάλλον όχι, άν άγνωνσον την επιφυλλίδα...
ας ιδώμεν τί άπέγεινεν η παράδοξις εκείνη
δουκισσα, ... εις την όποιαν ό συγγραφέας
άποδίδει διάλεκτον όπωροπόωλιδος... Άνά-
γνωσον λοιπόν!

— Συγγνώμην, Κυρία μου, ειπεν η νεάνις
μετ' έκτάκτου άδρότητος, μοι επιτρέπετε
να σάς είπω προηγουμένως δύο λέξεις ;
— Η βαρώνη την ήτένισε μετά τινος άνη-
συχίας.

— Τι λοιπόν ; ειπε ξηρώς.
— Λαμβάνετε, Κυρία μου, την καλωσύ-
νην να ένθυμηθίτη την πρό δεκαπέντε ήμε-
ρών γενομένην συνδιελέξιν ήμών έν τῷ θα-
λάμῳ σας ; Μοι είπατε ότι, εάν ποτε εύγε-
νής η γεναίος τις άνήρ έξήτει την χειρά μου,
όχι μόνον δεν θα έπαρουσιάζετε ουδέν προσ-
κομμα, αλλά και θα συνετελεέτε λιαν προ-
θύμως... Οι λόγοι οὔτοι, Κυρία μου, ήσαν
πολυτιμώτατοι δι' έμέ και δεν ήδυνάμην
να τους λησμονήσω...

Θά μοι κάμνει την
χάριν να τους ένθυμηθίτη και ύμεις ;
— Η βαρώνη, ην δυσκόλως ήδυνάτο τις
να εκπλήξῃ, έταράχθη έν τούτοις εις τό
άκουσμα του προομιου τούτου, ψελλιζουσα
δέ σχεδόν άπήνησε :

— Θεέ μου... δεν είνε παράδοξον... ναί.
Πιθανώς να είπόν τι παρόμοιον... άλλ' όχι
άνευ επιφυλάξεως.

— Είνε αληθές, Κυρία μου, ότι επέβά-
λατε επιφυλάξεις τινάς. Έθέσατε πράγματι
δύο όρους πρώτον, ότι ό άνεψιός ήμών ή-
θελεν έξαιρθῆ έκ του άριθμού εκείνων, έξ
ών θα έξέλεγον τον σύζυγόν μου... έσειβάσθη
τόν όρον τούτον... Ό δεύτερος, Κυρία μου,
ήτο ότι ουδέποτε θα έλάμβανον υποχρεώσιν
τινα εις γάμον, πριν η σάς ειδοποιήσω
τόutto δέ πράττω σήμεραν.

— Λοιπόν, άκούω.
— Η περίστασις, έξηκολούθησεν η δε-
σποινίς Δέ Σαρτών μετά της αυτής τελείας
ευγενείας, ην είχετε την καλοκάγαθιαν να
προϊδητε και να εύρησθε δι' έμέ, παρουσιά-
ζεται, Κυρία μου, σήμεραν.

— Ά!
— Έρχομαι δέ να σάς παρακαλέσω να

έγκρίνητε την πρότασιν, δι' ης ό κ. Φαβρί-
κιος με τιμά.

— Ό Φαβρίκιος σάς ζητεί εις γάμον ;
— Μάλιστα, Κυρία μου.
— Μοι φαίνεται ότι όφείλιν εις έμέ
πρώτον ν' αποαθῆ... Η στοιχειώδης συμ-
περιφορά θα άπητε τόutto...
— Οὔτως όφείλει να πράξῃ, Κυρία μου,
βεβαιώς, άλλ' έκρινε περιττόν να σάς ένο-
χλήσῃ διά του άντικειμένου τούτου, πριν βε-
βαιωθῆ περί τών προσωπικών μου αισθημά-
των, άτινα ένδιεφερον αυτόν κυρίως.
— Καί ό γάμος αυτός είνε της άρε-
σκείας σου ;
— Μάλιστα, Κυρία μου. Ό κ. Φαβρί-
κιος είνε έντιμος άνθρωπος και καλλιτέχνης
διακεκριμένος, του όποιου θα είμαι εύτυχῆς
να φέρω τό όνομα.
— Γνωρίζεις, ύποθέτω, τίνα διαδέξεσαι ;
... η πρώτη σύζυγος του ύπῆρξε πλούτριά.
— Με συγχωρεíte, Κυρία ητο άνθοποιός.
— Σχεδόν έν και τό αύτο... Θά σχετι-
ζεσθε παράδοξον κόσμον.
— Θά θεωρώμαι άρχόντως εύτυχῆς,
Κυρία μου, εάν φέρωνται προς έμέ μετά
σεβάσμου.
— Λοιπόν οὔτω... με παραιτείς... λη-
σμονείς τόσον εύκόλως όσα ύπερ σου έπραξα
άφ' ότου σε προσελαβον πλησίον μου ως φι-
λην, ως κόρην...
— Εστέ βεβαία, Κυρία, ότι δεν λη-
σμονώ ουδέμιαν έκ τών έκτάκτων ευεργε-
σιών, ών έτυχον παρ' ήμών άφ' ότου προσε-
λήφθην εις την ύπηρεσίαν σας.
— Ητο δέ τόutto τό εύάρεστον μετά της
κυρίας Δέ Μοντορόν, ότι άντελαμβάνετο
αυτη και του ελάχιστου έν τῷ όμιλίῳ υπαι-
δειών και τών εκδικητικῶν έίρωνιων, άς
τη έξηκοντίζεν η άναγνώστριά της, έμενεν
άπαράτηρητος υπ' αυτης. Επὶ τῷ τελευ-
ταίῳ και μεγίστῳ ταύτη άντιρησει, η βα-
ρώνη ήγέρθη : Έάν διέθετε τον κεραυόν, η
δεσποινίς Δέ Σαρτών, κατά πάσαν πιθανό-
τητα, ουδ' έπί δύο δευτερολέπτα θα έξη
πλέον. Στερουμένη όμως τοιαύτης δυνά-
μεως έσχε την ιδίαν να την αποπέμψῃ ατί-
μως έκ του οικου της. Όλίγη όμως σκέψις
τῷ ύπέδειξε τό άτοπον του τοιούτου σκαν-
δάλου. Αι κακαι γλώσσασι θα διείδιδον ότι,
δυναμένη υπό αισθημάτων δεσποτικῶν έγω-
σιμου, ηναντιούτο εις τό συναικείον τούτο,
— τό αξιοπρεπέστατόν άλλως — της προσ-
τατευομένης της. Οιαδήποτε και άν ήτο
πλέον η συμπεριφορά της, η Βατρίκη τῷ
υπέξεφευγεν.

— Όσον άνεπανόρθωτος και έπαισθητή άν
ήτο η απώλειά της, έπρεπε κατ' επείρην να
κυρία δενδροστοιχῆ του περιβόλου, η Βατ-
τρίκη έπληροφόρη αυτόν περί του κηδεμό-
νου της, προς όν έπέκοπεν να γραφή κατά
τό διάστημα της ημέρας : η συναινεσίς του
ήτο ασφαλής. Προσεγγισάκης της ώρας,
ό Φαβρίκιος εισῆλθεν εις την έπαυλιν και
μετά μικρόν εύρέθη μόνος μετά της βαρών-
νης.
— Η κυρία Δέ Μοντορόν είχε λάβῃ ήδη
την θέσιν της επί του έν τῷ κέντρῳ της αι-
θούσης άνακλίντρου αυτης.

— Κύρια βάρωνη, τῷ ειπεν ό ζωγράφος,
δύναμαι να γνωρίσω, κυρία βαρώνη ;
— Διότι, Θεέ μου, την ήμεραν, καθ' ην
θα σάς υπανδρευθῆ, αυταί αι άρεταί της,
έν μερεί τουλάχιστον, θα κατασταθώσι κατά
πολλήν πιθανότητα έλαττώματα... Λόγου
χάριν, έγω βεβαιώς ουδέποτε θα την επι-
πλήξω διότι επαίρεται επί τῷ καταγωγῇ
της και διότι έχει παρα πολλήν οίσην διά
τό όνομα και τό άτοπον της... Άλλ' η ύπε-
ρηφανία της είνε τόσον υπερβολική, ώστε
φθάνει και μέχρις έμού, ήτις άλλως είμαι
επιεικεστάτη εις τό άντικειμενον τούτο...
"Έχει, τῷ αληθείᾳ, την ύπεροψίαν του Έωσ-
φόρου... Θά διακρίνητε τόutto, φοβομαι,
φιλτάτε κύριε... Δεν λέγω βεβαιώς ότι θα
περιρρονήσῃ τον σύζυγόν της, — όστις είνε
άνώτερος τοιούτου αισθημάτων, από οιοιδή-
ποτε κι' άν προέρχῃται, — άλλ' ένωσις, ως
αυτην, την όποιαν συνδέει, — όσον έντιμος
και άν είνε, — άντιστρατεύεται παρα πολύ
εις τάς παραδόσεις, και τάς αρχάς της οι-
κογενείας της και του κοινωνικοῦ κύκλου
ήμών, ώστε να μη θλιβῆται ένδομύχος η
δεσποινίς Δέ Σαρτών... Φεῖ ! αγαπητέ μου
Κύριε, γνωρίζω κάλλιστα, όπως και ύμεις,
ότι υπό την έποψιν της δρθῆς κρίσεως, είνε
έντελώς άνόητα τά τοιαῦτα... Άλλ' επιτρέ-
ψατε να σάς είπω, ότι είμαι κάλλιον ήμών
έν γνώσει τών επί του άντικειμένου τούτου
ειπερατουσών ιδεών έν τῷ κοινωνικῇ μας
τάξει... Ημιστα μετεβλήθησαν, πιστεύσατέ
μοι, από της εποχής του Δουδοβίκου ΙΔ'
και του Σαιν-Σιμόν... Συγγνώμην ! Προ-
βλέπω τι θα είπῃτε... Θά μοι αναφέρῃτε

πλοῦσά έν νευρική καταστάσει έβάδιεν επί
μικρόν έν τῷ αἰθούσῃ, ειτα δέ θέτουσα την
χειρά της επί του ώμου της Βατρικής, ειπέ :

— Δέν πρέπει, αγαπητή μου κόρην, να
έκπλαγῆς διά την κακήν ύποδοχῆν, ην έ-
καμα κατ' αρχάς εις την είδησιν της υπαν-
δρείας σου... Έγω θλιβομαι, μολονότι σύ
χαίρεις, θλιβομαι, διότι θα με έγκαταλεί-
ψῃς... Έλθε λοιπόν, μικρά μου, να με φι-
λήσῃς.

Η δεσποινίς Δέ Σαρτών, ύπήκουσεν εις
την επιθυμίαν ταύτην, ενῶ δέ την ήναγκαλί-
ζετο — η βαρώνη, ήτις είχε τά νεύρα λιαν
ηρεθιμένα, άνελυθη εις δάκρυα, τούθ' όπερ
υπῆρξε δι' αυτην μεγίστη άνακούφισις.
— Είξέετε, ειπεν έν τῷ μέσῳ τών λυ-
γιμών της, πόσα κερδίζει κατ' έτος ;
— Δεν εξήτασα τόutto, Κυρία.

— Οι ζωγράφοι αυτοί, άμα γίνωσι του
συρμού, κερδίζουν ό,τι θέλουν... θα ήσαι
πλούσια, φίλτάτη μου... τόutto τουλά-
χιστον !
— Μοι επιτρέπετε τώρα να ειδοποιήσω
τόν κ. Φαβρίκιον ότι τῷ κάμνετε την χάριν
να τον θεηθίτη.

— Άλλ' άναμριβόλως... κατά την ώ-
ραν, καθ' ην θα με ζωγραφίξῃ... Όφείλει
άλλως να τελειώσῃ την εικόνα μου. Μετά η-
μίσειαν ώραν τον άναμένω.

Η Βατρίκη τῷ έπαρουσίασεν έκ νέου
τό μέτωπον της και άπεσύρθη προς άντάμω-
σιν του Φαβρίκιου, όν εύρε πρό της εισόδου
του περιβόλου. Τῷ άφηγήθη τότε έν συν-
τόμῳ την μετά της βαρώνης όμιλίαν της.
— Ως βλέπετε, η ύποθεσις διεξήχθη ή-
ρέμα και χωρίς να τύχῃ από μέρος της
πολύ κακῆς ύποδοχῆς...

— Διότι προείδεν ίσχυράν υπεράσπισιν,
ειπεν ό ζωγράφος γέλας. Άλλ' όφείλω προς
αυτην πλειότερον σέβας : επειδή δέ γνωρίζω
τούτο, φοβομαι ότι θα ύποστῶ άνηλεώς
την καταγίδα, ήτις έδωκεν μόνον πέ-
ριξ ήμών.

— Βεβαιώς, φιλε κύριε, πρέπει να προσ-
ταμασθῆτε εις τό ν' ακούσῃτε αὐθαδείας
τινάς... Άλλ' εάν όλίγον τι με αγαπάτε, θα
ύποστήτε ταύτας μετά καρτερίας, ίνα μη
καταστρέψῃτε τά πράγματα, τά οποιά, άλ-
λως, βαινοῦσι καλῶς...
— Σάς τό ύπόσχομαι, ειπεν ό Φαβρί-
κιος, εύχομαι δέ η δοκιμασίά μου να είνε
βαρεία, άφου θα την ύποστῶ χάριν ήμών.
— Ευχαριστῶ, κύριε... Έννοεíte δέ ότι
έπιθυμώ να έξέλθω του οικου τούτου όσον
τό δυνατόν άνευ σκανδάλου, άνευ θορύβου.
Η συνδιελέξις τών παρατάθη έτι επί
μικρόν. Ενω δέ έβάδιζον βραδέως, έν τῷ
κυρία δενδροστοιχῆ του περιβόλου, η Βατ-
τρίκη έπληροφόρη αυτόν περί του κηδεμό-
νου της, προς όν έπέκοπεν να γραφή κατά
τό διάστημα της ημέρας : η συναινεσίς του
ήτο ασφαλής. Προσεγγισάκης της ώρας,
ό Φαβρίκιος εισῆλθεν εις την έπαυλιν και
μετά μικρόν εύρέθη μόνος μετά της βαρών-
νης.
— Η κυρία Δέ Μοντορόν είχε λάβῃ ήδη
την θέσιν της επί του έν τῷ κέντρῳ της αι-
θούσης άνακλίντρου αυτης.
— Κύρια βάρωνη, τῷ ειπεν ό ζωγράφος,

ή δεσποινίς Βατρίκη μοι ειπεν ότι είχετε
την καλωσύνην να έγκρίνητε την ένωσιν, ην
έλαβον την μεγίστην τόλμην να φιλοδοξή-
σω... Σάς όφείλω έγω ίδία τόσον θερμότε-
ρας ευχαριστίας, καθ' όσον ένεκα έμού θα
στερηθίτη συντροφιάς, ης ουδείς κάλλιον
ήμών δύναται να εκτιμήσῃ την αξίαν.

— Θεέ μου ! Τι θέλετε, κύριε Φαβρίκιε,
τοιαῦτη είνε η πορεία τών πραγμάτων έν
τῷ κόσμῳ... Έκείνο, όπερ καθιστά ευδαι-
μονα τον ένα, καθιστά τον άλλον δυστυχῆ...
Τοιαῦτη είνε η ζωή... Λάθετε λοιπόν θέσιν !
Θά συνδιελεθῆμεν περί όλων τούτων, ενῶ
θα έργάζεσθε, άφου δεν σάς ένοχλεί τόutto...
Έπεκλήθη, έτοποθέτησε τον όκρίναντά
του και ήρξατο της εργασίας του.

— Νομίζετε, φίλτατε ζωγράφε, ότι θα
είνε σήμεραν η τελευταία ήμερα εργασίας ;
— Πιστεύω ότι θα λάβωμεν άνάγκην
δύο έτι, Κυρία μου.

— Τέλος πάντων, ειπεν η βαρώνη.—
Μετά μικράν δέ σιγήν έξηκολούθησε : Λοι-
πόν, άς επανέλθωμεν επί της όμιλίας
του γάμου σας. Θά λάβετε σύζυγον μιαν
κόρην, περι ης άπολύτως μόνον επαί-
ρους έχω να σάς είπω... Η διαγωγή της
άπότου εύρσκεται πλησίον μου υπῆρξεν ά-
ναμφισβητήτως έξοχος, παραδειγματική,
όπως ύμεις αυτός ήδυνήθητε να κρίνητε...
Είνε πεποικισμένη με διάφορα προσόντα,
άτινα εκτιμώ καθ' ύπερβολήν... μολοντού-
το, εάν μοι εκάμνετε την τιμήν να με συμ-
βουλεύητε πριν έτι προσφέρητε αυτην την
χειρά σας, θα προσεπάθουν πιθανώς να σάς
άποτρέψω της ιδέας ταύτης.

— Δύναμαι να γνωρίσω, κυρία βαρώνη ;
— Διότι, Θεέ μου, την ήμεραν, καθ' ην
θα σάς υπανδρευθῆ, αυταί αι άρεταί της,
έν μερεί τουλάχιστον, θα κατασταθώσι κατά
πολλήν πιθανότητα έλαττώματα... Λόγου
χάριν, έγω βεβαιώς ουδέποτε θα την επι-
πλήξω διότι επαίρεται επί τῷ καταγωγῇ
της και διότι έχει παρα πολλήν οίσην διά
τό όνομα και τό άτοπον της... Άλλ' η ύπε-
ρηφανία της είνε τόσον υπερβολική, ώστε
φθάνει και μέχρις έμού, ήτις άλλως είμαι
επιεικεστάτη εις τό άντικειμενον τούτο...
"Έχει, τῷ αληθείᾳ, την ύπεροψίαν του Έωσ-
φόρου... Θά διακρίνητε τόutto, φοβομαι,
φιλτάτε κύριε... Δεν λέγω βεβαιώς ότι θα
περιρρονήσῃ τον σύζυγόν της, — όστις είνε
άνώτερος τοιούτου αισθημάτων, από οιοιδή-
ποτε κι' άν προέρχῃται, — άλλ' ένωσις, ως
αυτην, την όποιαν συνδέει, — όσον έντιμος
και άν είνε, — άντιστρατεύεται παρα πολύ
εις τάς παραδόσεις, και τάς αρχάς της οι-
κογενείας της και του κοινωνικοῦ κύκλου
ήμών, ώστε να μη θλιβῆται ένδομύχος η
δεσποινίς Δέ Σαρτών... Φεῖ ! αγαπητέ μου
Κύριε, γνωρίζω κάλλιστα, όπως και ύμεις,
ότι υπό την έποψιν της δρθῆς κρίσεως, είνε
έντελώς άνόητα τά τοιαῦτα... Άλλ' επιτρέ-
ψατε να σάς είπω, ότι είμαι κάλλιον ήμών
έν γνώσει τών επί του άντικειμένου τούτου
ειπερατουσών ιδεών έν τῷ κοινωνικῇ μας
τάξει... Ημιστα μετεβλήθησαν, πιστεύσατέ
μοι, από της εποχής του Δουδοβίκου ΙΔ'
και του Σαιν-Σιμόν... Συγγνώμην ! Προ-
βλέπω τι θα είπῃτε... Θά μοι αναφέρῃτε

πλοῦσά έν νευρική καταστάσει έβάδιεν επί
μικρόν έν τῷ αἰθούσῃ, ειτα δέ θέτουσα την
χειρά της επί του ώμου της Βατρικής, ειπέ :

— Δέν πρέπει, αγαπητή μου κόρην, να
έκπλαγῆς διά την κακήν ύποδοχῆν, ην έ-
καμα κατ' αρχάς εις την είδησιν της υπαν-
δρείας σου... Έγω θλιβομαι, μολονότι σύ
χαίρεις, θλιβομαι, διότι θα με έγκαταλεί-
ψῃς... Έλθε λοιπόν, μικρά μου, να με φι-
λήσῃς.

Η δεσποινίς Δέ Σαρτών, ύπήκουσεν εις
την επιθυμίαν ταύτην, ενῶ δέ την ήναγκαλί-
ζετο — η βαρώνη, ήτις είχε τά νεύρα λιαν
ηρεθιμένα, άνελυθη εις δάκρυα, τούθ' όπερ
υπῆρξε δι' αυτην μεγίστη άνακούφισις.
— Είξέετε, ειπεν έν τῷ μέσῳ τών λυ-
γιμών της, πόσα κερδίζει κατ' έτος ;
— Δεν εξήτασα τόutto, Κυρία.

— Οι ζωγράφοι αυτοί, άμα γίνωσι του
συρμού, κερδίζουν ό,τι θέλουν... θα ήσαι
πλούσια, φίλτάτη μου... τόutto τουλά-
χιστον !
— Μοι επιτρέπετε τώρα να ειδοποιήσω
τόν κ. Φαβρίκιον ότι τῷ κάμνετε την χάριν
να τον θεηθίτη.

— Άλλ' άναμριβόλως... κατά την ώ-
ραν, καθ' ην θα με ζωγραφίξῃ... Όφείλει
άλλως να τελειώσῃ την εικόνα μου. Μετά η-
μίσειαν ώραν τον άναμένω.

Η Βατρίκη τῷ έπαρουσίασεν έκ νέου
τό μέτωπον της και άπεσύρθη προς άντάμω-
σιν του Φαβρίκιου, όν εύρε πρό της εισόδου
του περιβόλου. Τῷ άφηγήθη τότε έν συν-
τόμῳ την μετά της βαρώνης όμιλίαν της.
— Ως βλέπετε, η ύποθεσις διεξήχθη ή-
ρέμα και χωρίς να τύχῃ από μέρος της
πολύ κακῆς ύποδοχῆς...

— Διότι προείδεν ίσχυράν υπεράσπισιν,
ειπεν ό ζωγράφος γέλας. Άλλ' όφείλω προς
αυτην πλειότερον σέβας : επειδή δέ γνωρίζω
τούτο, φοβομαι ότι θα ύποστῶ άνηλεώς
την καταγίδα, ήτις έδωκεν μόνον πέ-
ριξ ήμών.

— Βεβαιώς, φιλε κύριε, πρέπει να προσ-
ταμασθῆτε εις τό ν' ακούσῃτε αὐθαδείας
τινάς... Άλλ' εάν όλίγον τι με αγαπάτε, θα
ύποστήτε ταύτας μετά καρτερίας, ίνα μη
καταστρέψῃτε τά πράγματα, τά οποιά, άλ-
λως, βαινοῦσι καλῶς...
— Σάς τό ύπόσχομαι, ειπεν ό Φαβρί-
κιος, εύχομαι δέ η δοκιμασίά μου να είνε
βαρεία, άφου θα την ύποστῶ χάριν ήμών.
— Ευχαριστῶ, κύριε... Έννοεíte δέ ότι
έπιθυμώ να έξέλθω του οικου τούτου όσον
τό δυνατόν άνευ σκανδάλου, άνευ θορύβου.
Η συνδιελέξις τών παρατάθη έτι επί
μικρόν. Ενω δέ έβάδιζον βραδέως, έν τῷ
κυρία δενδροστοιχῆ του περιβόλου, η Βατ-
τρίκη έπληροφόρη αυτόν περί του κηδεμό-
νου της, προς όν έπέκοπεν να γραφή κατά
τό διάστημα της ημέρας : η συναινεσίς του
ήτο ασφαλής. Προσεγγισάκης της ώρας,
ό Φαβρίκιος εισῆλθεν εις την έπαυλιν και
μετά μικρόν εύρέθη μόνος μετά της βαρών-
νης.
— Η κυρία Δέ Μοντορόν είχε λάβῃ ήδη
την θέσιν της επί του έν τῷ κέντρῳ της αι-
θούσης άνακλίντρου αυτης.
— Κύρια βάρωνη, τῷ ειπεν ό ζωγράφος,

ή δεσποινίς Βατρίκη μοι ειπεν ότι είχετε
την καλωσύνην να έγκρίνητε την ένωσιν, ην
έλαβον την μεγίστην τόλμην να φιλοδοξή-
σω... Σάς όφείλω έγω ίδία τόσον θερμότε-
ρας ευχαριστίας, καθ' όσον ένεκα έμού θα
στερηθίτη συντροφιάς, ης ουδείς κάλλιον
ήμών δύναται να εκτιμήσῃ την αξίαν.

— Θεέ μου ! Τι θέλετε, κύριε Φαβρίκιε,
τοιαῦτη είνε η πορεία τών πραγμάτων έν
τῷ κόσμῳ... Έκείνο, όπερ καθιστά ευδαι-
μονα τον ένα, καθιστά τον άλλον δυστυχῆ...
Τοιαῦτη είνε η ζωή... Λάθετε λοιπόν θέσιν !
Θά συνδιελεθῆμεν περί όλων τούτων, ενῶ
θα έργάζεσθε, άφου δεν σάς ένοχλεί τό

την 'Επανάστασιν... Οσέ μου, βεβαίως, ή 'Επανάστασις ήπληρώθη... άλλ' έάν αυτή αφήρσεν έξ ήμών τά προνόμια και τάς κεφαλές μας ακόμω, δέν ήδυνήθη έν τούτοις ν' αφαιρέση τάς ιδιότητες εκείνας του αίματος, όπερ εξελεπτύνθη και εξηγουειόθη είς τάς φλέβας μας από γενεάς είς γενεάν επί πεντακόσια ή εξακόσια έτη. Το αίμα τούτο, φίλτατε, είνε εκείνο, όπερ άνθίσταται, παρά την θέλησιν ήμών, όταν τό άναμιγνύον προς αίμα... νεώτερον... άγνότερον ίσως... — Οσέ μου! δέν λέγω τό έναντίον. — τό όποσον όμως δέν είνε τής αυτής ποιότητος και του αυτού βαθμού εύγενείας!... Συναπώς και σήμερον, όπως και πρό τής έπανάστασεως, δέν ύφίσταται τό έθιμον, κόρη εύγενούς καταγωγής να υπανδρεύηται μετά βιομηχάνου... σοφού... συγγραφέως ή καλλιτέχνου, έστω και άν είνε ούτοι εκτάκτου άξίας... Ένίοτε βλέπομεν γυναίκας τιτλόφορους έργομένους είς γάμους μέ ποιητάς ή καλλιτέχνους... αυτά όμως είνε πριγκίπισσας ξέναι!... Έν Γαλλίω τοιούτον παράδειγμα δέν παρουσιάσθη ακόμω... και μη υποθέσητε, φίλτατε κύριε Φαβρίκιε, ότι ή αποκλειστικότης αυτή περιέχει την έλαχίστην προσβολήν προς εκείνους, ους αφορά... ούδεις έν τώ κόσμω άγαπή και εκτιμά πλείον έτερον ήμών τους ποιητάς και τους καλλιτέχνους... Μετά πάσης εύχαριστήσεως βλέπομεν αυτούς καθισταμένους τό κόσμημα, ή τέρψις και τό θέλητρον των αίθουσών ήμών... άλλα δέν τους υπανδρεύομεθα!... Συγγνώμη! Ό έπίσητε ίσως ότι είμεθα επεισιθέσθη προς τά συνοικίσια των ήμών και ότι μετά προθυμίας τους νυμφεύομεν μετά νεανίδων ήμιστά ή και καθόλου εύγενών, άρκεί να είνε αύται πλούσιαι... Πρώτον θα σάς άπαντήσω ότι δέν πρόττωμεν καλώς, δεύτερον δέ ότι, κατά τάς παλαιάς ήμών παραδόσεις, ό άνήρ έξευγενίζει — παραδοσίς, σημειώσατε, ήτις στηρίζεται επί όρθοτάτης αντίληψεως τής ανθρώπινης φύσεως: διότι παρά τή γυναικί άπαντάς τίς ένστικτον λεπτότητα, ελαστικότητα συμμορφώσεως... είνε εύπλαστος... βοηθήσατε, φίλε Κύριε, έάν δέν έξηγουμαι καλώς!... ή γυνή παρουσιάζει ιδιότητες εύκαμψίας, αίτινες συντελοϋσιν είς τό να συμμορφούται εύκόλως προς πᾶσαν άπαιτήσιν του κοινωνικου βίου... Η κόρη ένός όψιπλούτου θα μεταβληθῆ είς αρκετά χαρίεσσαν δούκισσαν, ένφ' εκ του όψιπλούτου ούδέν θα κατορθωθῆ!...

Έννοείτε βεβαίως, φίλτατε διδάσκαλε, ότι τό «όψιπλότης» προφερόμενον ύπ' έμού, δηλοϊ τους του χροήματος και ουχι τής διανοητικής υπεροχής ανθρώπου... Ούτοι τούναντιον παρέρχουσιν συνήθως έν τή φύσει αυτών γυναικίον τι, όπερ έπιτρέπει κατά τό μάλλον ή ήττον τον συνδυασμόν των προς λεπτοτέρας γυναίκας... Διότι μη λησμονείτε, κύριε Φαβρίκιε, — νυν δέ σάς όμιλώ ύπερ ποτε ειλικρινώς — μη λησμονείτε δοκιάς τάς πολλάς ήμών οικογενειακας διαδοχάς, δέν έλεπτύνεται τό αίμα μόνον, άλλα και ή άνατροφή, αι διαθέσεις, ή συμπεριφορά μας... όλαί αι αισθήσεις και τά προτερήματα ήμών... Είς τούτο δέ όφείλει-

ται και ή λεπτεπιλεπτος υπεροχή, ήτις κατέθελεν ήμάς, παρά τή δεσποινίδι Δέ Σαρτών, — ήτις θα ήνε προσέτι δι' ήμάς μέγιστον γόητρον και μέγιστος κίνδυνος άμα... Το έλάχιστον πώγμα προσβάλλει, έρεθίζει τόσον τελείαν και έξοχον φύσιν. Πρέπει να προσέζητε καλώς, κύριε Φαβρίκιε... Έπαρχοισι λεπτομέρειαι, ως θεωρείτε άσημάντους, λεπτομέρειαι, τά όποιας ούδε διακρίνετε, αίτινες όμως φαίνονται πελώρια, τερατώδεις τή δεσποινίδι Δέ Σαρτών... Έν παράδειγμα μόνον, έν τίποτε! Λέγετε πάντοτε, όταν άποτεινέσθε προς έμέ: «Κυρία βαρώνη!» Έστέ λοιπόν πεπεισμένος ότι τούτο δυσαρστέμει παραδόξως την δεσποινίδα Δέ Σαρτών... διότι είνε όλως άστοπον ν' άποδίδητε είς τάς γυναίκας τους τίτλους των, ένφ' συνδιαλέγεσθε μετ' αυτών. Τούτο έπιτρέπει μόνον έν τώ θεάτρω ή έν τοις άντιθαλάμοις... Τοιαύτα μικρά πράγματα, άγαπητέ μου κύριε, ύπάρχουσιν άπειρά, άτίνα δύνανται ν' άποβώσι σκοπέλοι έν τώ οικώ σας, καθ' ών θα σάς έδιδον συμβουλιάς τινας, έάν δέν είχαν τον φόβον ότι θα έξήντων την ύπομονήν ήμών.

Έάν δέν είσθε κουρασμένη, κυρία μου, εξάκολουθήσατε, παρακαλώ, άπήνησε μετά ψυχρότητος ό ζωγράφος.

Έν τούτοις ή κυρία Δέ Μοντορόν δέν έξηκολούθησε. Καίτοι ό Φαβρίκιος διετήρει την ήρεμίαν του, ήνώσεν όμως εκ τής ώχροτήτος του προσώπου αυτού, ότι δέν έπρεπε να τον παροξύνη πλείοτερον: τό βέβαιον δέ είνε ότι πολλάν έδησε ν' ανακαλέσθη πρό αυτού την εικόνα τής Βατρικης, ήνα μη διακόψη άποτόμως την εργασίαν του και τραυματίσθη διά του χρωστήρος του την εικόνα του αιθαίουσ υποδείγματος. Οτε βραδυτέρον άρηγήθη η δεσποινίδα Δέ Σαρτών την όχληράν συνδιάλεξιν του αυτού, παρελειψεν όλες τάς λεπτομερείας. Η βαρώνη, τή είπεν άπλώς, ύπῆρξεν όσον ήδυνήθη μάλλον δυσάρετος, άλλα, επειδή ό σκοπός τής ήτο να μοι άποδείξη ότι είμι άνάξιος ήμών, αι γνάμαι μας ήσαν έντελώς σύμφωναι.

Η κυρία Δέ Μοντορόν έν τούτοις έπιτοχε του σκοπού, όν έπιδίωκεν ή κακεντρέχης μνησικακία τής. Έκαμειν δ, τι αι δηλητηριώδεις εκείναι μυϊαι, ών καιτοι άνεπαίσθητον τό κέντημα, καταλείπει όμως έν τώ όργανισμώ βαθύ στίγμα, πολλάνκι δέ και έπιβλαβέστατα άποτελέσματα.

Την πρωίαν τής έπομένης ή δεσποινίς Δέ Σαρτών μετέθη μετά τινος άμηχανίας και ψυχικής άγωνίας παρά τή κυρία Δ' Έμαρέ, προς ήν ήθελε να κοινοποιήση ή ίδια τον μετά του Φαβρικίου άρραβωνά τής. Ουδδ' δυσαρσέσκια, ουδδ' εκπλήξιν έδειξεν ή κ. Δ' Έμαρέ. Άρ' ής ήμέρας είδε την Βατρικην άπορηπίτσουσαν την πρότασιν του μαρκησιού Δέ Πιερών, ήτο πεπειμένη εκ των άορίστων λόγων και των ήμεκμυστηρευσών τής φίλης τής, ότι αυτή ήγάπα άλλον. Ζητούσα δέ, μεταξύ των έν Γενέ φιλοξενουμένων ύπώπτεισε τον Φαβρίκιον μόνον, ούτινος τό έξωτερικόν, ή ιδιοφυία, ή φήμη, ήδύναντο να δικαιολογήσων τον έρωτα, ύφ' ου έφαινέτο κυριευμένη

ή δεσποινίς Δέ Σαρτών. Τας ύπονοίας αυτης έπεσφράγισε προσέτι ή ιδιάζουσα οικειότης, ήν παρήγαγε μεταξύ αυτών το μέθημα τής ύδατογραφίας. Ένόμισεν ότι ή νεύσις παρητήθη τής ιδέας του μοναδτηρίου, άμα έγνωρίσεν ότι ό διδύσκαλος συνεμερίζετο τον έρωτά τής: ή Βατρικη δέ ούσα λιαν εύχαριστημένη, διότι δέν ήναγκάζετο να έφεύρη άλλας δικαιολογήσεις, την αφήκεν έν τή ιδέη ταύτη.

Κατά την διάρκειαν τής συνδιαλέξεω των, ή κυρία Δ' Έμαρέ τή καθύπεθαιον ιδέαν τινά, ήν αυτή παρευθδς έποδιόκιμασε και ήν άνευ κόπου έπεισε και τον Φαβρίκιον ν' άσπασθῆ. Έν τή καταστάσει των προς την κυρία Δέ Μοντορόν σχέσεών των ήτο δύσκολον να παραταθῆ εύπρεπώς και άνευ νέων δυσαρσεκιών ή έν Γενέ διαμονή των. Άπεφασίθη λοιπόν όπως ύπό τό πρόσχημα τής άγοράς των προικίων τής και τής νέας εγκαταστάσεως, ή Βατρικη άναχωρήση είς Παρισίους την έπομένην εβδομάδα. Ό άπεσύρετο μέχρι του γάμου έν τώ μοναστηρίω του Ωτιέλ, έν φ' έξεπαιδεύετο και ή μικρά Μαρκελλα. Η κυρία Δέ Μοντορόν, ήτις έφοβείτο μη την έπιφορτισωσι με τάς ένόχλησας και τάς δαπάνας του γάμου, ένέκρινε πέραυτα την ιδέαν ταύτην.

Μετά τινας ήμέρας, ό κόμης Δέ Βιλλεριέ, ό κηδεμών τής Βατρικης, άφικετο είς Γενέ, ήνα συνοδείση ταύτην είς Παρισίους, ένθα ό Φαβρίκιος είχεν ήδη επανακάμψη μετά τής θυγατρός του. Οι μεταξύ τής βαρώνης και τής άναγνωστρίας αυτης άποχαιρετισμοί ύπῆρξαν, ως φανταζέσθε εύκόλως, ψυχρότατοι.

Ο άποσιωπήσωμεν, σήμερον τουλάχιστον, την προξενηθεισαν τώ Πιερών έντύπωσιν εκ τής είδήσεως των άρραβωνών τής δεσποινίδος Δέ Σαρτών μετά του Ίακώβου Φαβρικίου. Αι άνταλλαχθείσαι έπιστολαι επί τή εύκαιρία ταύτη μεταξύ των δύο φίλων ούδέν δια τον άναγνώστην περιελάμβανον τό ένδιαφέρον.

Η του Φαβρικίου ήτο άπλή άγγελια του συμβεβηκότος, όπερ έσπερε τους πόθους του. Η άπάντησις του Πιερών ήτο φιλική και σύντομος: Άτυχώς είχεν ύποσχεθῆ προς τον λόρδον Σ** νά τον συνοδείση είς εκδρομήν έν τή Μεσογείη: ήπιζεν όμως να έπιστρέψη εγκαίρως, ήνα παραταθῆ είς τους γάμους. Τον παρακάλει να προσφέρει τά σεβάσματα και τάς καλητέρας ευχάς του προς την δεσποινίδα Δέ Σαρτών. Την έπιστολήν δέ ήκολούθησε βαρύτιμον ψέλλιον, όπερ έφθανεν εκ Λονδίνου διά τής Βατρικην.

Θ. ΓΟΥΣΤΑΤΟΣ ΚΑΒΑΒΑ

Παρήλθον τέσσαρες μήνες. — Εύρισκόμεθα είς Παρισίους, έν τή λεωφόρω Μαρκεζέμπε, παρά τή μπητρί τής Μαριάννας Δέ λα Τρεγιάρ, ή κλλιον παρ' αυτή τή Μαριάννα, ήτις έχει την μικράν ιδιαιτέραν αίθυσάν τής, ένθα άνεώτερον δύναται να φιλυαρή, κατά την εκφρασιν, ήν προτιμά. Κατ' αυτήν την στιγμην φιλυαεί μετά τής πιστής παιδαγωγού τής, μίς Εύας Βρόουν, τής χαρίεσσας έκατομ-

μυριούχου Αμερικανίδος μίς Καίτης Νικολσον, ήτις, κατά τον Πιερών, άποπνέει άορίστον τινα όσμην πετρελαιου, και τής δεσποινίδος Σαλθέν, τής νέας ταύτης κόρης, ήτις, εάν πιστευσωμεν την μητέρα τής, λακτιζει, όταν τή άντιλέγωνται. Αι δεσποινίδες αύται, συνδεδείσται έν Γενέ, επανευρισκονται εύχαριστως είς Παρισίους, άφου έβραδύναν, κατά τον σημερινόν συρμόν, ν' αφήσωσι την έξοχήν. Είνε όλαι κομψαι, μη εξαιρουμένης ουδδ' τής έρυθρολευκου παιδαγωγού, άλλ' ή κομψότερα όλων είνε ή πονηρά Μαριάννα, με τό καθαρώς ώρειδές πρόσπονον τής και την έλαφράν ώχροτήτά τής, τους μεγάλους εύρωγας όφθαλμούς και τους καταλεύους οδόντας τής.

Η Μαριάννα, ήτοι είς Παρισίους κατά την εποχήν των γάμων τής Βατρικης και διηγείτο λεπτομερέστατα τά τής έορτής αυτης είς τάς φίλας τής. Ο γάμος έτελέσθη έν τή εκκλησία του Πασύ. Η Βατρικη είχεν εκφράση την έπιθυμίαν να τελεσθῆ άπλούστατα ένεκα του πένθους τής και των οικογενειακών άτυχιών τής. Άλλως τε και ως εκ τής εποχής δέν ήτο πολυς κόσμος. Η Μαριάννα έν τούτοις έδόνει πολλούς θυρωρούς, υπέθετε δε ότι ήσαν συγγενείς του γαμβρού... Η κυρία Δέ Μοντορόν δέν παρευρισκετο, διότι έπασχε κατ' εκεινην την ήμεραν εκ των ρευματισμών τής. Αντικατεστάθη όμως υπό δέματος μαχαιροπηρούων, άτίνα είχε πέμψη τή νύμφη... Ητο άγανής τοϋτο... Ο μαρκησιος Δέ Πιερών δέν παρευρισκετο είσως. Είχεν άποστείλη συγχαρητήριον τηλεγράφημα εκ Μελίτης. Η άπουσία του έφάνη παράδοξος, διότι ήτο στενός φίλος του Φαβρικίου... άλλ' έροβήθη ίσως ότι ή νύμφη δέ έρρίπτειτο είς τον λαϊμόν του έν τή εκκλησία... Ητο τόσον εύχαριστημένος εκ του θελακτικώτατου προσώπου του και τόσον πεπεισμένος ότι όλαι αι γυναίκες τον έλάτρουσι! Η Μαριάννα ούδέν έθεώρει έν τώ κόσμω μάλλον άνυπόφορον του οίημάτιου... Η μίς Εύα και ή δεσποινίς Σαλθέν είχον τά αυτά αισθήματα... Μόνη ή μίς Νικολσον, δελή, καιτοι Αμερικανίς, υπερησπίζετο συνεσταλμένη τόν μαρκησιον... Η Μαριάννα έπέμενεν... Ητο άνθρωπος, τον όποτον ουδέποτε κατώρθεσε να ύποφέρει. Κατά πρώτον ήτο έναντίον του, διότι είχεν εκθέση — άπό κεφαλής μέχρι ποδάων — την εξαδέλφον τής Δ' Έμαρέ... ήτις, άλλως τε, δέν εξήτη καλητέρον... Έσκόπει μάλιστα, μεταξύ μας, προσέθηκε, να εκθέση και την Βατρικην Δέ Σαρτών, ότε αυτή συνέλαβε την εύτυχήν ιδέαν να υπανδρευθῆ τον Φαβρίκιον εκεινον, όστις μου φαίνεται πολύ τιμωσ άνθρωπος... Εγκρατεστάθησαν αρκετά καλά έν τή δδω Πρωύ. Η εξαδέλφη μου δ' Έμαρέ ένησχολήθη είς την επίπλωσιν... Ο Φαβρίκιος ήθελε να κάμη τρέλλα... Η εξαδέλφη μου δ' Έμαρέ μοι έλεγεν ότι ήναγκάσθη να του καταστειλή την όρμην... Δέν είνε πλούσιος πᾶρα... Δέν έχει ή ό, τι κερδίσει καθημερινώς... Είνε άληθές ότι πωλεί τάς εισόδους του ακριβά... Έν παρονθέσει — επεθύμουν πολυ να μάθω ποσα εξήτησε από την βαρώνην διά την προσωπογραφίαν τής. Είς

τήν θέσιν του θα την έκαμνα να ακριβοπληρωση την δωδεκάδα των μαχαιροπηρούων τής!

— Και ό μαρκησιος Δέ Πιερών, ήρώτησεν ή μίς Νικολσον, εύρισκεται πάντοτε είς Μελίτην;

— Οχι, προς τό παρόν είνε νομίζω είς Κυθήρην.

— Είς Κυθήρην;

— Ναι! τουλάχιστον, χθές τό έσπείρας τον είδον είς τό θέατρον με μίαν κυρίαν, ή όποία μοι έφάνη ότι ήτο άπ' εκεινο το μέρος...

— Μήπως είνε κακόν ύποκειμενόν; ήρώτησεν ή μίς Νικολσον έρυθρήςσα.

— Οχι θα έντραπή!... άπήνησεν ή Μαριάννα.

Αι πληροφορίες τής δεσποινίδος Δέ λα Τρεγιάρ, όσον αφορά τον γάμον τής Βατρικης και τάς έπουσιώδεις περιστάσεις τής, τάς ήμισα ύμεινώς εκτεθείσας, ήσαν άρκετά ακριβείς κατ' ούσιαν, και μίς άπαλλάττουσι τής ύποχρέωσεως να εισέλθωμεν είς μεγαλητέρας λεπτομερείας επί του αντικειμένου τουτου. — Είνε ακριβές είσως ότι ό μαρκησιος Δέ Πιερών είχεν έπιστρέψη είς Γαλλίαν από τινων εβδομάδων, άλλα κατ' αρχάς ούδέν έτερον έπραξεν ή να διέλθη εκ Παρισίων, χωρίς ούδένα να ιδή, και πορευθῆ άμέσως είς Γενέ παρά τή θεία του, ήτις ήρχισ ν' άνυπομονή. Πρό τινων ήμερών είχεν επανέλθη όριστικώς είς Παρισίους μετά τής κυρίας Δέ Μοντορόν και είχεν εγκατασταθῆ είς τό κομψόν έν τή λεωφόρω Μαρκεζέμπε οικία του, όπερ δέν ήτο μακρυν του μεγαρού, έν φ' κατώκει ή Μαριάννα Δέ λα Τρεγιάρ.

Πρώτην επεσκέφη την υποκόμησσαν Δ' Έμαρέ, ήτις κατώκει και αυτή πλῆσιον, παρά τον κήπον Μονσώ. Την προκατέλαβε δια μίς λέξεως, εκεινη δέ τον άνέμενε όλγον στενοχωρημένη. Δέν είχε τολμήση να τή γράψη και δέν είχε λάθη ούδεμίαν άμεσον είδησιν του κατά την διάρκειαν τής άπουσίας του έν Αγγλία. Δέν ήδύνατο να λησμονήση ότι τον είχεν ενθαρρύνει τό άτυχείς πάθος του διά την δεσποινίδα Δέ Σαρτών, ότι είχε καταστή ή πρόθυμος άγγελιοφόρος παρά τή κομψή κόρη, ότι επί τέλους συνετέλεσεν είς την ταπεινωσιν, ήν ουτος υπέφερε, και τής όποιας ό γάμος τής Βατρικης μετά του Φαβρικίου επηύξησε την πικρίαν. Δι' όλα ταύτα έφοβείτο σκηνήν τινα άπελπισίας, θυμού ή μομφής. Άλλ' ένεκαρδιώθη. Τή έφάνη όλγον ώχρός, άλλ' ήσυχος, περιποιητικός και μειδιών μάλιστα. Άφου άπήνητησεν εύθύμως σχεδόν είς τάς έρωτήσεις, ως τώ άπέτεινε, είπεν:

— Άγαπητή κυρία, θα καταχρασθώ άπαξ έτι τής φιλίας σας. Θα σάς ζητήσω μίαν συμβουλήν.

— Δέν γνωρίζω πώς δύνασθε ακόμω να μοι ζητήτε συμβουλιάς, άπήνητησε θλιβερώς.

— Ουδέποτε θ' άποκίμω... Εύρισκομαι είς ένδοιασμόν, σάς τό όμολογώ, περί τής διαγωγής, ήν πρέπει να τήρσω προς τον Φαβρίκιον... Δέν άγνωείτε ποία φίλια με συνέδεν επί πολλά έτη μετ' εκεινου... Δέν έχω λόγον άπολύτως να διακόψω τάς μετ' αυ-

του σχέσεις μου. Άλλα πριν ή τον ιδώ, επεθύμουν να είμαι βεβαίως ότι ή παρουσία μου παρ' αυτώ ουτε είς την γυναικί του, ουτε είς τον ίδιον, ουτε είς έμέ θα προξενήση την έλαχίστην ένόχλησιν. Έν άλλοις λόγοις, πιστεύετε ότι ή δεσποινίς Δέ Σαρτών, ... ή κυρία Φαβρικίου ήθελε να είπω, επληροφόρησε τον σύζυγον τής δια τά αισθήματα, άτίνα έχον δι' αυτήν, και ότι τή εξήτησα την χείρά τής; Έννοείτε ότι εάν τούτο συμβαίνει... — Συγγνώμη, εάν σάς διακόπω, άλλα δύναμαι εύθύς από τούδε να σάς βεβαιώσω ότι δέν πρέπει να φοβήσθε. Χθές ακόμω είδον την Βατρικην και εύθύς ως τής ώμίλησα περί τής επιστροφής σας, μοι είπεν ότι, άφου έσομολόγησιν αυτην είς τον σύζυγον τής. Φρονεί ότι τούτο θα τον ταραξή ματαίως, εκτός δε τούτου, θα ήτο έλλιψις λεπτότητος προς ήμάς.

— Νομίζετε λοιπόν ότι δύναμαι να παρουσιασθώ προς αυτούς χωρίς να συμβῆ κακόν τι;

— Νομίζω ότι θα είναι χειρότερον, εάν δέν παρουσιασθῆτε. Ο Φαβρίκιος θα θεωρήση άνεξήγητον την μη εμφάνισιν σας, θα ζητήση την αίτίαν και θα ύποπτευθῆ τι, όπερ δέν θα είνε καλόν δι' ούδένα εκ ήμών. Σας συνιστά λοιπόν να χαλαρώσθε τάς σχέσεις, αίτινες θα σάς είνε του λοιπού λυπηραί, άλλ' όχι και να τάς διακόψητε άποτόμως.

— Έχετε δίκαιον... Θα ύπάγω... θα ύπάγω μάλιστα μόλις άναχωρήσω άπ' εδώ... Φρονείτε ότι θα τους συναντήσω; Η κυρία Φαβρικίου ώρισε την ήμέραν, καθ' ήν δέχεται;

— Μάλιστα... την Δευτέραν, και σήμερον είνε Τρίτη... Άλλ' είσθε πάντοτε βέβαιος ότι θα εύρητε τον Φαβρίκιον είς τό εργαστήριον του... Ίσως δέ και την γυναικί του... Διότι νομίζω ότι καταγίνεται είς την εικόνα τής... — Α! αυτό με ενδιαφέρει.

Όμίλησε κατόπιν περί των διαφόρων νέων, και δέν έβράδυνε να τήν άποχαιρετίση. Οτε τή έσφιγγε θερμώς την χείρα, εκεινη τή είπε συγκεκινυμένη:

— Είμαι εύτυχής, διότι σάς βλέπω τόσον φρόνιμον!

— Τα ταξείδια καθιστώνι φρόνιμον την νεότητα, άπήνητησεν ό Πιερών γελών και άπῆλθεν.

Επαινούσα αυτον δια την φρόνησιν του, ήλπισεν ότι θα προύκλει εμπιστευτικήν τινα διαχυσιν αισθημάτων, διότι είχε προφανή ανάγκην ταύτης. Επειδή, άφου έροβήθη δια τον έραστην αυτον τον τόσον σκληρώς άποπειρωθέντα, τον επάνευρισε τόσον ήσυχον και τόσον αδιάφορον, ώστε έμεινε και πάλιν περοβισμένη. Έάν ή αδιαφορία αυτή του Πιερών ήτο ειλικρινής, άπεδείκνυν έλαφρότητα, ήν αι γυναίκες δέν παραδέχονται είς τά τής καρδιάς. Άλλα γνωρίζουσα τον υπερέφρονον και έπιφυλακτικόν χαρακτήρα του μαρκησιου, έφοβείτο μάλλον ότι ή προφανής αυτή ψυχρότης άπέκρυπτε πλήγην κατά τοσούτον

μᾶλλον ὀδυνηρὰν καὶ ἀνησυχητικὴν, καθ' ὅσον ἤμασεν ἑσώθεν.

Δεκά λεπτὰ βραδύτερον ὁ Πιερώπων εἰσ- ἤγγετο παρὰ τῷ Φαβρίκιῳ καὶ ἐπὶ τῇ ὑπο- δείξει ἐνὸς ὑπηρετοῦ ἀνήγγετο κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου μετὰ τῆς οἰκειότητος τῶν παλαιῶν ἡμερῶν. Ἐκρουσεν ἑλαφρῶς, ἤγειρε παραπέτασμα τι καὶ εὐ- ρέθη ἀντιμέτωπος τῆς Βεατρίκης, ἥς τὰ χεῖρα ἠμυνοίχθησαν, ὡς διὰ τὴν ἐκβάλωσι κραυγῆν. Ἄλλ' ἔμειναν ἄφωνα. Ἐχέθητο ὄλιγα βήματα μακρὰν τοῦ ὀριζήσαντος τοῦ Φαβρίκιου, κρατοῦσα βιβλίον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ διὰ τῆς ἄλλης θωπεύουσα τὴν κυματίζουσαν κόμην τῆς μικρᾶς Μαρκέλλας, ἥτις ἦτο γονυπετῆς εἰς τοὺς πόδας τῆς. Θεωρῶν τις τὸ μέγα αὐτὸ δωμάτιον ἐπαστρα- μένων διὰ ταπήτων καὶ κεκοσμημένων, διά- τινων σκευοθηκῶν σοβαρῶν ρυθμῶν, ἐνόμιζεν ὅτι ἵσταται πρὸ εἰκόνας παλαιᾶς ἐκ τῶν φαινομένων ἐκείνων, — ἐν αἷς αἱ εὐγενεῖς τέχναι τῆς ἐργασίας φαίνονται ἐνοούμεναι μετὰ τῆς γλυκυτέρας ιδέας τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης.

Ἡ Φαβρίκιος ἐξέβαλε χαρμόσυνον κραυ- γὴν καὶ ἔδραμε πρὸ τοῦ Πιερώπων, ὅστις ἐκ τῆς εὐκρινούς αὐτῆς ὑποδοχῆς ἐπέστη ἀ- κραδάντως περὶ τῆς ἐχευθείας τῆς Βεα- τρίκης. Ἔσχε τὴν ἰστομότητα τοῦ πνεύμα- τος αὐτοῦ καὶ συγγαγῆ τὸ νεαρὸν ἀνδρόγυνον διὰ τὴν ἀποκατάστασίν του. Ἐζήτησε καὶ πάλιν συγγνώμην, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ παρα- στή εἰς τοὺς γάμους ἐνεκα τῆς ἀδιαθεσίας τοῦ φίλου τοῦ λόρδου Σ***, ἥτις τὸν ἠνάγ- κασε νὰ μείνῃ εἰς Μελίτην. Ἡ ἐπὶ τῆς κε- φαλῆς τῆς Μαρκέλλας χεὶρ τῆς Βεατρίκης ἠνοήθη καὶ ἐπακλινομένη ὑπέτατο, ὡς ὅταν οἱ ἐπὶ τῶν δακτυλιδίων τῆς πολύτιμοι λί- θθοι ἐσπινθηροβόλησαν. Ἦτο τὸ μόνον ση- μεῖον τῆς συγγνώμης, ὅπερ ἔδειξεν ἡ νέα γυνὴ. Ἠγορήσθη τὸν Πιερώπων διὰ τὸ φέλλιον, ὅπερ τῇ ἔστειλεν ἐκ Λαυδίνου καὶ ὑπερέτηνε τὴν καλαισθησίαν αὐτοῦ, εἶτα δὲ ἐζήτησε πληροφορίας διὰ τὴν υγίαιαν τῆς κ. Μοντορόν μετ' ἐνδιαφέροντος. Ὁ Πιερώπων ἀπήντησεν ὅτι ἡ θεία του ἀνανε- οῦται καθ' ἐκάστην, καὶ ὅτι ἦτο μὴ χαρὰ νὰ τὴν βλέπη τις. Οὐδεὶς εἶπε τὸ ἐναντίον, καίτοι πάντες τὸ ἐσκέφθησαν, ὃ δὲ μαρκή- σιος, ἀφοῦ ἐπῆνεσθε θερμότατα τὰ σχέδια τῶν εἰκόνων, ἄτινα τῷ ὄντι ἐλάμβανον τύ- πον ἀριστουργήματος, δὲν ἤθελε νὰ δια- κόψῃ ἐπὶ πλέον τὴν ἐργασίαν καὶ ἀπεσύρθη. Ἐπεσύρθη φέρων ζωγραφίαν ἐν τῇ φαν- τασίᾳ του τὴν εἰκόνα καὶ χεῖρα ἰσώτερικῆς αὐτῆς εὐτυχίας, ἐντίμου καὶ χαρμόσινου, ἥτις εἶνε ὁ συνήθης πειρασμός τῶν ἀνθρώπων τοῦ χαρμηλῆρος καὶ τῆς ἡλικίας του, καὶ ἦν ἀνευρεθὴ καὶ αὐτὸς μετὰ τὸς διαπύρου εὐλικρινείας.

Ἀλλοῖμονον! Πόσον ἀπτήλαι πολλές εἶνε αἱ σκληραὶ αὐτὰ διασκευαὶ τῆς εὐτυ- χίας! Ποσάκις, εἰσχωρῶν τις τὴν ἐσπέραν ἐν τῷ ἐσώτερικῷ οἰκογενειακῆς αἰθούσῃς, ποσάκις διερχόμενος πρὸ τοῦ κηληδιδώματος φαεινῶν ἐπαύλεως, πλήρως χαρᾶς, ἀνθένω καὶ τένων, εἶπεν: ἡ εὐτυχία κατοικεῖ ἐδῶ! Ποσάκις δ' ἠπατάτο!

Ἡ Βεατρίκη ἵστατο πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐτι-

πλέον, ἦτο σύζυγός του, τοιαύτη, οἷον ὁ Φαβρίκιος τὴν εἶδε τὸ πρῶτον ἐν τῇ λευκῇ αἰθούσῃ τῆς κυρίας δὲ Μοντορόν, Μελκιτικῇ καὶ θύμασια, μετὰ τὴν κἀλλονὴν Μούσις καὶ τὴν βαθείαν καὶ μελωδικὴν φωνὴν τῆς! Πρὸς δὲ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν χεῖρα, παρὰ τῇ καρδίᾳ, ὑπῆρχεν ἡ κόρη του, ἡ τέχνη του, πᾶν ὃ, τι ἐν τῷ κόσμῳ αὐτῷ ἦγάπα, — καὶ ὁμοίως δὲν ἦτο εὐτυχής. Ὁ δὲ Μοντορόν τῷ ἐ- πανήρχοντο συγγαγῆς ἐπὶ τὴν μνήμην. Νο- μίζετο ὅτι αἰσθάνεται τὴν Βεατρίκην ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ ζωῇ ὑφισταμένην ἀγογγύστως θλιβῆναι τινά, ὅτι ἐλλείπει ἢ ἀποβίωσι, ὅτι φέρεται πρὸς αὐτὸν μετ' ὑπεροπτικῆς ψυχρό- τητος, ὅπερ ἐφαίνεται δικαιοῦν τὰς δόλιας προφητείας τῆς Βαρώνης. Εἶ καὶ τὸ ἄριστον αὐτοῦ ἀγαλμα τῷ ἀνήκεν, ἠσθάνετο ἐν τού- τοις ὅτι δὲν τῷ ἀνῆκε καθ' ὀλοκλήριαν, ὅτι ὑπῆρχε τι, ὅπερ τῷ ἤνεῖτα, πληθὺς πε- रिπαθῶν θωπεῶν, τὰς ὁποίας δὲν τῷ ἐπι- δαψίλειεν, καὶ ἂς ἐπεφύλασεν... Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποτινθῇ τὴν ὑπαρξὴν ἀν- τιστοῦ, ἦτῃατο αὐτὸν καὶ ὀλίγον τὰ περὶ αὐτόν. Ὑψίστατο φόβερὰν ἀνησυχίαν, ἡ- γρούνηεν ἐπ' αὐτῆς μετὰ κόπιδου δυσπι- στίας, ἐφοβέτο μὴ εἰς τὴν ὀμίλιαν του, εἰς τοὺς τρόπους του, εἰς τὰς προσωπικὰς ἐξεί- τος του, ὑπῆρχεν ἀκούσια ἀδεξιότης, καθ' ἣς προσέκρουον τὰ λεπτὰ ἐνστιχτικά, ἡ λεπτε- πιλεπτος καλαισθησία καὶ ἡ ὑψηλὴ ἀνα- τροφὴ τῆς γυναικὸς του. Ἐφοβέτο ἐπίσης τὰς δυσαρεσκείας αἱ πιθανοὶ νὰ αἰσθάνηται ἡ σύζυγός του ἐνεκα ταπεινῶν τινων σχέσεων, τὰς ὁποίας ἡ τέχνη καὶ ἡ συμμαθητικὴ οἰ- κειότης ἐπέβαλλον εἰς τὸν καλλιτέχνην.

Δυστυχῶς οἱ φόβοι, οἵτινες κατέχον τὸν Φαβρίκιον, δὲν ἦσαν ἀβάνιστοι. Εἶ καὶ τὸν ὑπανδρούθη ἐν ἀπελπιστικῇ στιγμή, ἡ Βεα- τρίκη ἠκολούθησεν αὐτόν ὡς τιμὴ γυνή, μετὰ τῆς εὐλικρινέστερας ἀποφάσεως νὰ κα- ταπνίξῃ πᾶν ἀντίθετον πρὸς τὴν νέα καθή- κοντά τῆς αἰσθησῆς, καὶ νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν σύζυγόν της. Ἀλλὰ καίτοι αὕτη ἐξε- τίμα τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν του, ἐν τούτοις ὑπῆρχεν ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ ζωγράφου ἐμπορικὸν καὶ τεχνικὸν μέρος, ὅπερ προσέ- βαλλε τὴν νεαρὴν εὐγενῆ. Διέκρινεν ἐπίσης μετὰ πληξέως, σχεδὸν μετὰ πόνου, εἰς τὰς μικρὰς καθημερινὰς περιστάσεις τῆς κοινῆς ζωῆς, ἑλαφροῦς σολοικισμούς καλαισθησίας, λεπτὰ παραπτώματα ἀμαθίας, συγγνωστὰ σφάλματα τῆς ἀπειρίας τοῦ κόσμου, ἄτινα κατήγγελλον τὰ φυσικώτατα χάσματα τῆς πρώτης του ἀνατροφῆς. Αἱ γεννηθεῖσαι καὶ ἀνατραφεῖσαι ὡς ἡ Βεατρίκη γυναῖκες θὰ συνεχώρουν εὐκολώτερον, ἐλάττωμά τι, ἔγ- κλημά τι ἴσως, ἢ ἑλλείψιν. Ὁ Φαβρί- κιος, γνωρίζων τὴν ἀγάπην τῆς γυναικὸς του πρὸς τὴν ἱππασίαν, ἐπέθυμι νὰ ἐπαναρ- χίσῃ αὐτῇ τὸν ἐπίπουρον περιπάτου της. Ἀπὸ δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἐγνωρίζε καὶ αὐτὸς νὰ ἱππεύῃ καὶ τακτικῶς τὴν πρωίαν ἐκαμνε περίκατον εἰς τὸ δάσος. Ἦτο τολμηρὸς καὶ ἀκούρατος ἱππεύς, ἀλλ' ἱππευε κακῶς, ἄνευ τέχνης καὶ κομψότητος. Ἡ σύζυγός του ἐστενοχωρεῖτο καὶ πολλάκις ἐζήτηε ἀφορμὴν νὰ μὴ τὸν συνοδεύῃ, προτιμῶσα νὰ στερεῖ- ται μᾶλλον τῆς προσφιλοῦς τέρψεως τῆς, ἢ

νὰ βλέπη τοὺς δεξιούς θαυμάνας τῆς δεν- δροστοιγίας τῶν Ἀρκυῶν μειδιώντας κατὰ τὴν διάδοξαν τοῦ συζύγου της. Ἐκτὸς τού- του, μεταξὺ τῶν οἰκείων τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ Φαβρίκιου εὐρίσκοντο, ὡς εἰς πάντα τὰ καλλιτεχνικὰ σπουδαστήρια, ἐρασιτέχναι τι- νές ἢ νεανικαὶ φίλοι, ἀνήκοντες κατὰ τὸ μᾶλ- λον καὶ ἦσαν εἰς τὴν τέχνην ἢ τὰ γράμμα- τα, καὶ ὧν ὁ τόνος καὶ οἱ τρόποι ἐτάρσαν τὴν Βεατρίκην. Ὁ ζωγράφος, προφασίζο- μένος ὅτι ἔχει ἐργασίαν, προσεπάθει νὰ δυσα- ρεστῇ τοὺς παρσίτους αὐτοῦς ἐπισκέπτας, καὶ πρὸ πάντων ν' ἀποδιώκῃ ἐκείνους, οἵτι- νες ὁμοίωζον πρὸς βοημὸν (bohème).

Μεταξὺ τῶν τέλειαιων τούτων ὑπῆρχε κατὰ δυστυχίαν εἰς, ὃν ὁ Φαβρίκιος ἦτο ἠναγ- κασμένος νὰ ὑποφέρῃ καὶ ὅστις ἀκριβῶς ἦτο ὁ ἀντιπαθητικώτερος ὄλων διὰ τὴν Βεατρίκην. Ἐκαλεῖτο Γουσταῦος Καλβὰ, ἦτο ἀδελφὸς τῆς πρώτης γυναικὸς τοῦ Φαβρίκιου. καὶ ἐ- κομείνας θεοῦ τῆς Μαρκέλλας. Ἡ σχέση του μετὰ τοῦ Ἰακώβου ἀνάγεται εἰς τὴν ἁλιαν ἀπομακρυσμένην ἐποχὴν, καὶ ἦν ἀμ- φότεροι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου ἐν τῷ αὐτῷ ἐργαστηρίῳ. Ἀλλὰ ἐνῶ ὁ Φα- βρίκιος διὰ συνεχῶν ἀγῶνων πειρακωλῆτος ἀκατοπονῆτως εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐφθανε εἰς τὰς ὑψηλοτάτας βαθμίδας τῆς τέχνης του, ὁ Γουσταῦος Καλβὰ κατῆσαυετο καὶ ἐχάνετο εἰς λό- γους, εἰς σχέδια, θεωρίας, κρίσεις καὶ αἰ- σθητικὰς συζητήσεις, αἵτινες ἐκίνουν τὸν θαυμασμόν τῆς λεωφόρου τῶν Βατιμιολίων. «Λέγεις πολλά, καὶ δὲν ἐργάζεσαι καθό- λου», τῷ ἔλεγε σοβαρῶς ὁ Φαβρίκιος.

Ὁ Καλβὰ ἐζήτησεν ἐπὶ πολὺ τὸ εἶδος τῆς ζωγραφικῆς, ὅπερ θὰ ἠδύνατο κἀλλιον νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τὸν αἰῶνα τὸν καὶ μετὰ τὸν ἑαυτοῦ του. Πλειστάκις δ' ἐπίστευσεν ὅτι εἰς τὸ εἶδος. Μετὰ ταυτίσιν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπερ ἐκάμε δαπάνης τοῦ Φαβρίκιου, ἀφι- ρώθη εἰς τὰ ἀρχέγονα εἶδη τῆς ζωγραφικῆς καὶ ἐπανῆλθε μὴ ὀκνηρῶν πλέον ἢ εἰς τὸν Δούσαν, τὸν Θεοδωρὸν Γάδδην, τὸν Πε- ρουτζίνην, — καὶ θαυμαστῆς τῶν μουσεια- κῶν τοῦ Σαν Μινιάτο, καὶ τῆς ἱερατικῆς ἀπλότητος τῶν Βυζαντινῶν. «Ἐν αὐτῇ τῇ δροσερῇ καὶ διαυγῇ πηγῇ εἶδει νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἐξητλημένη τέχνη τοῦ 19 αἰῶνος...» ἔλεγε διὰ τοῦ παραδόξου τρόπου του. Ὁμοίως εἰνότο αὐτὸς ὁ ἴδιος προσωπικῶς ἀποστο- λὸς καὶ πρόδρομος νέας Ἀναγεννήσεως... Ἡ ἐμπνευσις, ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων προτύπων, τὸν συνεκί- νησαν βαθύτατα... Καὶ ποῖος ἦτο αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας;... Ἡ εὐλικρινεία, ἡ ἀφέλεια, ἡ πίστις!... Ὁ καλλιτέχνης ἐπρεπε ν' ἀρχίσῃ εὐθαρσῶς ἀποσθόνων ὄλων τὴν μετὰ τὸ 1400 ἀποκόμιον ἱστορίαν, νὰ πλησμονῇ ὅτι ὑπῆρχεν ὁ Λουθηρὸς, ὁ Βολταῖρος, ἡ ἄλωσις τῆς Βασιλλίης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ 89, κτλ. κτλ. κτλ.... νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς, νὰ προσέξῃ, νὰ γονυπετῆσῃ πνευματικῶς ἐν μέσῳ ὀμηγυ-

* Σημ. Μ. — Ὁ μεταφραστὴς ἀδυνατῶν ν' ἀποδοῖ ἀκριβῶς εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὴν λέξιν bohème ὑπὸ τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει ἐν Καλλιῳ, προκρινόμενος διαγνῶ- σμὸν ὑποσχεθῆναι ἕνα τόμον τῆς «Βοημομάδος» ἐκ ἐκείνων, ὅστις εὖρη τὴν κατέλληλον.

ρως γερόντων μοναχῶν τοῦ 18 αἰῶνος... εἶτα ν' ἀνοήξῃ τοὺς ὀφθαλμούς, νὰ παρα- τηρῇ ὑψηλὰ, ἀπλῶς, ταπεινῶς... ὅς μι- κρὸν παιδίον προσευχόμενον... Καὶ τότε... τότε νὰ λάβῃ τὴν πιξίδα του καὶ νὰ ζω- γραφίσῃ! — Λέγων δὲ ταῦτα ἐτάρσενε διὰ τῶν σφοδρῶν κινήσεων τοῦ ἀντίχειρος, τὰς κυριώτερας γραμμὰς φανταστικοῦ ἀρι- στοουργήματος.

Ἦτο περίεργον νὰ ἐβλέπατε τὸν Γουσταῦον Καλβὰ μεταβαλλόμενον εἰς μίμον, κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ διὰ σχημάτων ἀνα- πτύσσοντα τὴν μεγάλην ταύτην θεωρίαν, ἐνῶ συνάμα εἶδεν καθ' ἐκάστην εἰς τὸ βοη- μικὸν πρόσωπον τοῦ ὕψος καὶ κινήσεις ὀφθαλ- μῶν πρὶραφαλείων.

Ἀφοῦ ἀπεικόνισε τὸν Εὐαγγελιστὸν ἐπὶ χρυσοῦ ἰδαφούς, καὶ τὴν Ἁγίαν Οἰκογένειαν ἐπὶ ἀνεφελῶν κυανοῦ οὐρανοῦ, ἀπεστράφη τὸ εἶδος τοῦτο (δὲν εἶχεν ἄδικον) καὶ ἤρξε το μί- μοῦμενος τοὺς Βενετούς, εἶτα τὴν Φλαμαν- δικὴν καὶ Ὀλλανδικὴν σχολὴν, ἥτις ἐπλη- σίαζε πλειότερον εἰς τὴν φύσιν, τέλος δὲ ὁ τελευταῖος θεὸς του ἦτο αὐτὴ ἡ φύσις. Εὗρε τέλος τὴν ἀλήθειαν. Ἠρξάτο λοιπὸν ν' ἀντι- γράφῃ τὴν φύσιν, πάντοτε μετὰ τῆς ἀπλό- τητος μικροῦ παιδίου, καὶ εὐθὺς ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς τὰ ἔργα του, ἄτινα ἀλληλοδια- δόχως ὁμοίασαν πρὸς πᾶν ἄλλο ἔργον, δὲν ὁμοίωζον πλέον πρὸς οὐδέν.

Ὁ Φαβρίκιος μᾶτην προσεπάθει νὰ τῷ ὑποδείξῃ ὅτι ἡ τέχνη οὐδὼς συνίσταται εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τῆς φύσεως, ἥτις μόνη εἶνε ἀδρανὴς καὶ ἀναίσθητος, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀνανακλάσειν τῆς ιδέας, ἣν αὕτη ἐμπνέει εἰς τὴν διάνοιάν μας, καὶ εἰς τὸ νὰ τῷ δανείζωμεν ὀλίγην ψυχὴν, ἣν ἡμεῖς ἐχο- μέν, ἀλλ' ἡ αὕτη στερεῖται. Ὁ Καλβὰ τὸν κατηγορεῖ τότε ὅτι εἶνε ἀπλῶς τοπειγράφος τῶν δωματίων καὶ ζωγράφος τῶν αἰθουσῶν καὶ τὸν ἔστειλεν ἐν τέλει εἰς τὴν κοινὴν κα- ταθήραν τῆς ἀκαθάρτου ἰδανικότητος, τού- τῃσι τὸ Ἰνστιτούτον. Ὁ Φαβρίκιος, ὅστις ἦτο ἀγαθότατος, ἐγέλα εὐχαρίστως διὰ τὰς ἀναρτίας τοῦ γυναικαδέλφου του καὶ διὰ τὴν χειρονομικὴν ζωγραφικὴν του. Ἄλλ' ὅτι τῷ συνεχῶς ὀλιγώτερον ἦτο ἡ ἀκατάστα- τος ζωῆς του, ἥτις ὀλοκλήρως σχεδὸν διέρρηεν εἰς τὰ καφενεῖα καὶ τὰ ζυθοπωλεῖα. Τῷ συνεχῶς ἐτι δυσκολώτερον τὸν κακεντρεγῆ φρόνον καὶ τὴν ἀγῆθῃ κακολογίαν, δι' ἃν καταδύωκε πάντα ἔχοντα πλειότεραν αὐτοῦ ὑπεροχὴν ἐν τῇ τέχνῃ. Παρ' ὅλα ταῦτα, ὁ Φαβρίκιος ἐζηκούθη νὰ δέχεται φιλικῶς τὸν ἐλεεινὸν τούτον συγγενῆ του, καὶ μάλι- στα ν' ἀπαντᾷ εἰς τὰς συχνὰς προσκλήσεις, ἃς ἀπηύθνε πρὸς τὰ θηλάκιά του. Κατ' ἀρ- χὰς μὲν ἐκ τῆς εὐπλαγχνίας τιμίου ἀνθρώ- που πρὸς τὴν μνήμην τῆς πρώτης ἐκείνης γυναικὸς, ἥτις ἀναμφίβολως ὑπῆρξεν ἀρετὰ σκληρὸν πλάσμα, ἀλλ' ἦτις ἦδη ἦτο δυστυ- χῆς νεκρὰ εὐρισκόμενη ἐν τῷ ψυχρῷ τά- φῳ της εἶτα δὲ, διότι ὁ ἀνόητος αὐτὸς Καλβὰ ἠγάπα τὴν ἀνεψιάν του, τὴν μικρὰν Μαρκέλλαν, — καὶ εἶχε τὸ προτέρημα ν' ἀ- ρίσθῃ εἰς αὐτὴν, ἢ μᾶλλον νὰ τὴν διασκέδα- σῇ. Μετὰ τὴν καλαισθησίαν του καὶ ἴσως ἐν τῇ μνησίᾳ δεξιότητά του, τῇ παρίστα συνῆας ἀστείας, ἐγνωρίζε νὰ κάμνῃ μετὰ τὰς χεῖράς

του τὰς σκιάς τῶν ζῶων ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐμμέτο τὰς φωνὰς των, καὶ διάφορα μου- σικὰ ὄργανα, ἐκαμνε τέλος γίλια πιδήματα καὶ μορφασμούς, οἵτινες ἀπέστειλαν χαρμόσυ- νους κραυγὰς ἀπὸ τῆν Μαρκέλλαν, γλυκυ- τάτας δὲ διὰ τὰ πατρικά του ὠτα.

Ἐκ πρώτης ὕψεως, εὐθὺς ἀμείσως, τὸ γε- ροντοπαλλήκαρον αὐτό, τὸ ἐξηθρωμένον καὶ χειρονομοῦν, μετὰ τὴν ὡς ῥάμφος σαρ- κοκόρου ὀρνέου μίνα του, τὸν ἰξώδη μύστακά του καὶ τὴν ἰσχυροτάτην δομῆν καπνοῦ καὶ ζυθοῦ, ἦν ἐξέπεμπεν, ἦτο διὰ τὴν Βεα- τρίκην ἀντικείμενον ὑπεροπτικῶς ἀντιπαθη- τικόν. Συνεινήθη ἐκ τῶν λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Φαβρίκιος ἐνόμιζεν ὅτι εὖφιλε νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τοὺς τρόπους του πρὸς τὸν γυ- ναικαδέλφον του, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἠθλι- βέτο καὶ δὲν ἐσυγχίζετο ὀλιγώτερον διὰ τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν εἶχε, νὰ ὑποφέρῃ τὴν οἰκει- ότητα τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

Ὁ Καλβὰ πάλιν εἶδε πολὺ δυσάρεστως τὸν γάμον τοῦ Φαβρίκιου μετὰ τῆς μεγάλ- λης αὐτῆς κυρίας, ἥς προησθάνθη ἀκριβῶς τὴν ὑπεροψίαν καὶ ἥτις δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ τὸν στενοχωρῆσῃ εἰς τὰς ἐξείς του. Πρῶτον παρεπονείτο, διότι ἦτο ἠναγκασμένος τώρα, ὡς ἂν ἐπορευέτο πρὸς τὸν γυναικαδέλ- φόν του, νὰ εὐρίσκηται ἐν μεγάλῃ στολῇ, ὅπερ ἐσήμαινε, πιθανῶς, νὰ πληρῶ τὰς χεῖ- ράς του. Ἐκτὸς τῷ σημαντικώτατον αὐτοῦ λόγου, ἠσθάνετο διὰ τὴν Βεατρίκην εἶδος ἀποστρόφης, ἣν τῷ ἐνέπνεε πᾶσα φυικὴ ὑπεροχὴ, διανοητικὴ ἢ ἠθικὴ. Τέλος, ἡ Βεα- τρίκη τὸν ἀνησυχεῖ εἰς τὸ μόνον ἐντίμον αἰσθησῆμα, ὅπερ τῷ ἀπέμεινε ἐφοβεῖτο μὴ τὸ ἀπάσῃ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Μαρκέλλας, ἢ μὴ τὸν ἀπομακρύνῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τοῦ παιδίου.

Δι' ὅλα ταῦτα ὁ Γουσταῦος Καλβὰ ἐμί- σει τὴν Βεατρίκην ὅσον ἐκείνη τὸν ἀπεστρέ- φο, καὶ ἡ βωθὴ ἀντιπάθειά των δύο τού- των ὄντων, ἄτινα ἐπλησίασεν ἡ τύχη, καὶ ἄτινα ἦσαν τόσο διαφορετὰ κατὰ τὰ ἐν- στιχτικά καὶ τὴν ἀνατροφὴν, δὲν ἠδύνατο ἢ ν' αὐξήσῃ καὶ ἐρεθισθῇ συν τῷ χρόνῳ.

Γ. ΕΙΣΗΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΩΝΗΣ

Εἶνε ἀντικείμενον ἐπιστημονικῆς ἐρεῦ- νης, — πρῶτον εἰς τὸ κακόν, — ἡ τῶνον στα- θερὰ καὶ ἀξιοπαρατήρητος πρότιμης τῶν συζύγων διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς συζύγου των. Ὁ πτωχὸς Φαβρί- κιος δὲν ἠδυνήθη νὰ διασφύξῃ τὸ περρωμέ- νον τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Πιερώπων, εἰδείκνυε δι' αὐτὸν διπλάσιαν φιλίαν, ἥτις ἐξηγήετο ἴσως ἄλλως τε καὶ ἐκ τῆς ἐπιθυ- μίας νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του τὴν συναναστροφὴν ἀνθρώπου τοῦ κύκλου της. Ὁ Πιερώπων, καίτοι μετ' ἐπιφυλάξεως ἀνε- νέωσε τὰς ἐπισκέψεις του πρὸς τὸ νέον ἀν- δρόγυνον, ἐπέσθη ὁμοίως πολὺ εἰς τοῦτο διὰ τῶν παραπόνων τοῦ Φαβρίκιου. Ἐξ ὄλων τῶν ἀκούσιων ἀδεξιοτήτων, δι' ἃς ὁ Φαβρί- κιος ἐπαρουσίαζετο ὡς ἐνοχὸς πρὸς τὴν νεα- ρὰν συζύγόν του, αὕτη δὲν ἦτο ἡ ὀλιγώτε- ρον δυσαρεστοῦσα αὕτη. Ἀπομνοῦσα ὅτι ὁ Φαβρίκιος ἠγνοεῖ ἐντέλως τὸ μυστικὸν της καὶ τὸ τοῦ Πιερώπων, διέκρινεν ἐν τῇ ἐπι-

μονῇ του νὰ σύρῃ τὸν μαρκήσιον παρ' αὐτῆς, ἑλλείψιν εὐπρεπείας, πολλὴν ἀνεπιτηδεῖο- τητα, καὶ ἐτι πλέον, ἀλήθη σκληρότητα πρὸς αὐτὴν. — Πῶς! ἐνῶ ἐκείνη κατέβαλλον ὑπερ- τάτας προσπάθειας θελήσεως καὶ θάρρους ν' ἀποδιώξῃ τῆς διανοίας της ἐκείνον, ὃν τόσον ἠγάπησεν, αὐτὸς ὁ σύζυγός της τὸν ἐπανεφένεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τῇ ἐπέβαλλε τὴν παρουσίαν του, ἥτις τόσον τὴν ἐτάρ- σασεν!

Ἦτο καὶ τοῦτο νέον παράπονον ἐνοόμε- νον μεθ' ὄλων τῶν ἄλλων, ὅσα ἔτρεπε κατ' αὐτοῦ χωρὶς κατὰ βάθος νὰ ἐχῃ καὶ τοῦτο βασιμώτερον λόγον. Ἄλλ' ὅταν γυνὴ τις ἔχῃ τὴν δυστυχίαν νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὸν ἄνδρα της, εὐρίσκει πάντοτε λόγους νὰ δικαιολογῇ ἄδικίαν, ἢ νῆ συνέδησις τῆς αἰσθάνεται! διότι διὰ τὸ ἠρεθισμένον πνεῦμά της τὸ πᾶν εἶνε προσβλητικόν, διὰ τὴν πάσχουσα καρδίαν της, τὸ πᾶν πληγώνει.

Ἡ Βεατρίκη εἶχεν ἐν τούτοις πολὺ ὑψη- λόφρονα ψυχὴν, ὡστε νὰ μὴ ὑποχωρῇ εἰς τὸν ποταμὸν πειρασμῶν τοῦ νὰ καταχῶται τῆς τυφλώσεως τοῦ συζύγου της. Ἐνέμενε λοιπὸν ἐν τῇ ὀδῷ, ἣν εἶχε χαράξῃ προγου- μένως προβλέπουσα τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Πιε- ρώπων, τῇ ἦτο δὲ τοσοῦτον μᾶλλον εὐκο- λώτερον νὰ τὸν κρατῇ μακρὰν, καθ' ὅσον ἐφαίνεται ὅτι καὶ αὐτὸς εἶ ἴδιος τὴν ἀπέφευγεν ἐπιμελῶς καὶ ὑπερηφάνως, προτιμῶς προ- φανῶς νὰ περιπίπῃ εἰς τὰς μομφὰς τοῦ συ- ζύγου ἢ εἰς τὴν περιφρόνησιν τῆς γυναικὸς.

Ὁ Φαβρίκιος ἐν τούτοις, παρ' ὄλην τὴν πικρίαν, ἣν ἠσθάνετο διὰ τὴν μελαγχολικὴν ψυχρότητα τῆς Βεατρίκης πρὸς αὐτόν, ἠλ- πίεν ἐτι ὅτι θὰ τὴν νικήσῃ ἐπὶ τέλους, διὰ τῶν γενναϊοφρόνων καὶ λεπτῶν περιποιή- σεων του. Ἀφοῦ δὲ καθ' ὄλην τὴν διάρ- κειαν τοῦ χειμῶνος ἔθωπευσε καὶ περιποιήθη τὸ ἀχάριστον εἰδωλὸν του, τοῦ ἐνοίκιασε διὰ τὸ θέρος, μεταξὺ τοῦ Μεδῶν καὶ τῆς Καλλιθέας, κομψὴν ἔπαυλιν, ἥτις ἐκτὸς τῶν ἄλλων χαρίζον της, ἐγεγνιαίετο καὶ μετὰ τὴν ἐν Βερραλλίας ἐπαυλιν τῆς φίλης της κυρίας Δ' Ἐμαρῆ, ἡ ὁποία ἐκεῖ θὰ διήρχετο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν θερινὴν ἐποχὴν. Ἡ κα- τοικία εἶχεν ἐνοικιασθῆ συχνάκις ὑπὸ ζω- γράφων χάριν εἰδικῶν τινων προτέρημά- των, — ἦτο ἀρετὰ ἀπλῆ, ἀλλ' ἐδέστοτο τῆς φαεινῆς κοιλιάδος τοῦ Σηκουάνα. Πρὸ τῆς οἰκίας ἐπὶ ὀροπέδιου ἐξετείνετο κήπος, ὅστις κατήρχετο δι' ὀμαλῆς κατωφερείας μέχρι τοῦ ποταμοῦ, διὰ δένδροστοιχιῶν, γλοα- ζόντων γνηθῶν καὶ δασῶν ὀλίγων παρη- μελημένων καὶ ἀγρίων. Πλαγίως ὑπῆρχεν εἶδος ἀμαξοστασίου ὑαλοσκηπέως, ὅπερ ἐχρη- σίμευεν εἰς τὸν Φαβρίκιον ὡς ἐργαστήριον. Ἀκριβῶς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου ἐξετεί- νετο εὐθύγραμμος δένδροστοχία ἐκ ζυγιῶν, ἥτις ἐκ τοῦ σοβαρο

του ζωγράφου αφοσιώθη. Έκει ώνειροπόλει η Βεατρίκη μεταμνησθήσαντι να του Ίουλιου, οτε ειδεν αναφανομένην εκ της πομπής δρομίσκου την υποκόμησσαν Δ' Έμαρέ, ητις τη ειπε φαιδώς:

— "Ημην βεβαία οτι θα σι ευρισκα εις την δενδροστοιχίαν των στεναγμών!

Είτα, άφου την ένηγκαλίθη, έξηκολούθησεν:

— "Ερχομαι να σοι ειπω νέον τι λιαν άπροσδόκητον... Η πτωχή βαρώνη, ητις έκολακεύετονα πιστεύη οτι θα ζήση τριάκοντα χρόνους άκόμη...

— Τι! άνεκράζεν η Βεατρίκη δράττουσα τον βραχιόνά της μεθ' όρμης.

— "Απέθανε χθές την νύκτα, αγαπητή μου, εκ συγκοπής της καρδιάς, ... ο δε Πιερπών μοι έστειλεν ειδήσιν, έπιφορτίζων με να σοι...

Η κ. Δ' Έμαρέ διεκόπη η Βεατρίκη καταστάσα αίφνης ώχροτάτη την παρετήρει μετά φρικώδους έπιμονής...

Η υποκόμησσα έξεβαλεν έλαφράν κραυγήν, εφάνη διαστάζουσα προς στιγμήν, ειτα, έννοουσα οτι ητο λιαν μακράν της κατοικίας και δέν ητο δυνατόν να άκουσθη, έγρονυπέτησε πρό της λιποθύμου, και έθηκεν υπό την ρινά της το περιέχον άρωμα φιαλιδιόν της, ψιθυρίζουσα αυτη παρηγορητικας λέξεις.

Η Βεατρίκη ανέλαθεν όλίγον κατ' όλίγον, ηγήρηθη και ειπε δια τόνου φωνής εκπλήκτου και τεταραγμένης.

— Τι έπαθα; Συνέστειλε βιαίως το μέτωπόν της και το ώχρον πρόσωπόν της έκαλύφθη υπό έρυθήματος.

— "Α! ένθουμούμαι! Θέλεις να ειδοποιήσω τον σύζυγόν σου; ειπεν η κόμησσα βοηθουσα αυτην να καθήση.

— "Οχι... οχι... έπειτα, μετέθη εις Παρισίους; Έχεις το τηλεγράφημα;

— "Ιδού το. Η Βεατρίκη ανέγνωσε το τηλεγράφημα, και άφησασα τους δύο βραχιόνας της να καταπέσωσι κατάκοποι, ειπε δι' έσβεσμένης φωνής:

— "Α! Θεέ μου, τοϋτο θα με θανατώση. Έπειδη δε η κ. δ' Έμαρέ την έπαρηγόρει κατάπληκτος:

— Με νομίζεις τρελλήν;... ηρώτησεν. Άδυνατείς να εξηγής την συγκίνισιν, ην μοι προξενεί ο θάνατος της γυναίκος ταύτης;

— "Αλήθεια... δέν καταλαμβάνω... άλλ' όλως διόλου. Πολύ καλά, θα έννοήσης, άλλ' όρκισου επί της τιμής σου, οτι θα φυλάξης μυστικόν εκείνο, το όποτον θα σοϋ ειπω.

— "Ορκίζομαι... Με φοβίζεις... τι συμβαίνει;

— Συμβαίνει, πτωχή μου Έλίζα, συμβαίνει οτι ηγάπην τον μαρκήσιον δε Πιερπών... Τον αγαπώ άπό της ήμέρας, άφ' ης υπάρχω, και ηρνήθη την χειρά του, διότι η θεία του μοι ώρκίσθη οτι θα τον άπεκλήρου, εάν τον υπανδρευόμην... Καί σήμερα ειπε νεκρά... καταλαμβόνεις;... νεκρά ή-

στερον άπό όλίγους μήνας, άφ' ότου υπανδρευθή άλλον... και άν επέρμενα αυτούς τους όλίγους μήνας, θα ήμην σύζυγός του... ένφ τώρα ειμθα χωρισμένη άπ' αυτών δια παντός... και τον αγαπώ... τον αγαπώ...

Έκρυψε το πρόσωπον έντός των χειρών της και έθρήνει.

Διά την κόμησσαν, ητις μέχρι της στιγμής εκείνης ητο πεπεισμένη οτι η Βεατρίκη υπανδρευθη τον Φαβρίκιον έξ έρωτος, η άποκάλυψις αυτη ητο τόσον νέα, τόσον εκπληκτική, ώστε κατ' άρχας δέν κατώρθωσε ν' άπαντήσει η δια συγκεχυμένων άναφανήσεων οίκτου και εκπλήξεως:

— "Α! είναι δυνατόν!... Δυστυχής φίλη! Δυστυχής... πώς δέν μοι το έλεγες, έπρεπεν;

Η Βεατρίκη τη διηγήθη τότε συντόμως, δια διακεκομμένων φράσεων, πέν ο, τι συνέθη μεταξύ αυτης και της κυρίας Δε Μοντορν πρό ενός σχεδόν έτους, την ύποχρέωσιν, ην ανέλαβε να σιγήση, ύποχρέωσιν, ην ο θάνατος έλυε.

— Και εάν άκόμη, προσέθηκεν, ήμην έλευθέρα να σοι έμπιστευθώ το μυστικόν μου τότε, πάλιν δέν θα έπραττον τοϋτο... σε ένγνώριζον. Δέν θα το έτήρεις... θα έλεγες τα πάντα εις τον μαρκήσιον... θα άνετασσετο εις την θεϊαν του, και το κακόν θα έγίνετο... Θα έγνόμην η αίτια της καταστροφής του, και ίσως ήμέραν τινα θα με έμίμφοτε, η εγω θα έμιμφομην έμαυτήν.

— "Οχι, βλέπεις, το μόνον μου σφάλμα υπήρξεν οτι δέν ήκολούθησα την πρώτην μου άπόφασιν... να εισέλθω εις μοναστήριον, παρά ν' άπατήσω ένα τιμιον άνθρωπον!

— "Αλλ' αυτόν τον τιμιον άνθρωπον, όστις επίσης έχει μεγάλην καρδίαν και μεγάλην καλλιτεχνικήν αξίαν, δύνασαι να τον αγαπήσης όλίγον...

— Προσεπάθησα... δέν το κατώρθωσα. Τώρα... κρίνε! προσέθηκεν η Βεατρίκη παράρφορος σχεδόν.

Η Βεατρίκη έρωτηθεσα παρά της φίλης της, ένepιστευθη τας οικιακας βασιάνους της, τας συνεχείς έννοχίας της, τα δυσάρεστα μυστικά της. Η κυρία Δ' Έμαρέ έγέλασε δια τας μικρας ταύτας άθλιότητας, έν συγκρίσει προς τας σπουδαιας θλιψεις της ζωής, παρεστησε προς αυτην λιαν όρθως οτι ηδύνατο να έξαλείψη τας έλαφρας αυτας άνωμαλίας της άνατροφής μεταξύ αυτης και του άνδρός της, διδουσα προς αυτόν, εύγενως και φαιδρώς, μαθήματα τινα έντελους διορθώσεως, άτινα εκείνος θα έδέχετο μετά της αυτης εύχαριστήσεως.

Η αληθής βάσανος της Βεατρίκης ητο ο παράδοξός έρωσ, ον εξηκολούθει άκουσίως της να τρέψη και μετά τον γάμον της, ο έρωσ αυτός, όστις τη άφήρει όλον το θάρρος, όστις έδηλητηρίαζε τα πάντα, και ον ειδει γενναίως να θυσιάση.

— Εινε εύκολον να το λέγη τις! έψιθύρισεν η Βεατρίκη.

Η κόμησσα λαμβάνουσα τόνον φωνής έμπιστευτικότερον τη έξεμυστηρευθη οτι όλίγον χρόνον πρότερον ηγάγκασθη και αυτη να κάμη παρομοίαν θυσίαν, και οτι ένγνώριζεν οτι τοϋτο ητο δύσκολον, άλλ' ούχι και άδύνατον...

— Και θα όμολογήσης, προσφιλής μου, προσέθηκεν, οτι ειχον περισσότερα δίκαια σου.

— Και πώς το κατώρθωσας, ηρώτησεν η Βεατρίκη, ην η μυστηριώδης αυτη περίστασις ένδιέφερον.

— "Έπαυσε να τον βλέπης; Προσφιλής μου, να πάύση τις να τον βλέψη εινε ματαία λέξις. Δέν παύουσι ποτε να βλέπωνται, όταν άνήκουν εις την αυτην κοινωνίαν... "Οχι... Άπλως και ειλικρινώς μετέβαλον τον έρωτά μου εις φιλίαν.

— "Ούτως η καρδιά δέν χάνει το πέν.

Η Βεατρίκη την παρετήρησεν έντός των όφθαλμών.

— "Ητο ο Πιερπών; την ηρώτησε λιαν χαμνηλοφώνως.

— Εινε τέσσαρα έτη τώρα... Δέν ένθουμούμαι άκριβώς... άλλ' ητό τις, όστις τφ ώμοιάζεν ύπερβολικώς. Άλλως τε, ήσύχασε, δέν με ηγάπα όσον σε... Διότι έμε δέν ητο δια ν με νυμφευθή...

Η Βεατρίκη ειδίστασεν, ειτα την έσυσε προς έαυτην, ένηγκαλίσθησεν και εκλαυσαν άμφοτέρα.

— "Εστο!... Θα προσπαθήσω... ειπεν η Βεατρίκη. Θα με βοηθήσης δια των συμβουλών σου, δια του παραδείγματός σου... "Αλλά σύ εισαι μια φρόνιμος γυνή, ένφ εγω ειμαι παράρφων, δυστυχής... Άδιάφορον, είμαι εύτυχής, διότι δύναμαι τώρα να συνομιλώ μετά σου περι όλων αυτών... Άλλά πρό πάντων, ποτέ, ούδε μια λέξις, ούδε εις στεναγμός να μή δώση την παρὰμικραν ύπόνοιαν εις τον μαρκήσιον...

— Εάν διεπραττον παρόμοιον σφάλμα, δέν θα ήμην πλέον μια φρόνιμος γυνή!

Η έσπέρα έπλησίασε και ηναγκάσθη ν' άπέλθη... Άλλ' επανήλθε να ίδη την φίλην της πολλάκις μέχρις ότου τη εφάνη πλέον οτι ητο μάλλον ήσυχος. Έν τούτοις, καιτοι η Βεατρίκη εύπαθώς ύπετάγη εις τας φιλοστόργους προτροπάς της κυρίας Δ' Έμαρέ, δέν κατώρθωσεν όμως να συνέλθη έντελώς εκ της βαθείας συγκινήσεως, ην υπέστη επί τφ θανάτφ της κυρίας Δε Μοντορν ειτι δε δέν κατώρθωσε να πάύση ευρίσκουσα τα καθήκοντά της δυσκολότερα και τας δυσαρρεσκείας της μικροτέρας.

(Έπεται).

ΕΒΔΟΜΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΙΑΡΥΘΕΙΣΙΑ ΤΩ 1884 Δευθεντής Ιωάννης Μ. Δαμβέργης Γραφεΐον οδ. Πανεπιστημίου 59 Συνδρομή Έλλάδος Έρχ. 10 Έξωτερικού φρ. χρ. 12 Τό φύλλον πωλείται κατά Σάββατον λ. 10. Τό παραρτήμα κατά Δευτέρα λ. 10

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΙΑΡΥΘΕΙΣΙΑ ΤΩ 1884 Δευθεντής Ιωάννης Μ. Δαμβέργης Γραφεΐον οδ. Πανεπιστημίου 59 Συνδρομή Έλλάδος Έρχ. 10 Έξωτερικού φρ. χρ. 12 Τό φύλλον πωλείται κατά Σάββατον λ. 10. Τό παραρτήμα κατά Δευτέρα λ. 10

Παράρτημα της « Έβδομάδος » ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ θα καταλάβη 5 παραρτήματα Πωλούμενα η άποστειλλόμενα άντι λ. 50 Τό 4ον φυλλάδιον πωληθήσεται την προσεχτή Δευτέρα 21 Μαΐου

ΠΕΤΡΑ ΚΑΙ ΣΚΟΥΛΗΚΙ

(Μυθος Κριτώφ)

« Κουτάζετε αθάνατα! ίδετε παραχή, Μία πέτρα ειπες για τη βροχή, Και όμως όλοι χαίρονται, ως όταν ένας, ξενο Δέχεται αγαπήμένο,

Και δε με λες κατόρθωμα τι έκαμε μεγάλο; Έπιπετε ευλ τρεις ώραι, τίποτ' άλλο.

Τώρα δε έρωτήσουνε κ' έμένα την καυμένη, Που κείτομαι τόσο καιρό ιδώ λημονημένη. Στο ίδιο μέρος πάντοτε με βλέπεις κ' ή συχαζω, Όπου και εν με ρίψουνε, παραπάνω δε βγάσω.

"Όπως ποτέ δεν έσκουσα ένα εύχαριστώ. "Οτι δια τον κόσμο λέν, εινε πολύ σωστό, Δε βλέπω εις αυτόν έγω χαμνία δικαιούσθη. —"Σιγά πειτε! σκουλήκι απόκρισι της δίνας.

"Αντ' η βροχή, που ειδες, Η δλιγώρη, αλλά πολυαγαπημένη, Αδη έπίσης τη γη την άποζηραμένη Κί' αυτη έξωογήσεν τον γεωργό μ' έλπίδες"

"Ένφ εσύ, που φυλαρείς και δίχως σκέψι κρίνεις, Μόνο το χρώμα άδικα βαρύνεις."

"Όμοίως να καυχάται άνθρωπος ευχάινει Σαράντα χρόνια πώς ύπρησάι."

"Όμως η έργασια του όρελος τόσο φέρνει, Όσο κ' η πέτρ' αειή."

Π. Α. ΑΣΙΕΤΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Την παρελθούσαν Κυριακήν ετέθη υπό του βασιλέως ο θεμέλιος λίθος της εν τφ πεδίφ του Άρεως διαπάνου του κ. Αβέρφου άνεγειρομένης στρατιωτικής σχολής των Ευελπίδων. — Εξακολουθουσι αι έργασιαί του σιδηροδρόμου Πειραιώς-Αθήνας, η δε κατάθεσις του θεμελίου λίθου γενήσεται μετά την εξ Ευρώπης επάνοδον του βασιλέως. — Κατά τον παρελθόντα μήνα αι τελωνειακαί εισπραξις συνεποσώθησαν εις δραχμ. 2,123,844 άπέναντι δρ. 2,515,775 εισπραχθειών κατά το αντίστοιχόν διάστημα του παρελθόντος έτους. — Εις τας άπέλους της περιφέρειας Άργους ένέσκηψεν η νύσος ά ν θ ρ α ζ, ητις θεραπεύεται διά θεϊκού σιδήρου. — Απεφασίσθη υπό της κυβερνήσεως η ίδρυσις λουτρών εν Κυλλίνη. — Πυρκαϊά απέπρωσε το παρα την Ταναγραν των Θηβών δάσος εκ 2,000 δένδρων. — Προσεχώς μεταφερθήσονται εν Άθήναις εκ Ζακύνθου τα όστά του Βαρθάκη προς ένταφιασμόν, όποτε γενήσονται και τα άποκαλυπτήρια του παρα το Ζάππειον άνεγειρόντος ανδράντος του. — Εις 10,000 ύπολογίζονται οι έπισκεφθέντες έφετός την Έλλάδα ξένοι.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Η Σερβική και η Έλληνική κυβερνήσις απέφασαν την αναστάσιν των εν Άθήναις και Βελιγραδιφ σύγκτικων πρεσβειών. — Συνωμοτική έμπορικη σύμβασις μεταξύ Γερμανίας και Βουλγαρίας. — Η πύλη σκοπέι ν' ανακλίση την εν Κρήτη στρατόν και να επαναφέρη τα πράγματα εις το πρώην καθεστώς. — Έπερατώθη εν Σαίν Ναζαίρ η κατασκευή του έτέρου ελληνικού θωρηκτου « Σπίετία ». — Ο Τούρκος ύπουργός της δικαιοσύνης Δεβετ-πασάς άντεκαταστάθη υπό του Άλη Ριζά πασά. — Ένεργεί το Σ. μητροπολίτου Άνδριανουπόλεως Κυρίλλου ιδρυθήσεται εν Σαράντα Έκκλησιαις Έλληνικην γυμνάσιον και μητροπολιτικόν ναόν. — Εν Αμερική παρά την Φιλαδέλφειαν υπάρχει πόλις κληθεΐσα Ηλεκτροπόλις άνεκα των πολλών ηλεκτρικών μηχανών της: εκτίσθη πρό 23 έτών και άριθμεί 90,000 κατοίκους. — Το εν Νέα Υόρκη πτωχοκο-

μειον έγένητο παρανάλωμα του πυρός, καέντων και ένδεκα άνθρωπων. — Έπίσης άπετεφώθη το φρενοκομείον του Σικώου, καέντων και δεκατριών παραφρόνων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Τη άδεία της κυβερνήσεως η Αρχαιολογική έταιρία ενεργήσει εν Σπάρτη άνασκαφάς προς ανακάλυψιν του ναού του Απώλωνος. — Άνευρέθη εν Όλυμπί άναθηματική στήλη Ρωμαϊκής εποχής. — Έν τφ παρά τον Τίρανον της Θεσσαλίας χωρίφ Καρατζόλι εύρέθησαν δεκα άρχαίοι πίθοι, πλείστα αγγεία και άρχαία νομίσματα και τινες στήλαι μαρμαρίναι άνεφάνθησαν δε και τα θεμέλια άρχαίου χριστιανικού ναού· εις το μέρος τοϋτο υπήρχον άλλοτε πέντε χριστιανικοί ναοί, ος κατέστρεψαν οι Τούρκοι. — Έν τφ κεντρικωτέρω φρουρίφ της Χαλκιδίδος άπεκαλύφθη τεϊχος τριγωνικόν καταλήγον εις γωνίαν άξείαν εν είδει έίλους και έκτισμένην δι' αμαζιαιών λιθων προεργουμένων πιθανώς εξ άρχαίου κτιρίου· πλησίον αυτου εύρέθησαν πολλά ανθρώπινα όστά. — Έντός οικιακού τινός, εν Πειραιεί, άνευρέθησαν τα εξής αντικείμενα: α.) Στήλη μαρμαρίνη έπιτυμβία ύψους 0,81, πλάτους 0,31, φέρουσα άνω τρεις προεχούσας εν είδει άκροκεράμων, άντός δε της κοίτης αυτης έπιφανείας φέρει άνάγλυπον παρτάσιν εικοσιζώσαν νεανίαν. Άνω υπάρχει η έπιγραφή: ΤΡΥΦΩΝ—ΧΡΗΣΙΜΟΥ—ΜΕΛΙΔΗΣΙΟΣ. Τα στοιχεία φαίνονται των τελευταίων ρωμαϊκών χρόνων. β.) Το άνω μέρος έπιτυμβίας στήλης μετ' αστώματιου. Έπί τουτου εινε κεραραγμένη εις τφ άνωθεν μικρού φανομένου μέρους του σφιδωτού πλαισίου; εν φ θα ήτο η άνάγλυφος παράστασις, η εξής έπιγραφή: ΦΙΛΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΥΡΝΑΙΑ — ΡΟΔΕΜΩΝΟΣ — ΣΦΗΤΤΙΟΥ—ΓΥΝΗ. Τα στοιχεία φαίνονται των καλών ρωμαϊκών χρόνων. γ.) Κιονισκος κυλινδρικός εκ των συνήθων φέρων άμελώς κεραραγμένην την έπιγραφην: ΕΥΤΥΧΗ—ΥΣΤΗ—ΧΑΙΡΕ. Τα στοιχεία εινε άμελώς κεραραγμένα, ίδίως δε το X και τφ Ρ ως λατινικόν, το Σ υπό τον τύπον C και το Ε υπό τον ιδιόζοντα κατά τους χριστιανικούς χρόνους τύπον. Καί δ') Μαρμαρίνη στήλη έπιτυμβία μετ' αστώματος, εν φ ασπιδισίον άνάγλυφον, και άκροκεράμων ύψους σωζομένων 1,08 και πλάτους 0,51. Έπί της στήλης ταύτης εντός πλαισίου αθάου, μετά δύο άλλων ροδάκων μικρών, κάθηται γυνή φέρουσα χιτώνα ποδήρη και ίμάτιον μέχρι των σφυρών καθικνούμενον. Πρό ταύτης ίσταται παιδική μετά νάρθηκος κλειστού εις την άριστεράν και ριπίδιον εις την δεξιάν ένδεδυμένη χιτώνα ποδήρη και επίδημα άνεν πολλών πτυχών μέχρι της σφύρας καταβαίνον. Υπέρ το άμυδόντων πλαισιον δύο ροδάκες μεγάλοι και άπλοί, άνωθεν δε τουτων άναντικειμενάται η εξής έπιγραφή: ΣΕΚΟΝΑ ΣΕΡΟΥΛΙΑ—ΠΟΛΙΟΥΘΗΓΑΤΗΡ—ΕΙΣΙΔΡΟΥ ΤΟΥ—ΕΙΣΙΔΡΟΥ ΚΕ—ΦΑΛΘΕΝ ΓΥΝΗ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ό εν Βουδαπέστη καθηγητής και πολιτεολόγος Ιούλιος Σέρβε, εξέδωκε πρό μικρού έμβριθή επικρισιν της περί πολιτευμάτων θεωρίας του Άριστοτέλους, εν η διαλευκούνται αι άρχαί της πολιτικής παρ Έλλησι φιλολογίας.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Εις το τμήμα της γλυπτικής εν τη Καλλιτεχνική έκθεσει των Παρισίων πλείστα έργα εχουσι την έμπνευσιν εκ της Έλληνικής αρχαιότητος, ως η Άρτεμις του Φαλκίερ, ο Θάνατος της Ηρόκριδος (σύζυγος του Κεφάλου) του Έσκουλά, η Ταναγρα το Ζερώμ, έτι δε ο Ά θ η ν α τ ο ς τ ο ε δ η ς και η Σειρή. Έν Γαλλία ζωών 22,357 ζωγράφοι. Η άποθανούσα γηραιά αυτοκράτειρα Αυγουστα εκαλλίεργε μετά πάθος την μουσικήν, πλείστα δε και αξιόλογοι συνθέσεις αυτης σώζονται. Έσχάτως έμβατήριόν τι αυτης άνεκρούσθη υπό της στρατιωτικής μουσικής γερμανικού τινος συντάγματος προς τιμήν της βασιλίσσης της Άγγλιας μεταβάσης εις Δαρματάδην.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Η λέπρα είναι νόσος μεταδοτική· τοϋτο άπειδήθη ισχυρώς εν Αμερική, ένκεντροσθέντος καταδικου τινός δια λέπρας και καταληφθέντος υπό της νόσου. Υπολείπεται νυν να εύρεθής η θηραρακεία και του μικροβίου τοϋτου, ως εύρεθη δια το μικρόβιον της λύσης και τώσων άλλων μεταδοτικων ασθενειών. Η μαγνητική βελώνη, ης η εύρεσις άπεδίδοτο εις τον Γάλλον φυσικόν Κουλώμ, άνεκαλύφθη είκοσιν έτη πρό αυτου υπό του Βέλγου φυσικού Πέτρου Γεούκ. — Αι άρχαίαι, ατίνες θεωρούνται ως δηλητηριώδη ζωφια, άπεδείχθη οτι μεγάλας παρεχουσιν ύπηρεσίας εις τον άνθρωπον καταστρέφουσαι τας μυίας και άλλα έπιβλαβή ζωφια, αυται δε εινε όλως άκίνδουνοι.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πολυτεχνικφ. Άνδρον. Έδρυχες... σέσ πρόελαθον πρός όρελος του κόσμου και όλίγον ιδικόνσας. Έσχάτως έρευνήθη μηχανή, δι' ης καταστρέφονται οι διάφοροι κώνωτες· υνίσταται δ' αυτη εις κυκλιώδη εκ σφύματος κουνούπεραν, εις το κέντρον της οποίας τίθεται μικρά ηλεκτρική λυχνία, οι δε κώνωτες έλκυόμενοι εκ του πρώτου προσκρούουσιν έπί των σφύρατων και εν τη έκρήξει του ηλεκτρικού σιτηνίθρου, τα άθωα πλασματα κεραυνούται αυτοστιγμεί. Δέν νομίζετε οτι τα παρ' αυτον σας έβασαν μέτρως Αμερικης και δε εϋδασεν η ώρα, καθ' ην πρέπει ν' άποχρητησόμεν και την δωρεάν ταύτην του ούρανου; Α. Ε. Κ α θ ά λ λ α ν. Έληφθη. Τας εύχαριστίας ήμων και τας ζητουμένας πληροφρίας ταχυδρομικός Μ. Κ. Ρ ό δ ο ν «Ισο. Μουσ.» έστάλη. — Φωτ. Ι. Μολάου ος. Τοιοϋτον ήθιμον δέν ηκούσαμεν ποτε να επικρατή εν Έλλάδι. — Σ π. Β. Π ά τ ρ α ς. Έληφθησαν, εύχαριστούμεν. — Κ. Σ. Ά ρ γ ο ς, Γ. Α. Σουζή. Π. Έ λ. Τ r i π ο λ ι ν. Άγγελιας έλήθησαν. Ένεργήσαν θμός μόνον οι έμβάσιντες την συνδρομήν των. Διά τον έτερον, όταν πέμψη αυτήν· θα μας συγχωρήσεται, αλλά δια την προσληρωμένη έλήφθη άνεκλητος άπόφασις. — Α. Χ. Τ ή ν ο ν, Κ ω ν σ τ. Η Τεγγέ αν. Έληφθησαν, εύχαριστούμεν. — Δ. Σ. Σ μ ό ρ η ν. Έληφθησαν. Ένεργήσαν. Ένεργήσαν ταχυδρομικός — Κ α Β. Β. Π ά τ ρ α ς. Δι' επιστολής διαβιβάζομεν τας θερμάς ήμων εύχαριστίας. Ε. Τ. Κουτά...

Παρακαλούνται οι κ. συνδρομηταί οι καθυστερούμενοι έντός της έφετηνής αυτων συνδρομής και παρελθούσας τοιαύτας να ευαρεστηθώσι τέλος να έμβάσινται αυτας.

Έν εναντία περιπτώσει, θα αναγκασθώμεν μετά πολλάς ήμων λύσεις να προσκαλέσωμεν αυτούς άνομασαι και έμφορία εις την άπόκρισιν του χρέους των.

Π. Δ. Σεργίθη ν. Κ ω ν) π ο λ ι ν, Κ. Μ. Ερμουλίτη ν. Π ή ρ γ ο ν, Σ τ. Άνδρέο πο λ ο υ ο ν, Σ μ ό ρ η ν. Α. Κ ο υ β α ρ ί Δ η ν Β έ λ ο ν, Ν. Ε. Α μ π ρ ο ν. Π ά τ ρ α ς. Παρακαλούνται να έμβάσιντες τας ύπερλίμενας καλαίας συνδρομής. Μετά την έπί έβδομάδας τινός δημοσίους της παρούσης προσκλήσεως, θα ζητήσωμεν και δικαστικώς ταύτας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Έξεδόθησαν

Πονήματα Ίερά Άνάδοκτα, του μακαρίου Νικηφόρου του Θεοτόχου, εκ χειρογράφου τευχους της βιβλιοθήκης, εκδιδόντος Ιωάννου Σακελιώνας του και επιμελητού των εν αυτη χειρογράφων.

Άγγέλλονται

Γενική ιστορία τρίτομος, άπό των άρχαιοτάτων μέχρι των καθ' ήμας χρόνων, βιογραφικώς συντεταγμένη προς χρήσιν της Έλληνικής νεολαίας υπό Σταύρου Γ. Χω ος. (Ο Α υ τ ο ς τ ό μ ο ς περιέχων την ιστορίαν των Άνατολικών ένθεν (Σινών, Κινέων), Ινδών, Αίγυπτίων, Βεβραίων, Φοινίκων, Βαβυλωνίων, Άσσυρίων, Αιδών, Μήδων, Περσών) και των Έλθνων μέχρι των διαδόγων του Μ. Αλεξάνδρου, θέλει άπαρτισθί εξ 20 και πλέον τυπογραφικών φύλλον εν 16ον. Πέρ τας 20 σελίδας κατέχει η ιστορία των Αίγυπτίων, πλείονας δε των 40 ή του μεγάλου της Μακεδονίας ήρωος.

